

วันสังคมศาสตร์

๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๙

*Social Science  
21 st Anniversary*

คณะสังคมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
ตงุมวิท 29 วัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทร. 2584002-8

# วันสังคมศาสตร์

๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๙

*Social Science  
21 st Anniversary*

คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พิมพ์เนื่องในวันสถาปนาคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

ลิขสิทธิ์ ๒๕๓๘ เป็นของคณะฯ

การพิมพ์ซ้ำบทความใด ๆ จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนบทความก่อน

## ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

คณบดีและรองคณบดีคณะสังคมศาสตร์

## กองบรรณาธิการ

อาจารย์เย็นจิต	สุชวาสนะ
อาจารย์สาวตรี	พิสนุพงศ์
อาจารย์พิพัฒน์	นวลอนันต์
อาจารย์ทวีพรรณ	สาลีผล
นางสาวนฤมล	ศรีวีรภุชรา
นางสาวอัจฉรา	สฤทธิวิทยาพงศ์
นางสาวน้ำฝน	เรืองสุด
นางสาวนันฤติ	วินิษฐวงศ์

ความเห็นใด ๆ ในบทความเป็นผู้เขียนคณะสังคมศาสตร์ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

วารสารฉบับพิเศษ คณะสังคมศาสตร์

# สารบัญ

	หน้า
สารจากคณบดี	๑
คณะกรรมการบริหารคณะสังคมศาสตร์	๓
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาคณะสังคมศาสตร์	๔
คำปราศรัยของนายอานันท์ ปันยารชุน	๕

## บทความ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับแนวพระราชดำริ ทางด้านทรัพยากรมนุษย์ : กระบวนการพัฒนา ตนเองภายหลังจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย <i>รศ. ณรงค์ พ่วงพิศ</i>	๙
ปริมาณและคุณภาพของบัณฑิตกับความคาดหวัง ของภาครัฐและเอกชน <i>ศ.ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช</i>	๒๕

การพัฒนาอุดมศึกษาเพื่อการสร้างทรัพยากรมนุษย์ ๓๔  
ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

มัลคฤเทศก์: อาชีพที่ต้องอาศัยจิตสำนึก ๔๐  
อ.สาวิตรี พิสนพงศ์

สังคมฯ ชุมชนท้ายซอย ๔๔

### ความก้าวหน้าในคณะสังคมศาสตร์

หลักสูตรใหม่ในแผน ๘ ๕๒

จำนวนนิสิตคณะสังคมศาสตร์ ปี ๒๕๓๔ ๕๔

จำนวนนิสิตที่จะรับในปี ๒๕๔๐ ๕๖

### สีสัน..ในสังคมฯ

แนะนำวิชาเอกใหม่ในคณะสังคมศาสตร์


วิชาเอกพัฒนาชุมชนเมือง ๕๗

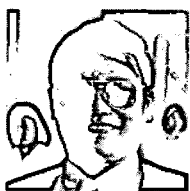
วิชาโทมัลคฤเทศก์ (มัลคฤเทศก์ทั่วไป) ๖๐

บันทึกการศึกษาและดูงาน ณ บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ ๖๓  
คุณมิน เขียวรวร

บันทึกการศึกษาและดูงาน จ. เชียงราย ๗๕  
ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะสังคมศาสตร์

วารสารฉบับพิเศษ คณะสังคมศาสตร์

ย้อนหลัง....มองหน้าคณะสังคมศาสตร์	๙๖
<i>ศ.ดร. ประเสริฐ วิทยารัฐ</i>	
กว่าซ่อม่วงจะบาน	๙๑
<i>จักรศิลป์ ก่อเศรษฐรัตน์</i>	
	
สโมสรคณาจารย์และข้าราชการ	๙๓
<i>อ.สุยม ศรีบุรินทร์</i>	
สโมสรนิสิตคณะสังคมศาสตร์	๙๗
<i>กฤติพงษ์ เศษสงจรัส</i>	
ชมรมภูมิศาสตร์และธรรมชาติศึกษา	๑๐๐
<i>ธวัชชัย ไหมเกตุ</i>	
ชมรมประวัติศาสตร์	๑๐๕
<i>วรเชษฐ์ สุทธิศิริกุล</i>	
ชมรมเศรษฐศาสตร์	๑๐๘
<i>พลชัย เตียองไพสิฐพงษ์</i>	
แนะนำผู้เขียน	๑๑๑



## สารจากคนบัตืคณะสังคมศาสตร์

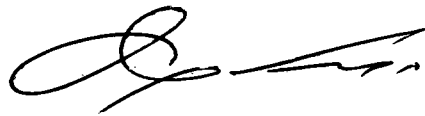
อุดมศึกษาไทยมีการแข่งขันสูงมาก ทั้งระหว่างสถาบันของรัฐเอกชน และสถาบันเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประกอบกับความเป็นสากลของยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทุ่มความสามารถที่มีเพื่อปรับปรุงการผลิตบัณฑิตที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และประเทศชาติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ตระหนักถึงสภาพการแข่งขันของอุดมศึกษาไทย (Competition) และมองลึกเข้าไปถึงกลุ่มเป้าหมาย (Consumers) ที่จะเข้ามาศึกษาต่อในปัจจุบันและอนาคตว่าได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างน่าสนใจโดยเฉพาะการตัดสินใจเลือกเรียนในแต่ละสาขา ต้องมั่นใจว่าเรียนจบไปแล้วจะประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง และอาชีพที่จะประกอบนั้นให้คำตอบแทนมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ คณะสังคมศาสตร์ยังตระหนักว่าการเปลี่ยนแปลง (Change) ในปัจจุบันนี้ ทั้งด้านเทคโนโลยีการจัดการและความต้องการของตลาดแรงงานซึ่งเปลี่ยนแปลงรวดเร็วกว่าในอดีต

จากการเห็นความสำคัญและตระหนักในเรื่อง Competition, Consumers และ Change ที่กล่าวข้างต้น คณะฯ ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตโดยเริ่มต้นการพัฒนาคณาจารย์ และปัจจัยอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา เช่นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้มีความเข้มข้นทางวิชาการ (Academic Skills) การฝึกงานของนิสิตในหลักสูตรต่างๆ (Occupation Skills) การจัดห้องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย (Technology Skills) ส่งเสริมกิจกรรมชมรม และสโมสรมนินสิต (Human Skills) สนับสนุนให้มีการเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในทุกชั้นปีและทุกหลักสูตร (Communication Skills) ดังได้กล่าวแล้วว่าการพัฒนา



คุณภาพนิสิตนั้นต้องเริ่มต้นที่คณาจารย์ ขณะนี้คณะสังคมศาสตร์ได้ทุ่มเททรัพยากรเพื่อส่งเสริมการทำงานวิชาการเป็นทีมของคณาจารย์ ทั้งภายในและระหว่างประเทศ (Cross-Culture Research) นอกเหนือจากได้ผลงานวิชาการที่มีความเป็นสากลแล้วยังเป็นการฝึกทักษะในการจัดการ (Managerial Skills) ไปด้วยในตัวเพื่อจะได้นำไปพัฒนานิสิตต่อไป คณะสังคมศาสตร์มีความมั่นใจว่าด้วยการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตดังกล่าว ในอนาคตบัณฑิตสังคมศาสตร์คงไม่เพียงแต่เข้มแข็งด้านวิชาการและการนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น แต่จะมีทักษะด้านต่าง ๆ ที่พร้อมสำหรับการแข่งขันและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

ด้วยความมุ่งมั่นและความพยายามร่วมกันในการผลิตบัณฑิตของคณะสังคมศาสตร์ของทุกคน ทุกฝ่าย ย่อมนำความรุ่งเรืองและความเจริญมายังตัวท่านและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในปัจจุบันและตลอดไป.



(รองศาสตราจารย์ ดร.อาร์งค์ อุดมไพจิตรกุล)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

## คณะกรรมการบริหารคณะสังคมศาสตร์

๑. คณบดีคณะสังคมศาสตร์ (นายธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล)
๒. รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตภาคใต้ (น.ส. ภาณุญาณ์ ตันพิทยคุปต์)
๓. รองคณบดีฝ่ายบริหาร (นางวีรวรรณ กิตติศักดิ์)
๔. รองคณบดีฝ่ายพัฒนาทรัพยากร (นางดวงพันธ์ หารษา)
๕. รองคณบดีฝ่ายวางแผนและวิเทศสัมพันธ์ (นางกิตติมา สังข์เกษม)
๖. รองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ (นางวิภารัช จินนิกร)
๗. รองคณบดีฝ่ายวิจัยและสารสนเทศ (นายกวี วรรกวิน)
๘. รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต (นายพิพัฒน์ นวลอนันต์)
๙. ผู้ช่วยคณบดี (นางสุภาพรรณ ลูวีระ)
๑๐. หัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจ (นางสุพรีร์ ลิ้มไทย)
๑๑. หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ (นายไมตรี อภิพัฒน์มนตรี)
๑๒. หัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ (น.ส.ชมพูนุท นาดีรักษ์)
๑๓. หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยา (นายวราคม ที่สุกะ)
๑๔. หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ (นางกัญญาลักษณ์ กนิษฐสุต)
๑๕. หัวหน้าภาควิชาภูมิศาสตร์ (นายน้อม งามนิสัย)
๑๖. เลขานุการคณะฯ (น.ส.สันทนีย์ พงษ์นัยรัตน์)

## กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาคณะสังคมศาสตร์

๑. คุณมิน เขียววรร
๒. อาจารย์วิภารัช จินนิกร
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. พลศักดิ์ จิรไกรศิริ
๔. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พณานนท์
๕. อาจารย์ฉวีวรรณ กุลมัย
๖. รองศาสตราจารย์ สาคร ช่วยประสิทธิ์
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อามรณ์ จำปาทอง
๘. ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ วิทยารัฐ
๙. ว่าที่ ร.ต. อีรศานต์ ศิริขยางพร
๑๐. คุณคณิต สายลิ้ม
๑๑. คุณอัฐวิชัย วิจิตรานนท์
๑๒. คุณวสันต์ รัตนอักษรศิลป์
๑๓. ดร. สุชาติ สังข์เกษม



คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ 2941/2539

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาคณะสังคมศาสตร์

เพื่อให้การปฏิบัติราชการของ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 วรรคหนึ่ง และมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 แต่งตั้งบุคคลต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้ . \_

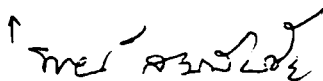
1. นายมิน	เธียรวร	ประธานกรรมการ
2. นายสมิต	हररषष	กรรมการ
3. นายสุษษดี	สังข์เกษม	กรรมการ
4. นายวสันต์	รัตน์อักษรศิลป์	กรรมการ
5. นายอัฐวิชัย	วิจิตรานนท์	กรรมการ
6. นายคณิต	สายลิม	กรรมการ
7. ว่าที่ ร.ต.ธีรศษนดี	ศิริชยषष	กรรมการ
8. นายประเสริฐ	วิทยารัฐ	กรรมการ
9. นางอภรณ์	จำปษทอง	กรรมการ
10. น.ส.ศษศร	ช้วยประสิทธิ	กรรมการ
11. นางฉวีวรรณ	กุลมัย	กรรมการ
12. นายชษดีชย	พณณษนนท์	กรรมการ

วษรสรฉบัปพิเศษ คณะสังคมศษศตร

13. นายพลศักดิ์	จิรไกรศิริ	กรรมการ
14. นายธำรงค์	อุดมไพจิตรกุล	กรรมการและเลขานุการ
15. นางวิภารัช	จินนิกร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

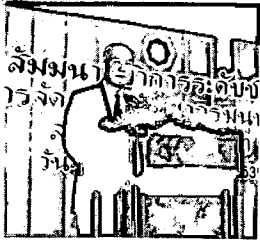
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2539



(ศาสตราจารย์พจน์ สะเพียรชัย)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



คำปราศรัย\*  
นายอานันท์ ปันยารชุน  
อดีตนายกรัฐมนตรี

และประธานอนุกรรมการวางแผนพัฒนาคนและสังคม  
ในแผนพัฒนาฉบับที่ ๘

ท่านรองอธิการบดี ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย วันนี้ผมขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยที่เชิญผมมาเปิดการสัมมนา "การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ในสถานการณ์วิกฤติ" และก็ได้เชิญท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายมาร่วมในเช้าวันนี้

ในระยะ ๕-๖ ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยหรือในสังคมไทยได้ผันแปรไปค่อนข้างฉับพลัน เมื่อ ๕-๖ ปีที่แล้วนี้เรามีการพูดถึงอัตราการเจริญเติบโตของรัฐ หรือโดยเฉพาะทางด้านภาคเอกชน ในแง่เศรษฐกิจเราพูดถึงความที่เราไม่เพียงพอในเรื่องของโครงสร้างทางพื้นฐาน ในเรื่องของสิ่งต่างๆ ซึ่งเราจับได้หรือที่เรียกว่า tangible แต่นับวันสิ่งที่สังคมไทยขาดมากขึ้นและตระหนักมากก็คือ "ทรัพยากรมนุษย์" หลายอย่างในสังคมที่เราขาดในอดีต ถ้าเราจัดสรรงบประมาณให้ถูกต้อง มีโครงการที่เหมาะสมและมีการใช้เงินงบประมาณในทางที่ไม่รั่วไหล สิ่งที่ขาดตกบกพร่องในด้านนั้นสามารถแก้ไขได้ ในระยะไม่ช้า ๔ปีหรือ ๕ ปี หลายสิ่งหลายอย่างที่เราอยากเห็นสังคมไทยมุ่งหน้าไปในทิศทางที่ดีเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของคน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องน้ำเสีย ไม่ว่า

\*งานประชุมสัมมนาในระดับชาติ เรื่อง "การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในสถานการณ์วิกฤติ" วันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๒๔  
ที่โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ปาร์ค กรุงเทพฯ จัดโดย คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จะเป็นเรื่องมลพิษภาวะในอากาศลดน้อยลงไป สิ่งเหล่านั้นเราจัดการง่าย ๆ เพียงแต่ขอให้มึงบประมาณ เพียงแต่ขอให้มีโครงการ เพียงแต่ขอให้มีคนทำตามโครงการ แต่สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผมคิดว่าไม่ใช่เป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทย ปัญหาใหญ่ของสังคมไทย ผมแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ประการแรกที่คิดว่าเรามองเห็นและสัมผัสง่ายก็คือ ทรัพยากรมนุษย์ เราพูดกันมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ถึงเรื่องการขาด ขาดแคลนวิศวกร ขาดแคลนนักวิทยาศาสตร์ ขาดแคลนนักคณิตศาสตร์ ขาดแคลนผู้จัดการ กระผมถือว่าเมืองไทยนั้นขาดแคลนทุกประเภท การขาดแคลนบุคลากรทุกประเภทนั้น ก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่เราไม่ได้เอาใจใส่หรือจัดการดูแลระบบการศึกษาในอดีตในทิศทางที่ควรจะเป็น ทุกๆรัฐบาลพยายามทำ ทุกๆรัฐบาลพยายามให้ความคิดในเรื่องนี้ แต่ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลไหน รวมทั้งรัฐบาลผมด้วย เราไม่สามารถจัดการปัญหานี้ได้โดยถูกต้องสมบูรณ์ ปัญหาก็ก็น่าหนักหน่วงกันตลอดมา ส่วนหนึ่งเราอาจจะต้องถือว่าระบบการศึกษาไทยนั้นมีจุดอ่อนหลายประการ ระบบการศึกษาของไทยนั้นเป็นระบบค่อนข้างปิดมาในอดีต และในปัจจุบันยังไม่เปิดเผยเต็มที่ แต่ก็ได้มีการงะออกมาให้ลมอากาศข้างนอกเข้าไปสู่ระบบมากขึ้น อาศัยพลังภายนอกเข้ามาเปิดประตูเปิดหน้าต่างบ้านการศึกษาไทยให้ได้มีอากาศบริสุทธิ์เข้าไปบ้าง ให้มีแสงแดดเข้ามาพอประมาณ ให้มีสิ่งที่เราเรียกว่า ventilation เพราะหลายสิ่งหลายอย่างในสังคมไทยโดยเฉพาะที่เป็นระบบแล้วไม่ว่าจะเป็นระบบสังคมไม่ว่าจะเป็นระบบการเมือง ไม่ว่าจะเป็นระบบการศึกษา ถ้าเราไม่สามารถเปิดด้วยตนเอง รับอากาศจากภายนอกเข้ามาบ้าง บางครั้งจะมีอากาศที่ไม่บริสุทธิ์จากข้างนอกเข้ามาด้วย อย่างกรณี internet แต่อย่างไรก็ตาม พลังจากภายนอก

นอก อากาศจากภายนอกก็ทำให้อากาศในบ้านหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ระบบการศึกษาที่เช่นเดียวกัน มีการตื่นตัวอย่างมาก มีความคิด มีความอ่านแตกต่างกันไป

การปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาของไทย ให้ผลิตคนออกมาปรับใช้สังคมได้ ในที่นี้ผมไม่ได้หมายถึงในเรื่องของการเป็นพนักงานบริษัท หรือเป็นบุคลากรในบริษัท แต่ผมหมายถึง การผลิตบุคคลในสังคม คนในสังคมไทยให้เป็นคนที่เก่ง และรู้ดี มีความรู้ทางวิชาการ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งที่ดี ที่จะประกอบในการเรียนรู้ในแง่ของภาคธุรกิจต่าง ๆ จะมุ่งในเรื่องของบุคลากรที่อยู่ในภาคธุรกิจของตนไม่ว่าภาคอุตสาหกรรม ภาคการเงินการธนาคาร ภาคอุตสาหกรรมบริการ แต่ในแง่สังคมไทย ผมขอท้าเป็นหน้าที่ของเราที่จะจัดการไม่ให้เป็นผู้ที่เก่ง ผู้รอบรู้เท่านั้น ในด้านวิชาความรู้วิชาการ เราอยากเห็นเขาไม่เอาไรต์เอาเปรียบใคร โดยเฉพาะจะไม่ใช้ความฉลาดของเขาในการเอาเปรียบผู้อื่นในทางที่จะเอาประโยชน์ฝ่ายเดียว ในทางที่จะไม่คำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของคนอื่น ที่ทำให้ตนเองร่ำรวย เราจะทำอย่างไรให้ทรัพยากรของชาติในสังคมไทยเป็นคนดี อย่างที่สมเด็จพระศรีนครินทร์ทรงรับสั่งว่าคนดีต้องไม่โลภ ไม่พุดบด ไม่โกรธ ไม่อิจฉาริษยา ไม่อาฆาตพยาบาท และไม่ทะเลาะถะยานในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง พระองค์ท่านไม่ได้พูดอย่างที่ผมกล่าวตามถ้อยคำนี้ แต่แนวทางที่พระองค์ท่านให้ไว้ก็เป็นแบบเดียวกัน อันนี้เป็นหัวใจในการสร้างทรัพยากร ในการสร้างคนให้เป็นคนที่แท้จริง โอกาสนี้ยังมีอยู่ ความพ่ายแพ้เกิดขึ้นไม่ได้ เราเห็นหลายสิ่งหลายอย่างที่ไม่อยากเห็นในสังคมไทย แต่สังคมไทยอยู่มาได้ ๘๐๐ ปี และจะต้องอยู่ต่อไป แต่เราจะอยู่อย่างไร เราจะต้องสร้างคนให้มีคุณภาพ มีความรอบรู้ทางวิชาการ เชี่ยวชาญด้านวิชาการ ให้คนเป็นคน เป็นคนที่อุทิศ



ส่วนหนึ่งของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นเวลา ไม่ว่าจะเป็นที่ทรัพย์สิน ความคิด ที่จะช่วยเพื่อนร่วมสังคมเรา อันนั้นผมคิดว่าเป็นการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ถูกต้อง อันนั้นแหละครับเป็นโจทย์ที่คนในห้องนี้ต้องคิด เป็นโจทย์ให้คนในสังคมไทย ๖๐ ล้านผมเคยพูดในที่แห่งหนึ่งว่ามีนักวิชาการ หรือนักปราชญ์ชาวฝรั่งเศส คนนี้ได้รับเกียรติศักดิ์ว่าเป็น "บิดาแห่งยุโรปที่รวมกัน" (Father of Unify Europe) เขาเคยพูดไว้ครั้งหนึ่งว่า คนเราที่เกิดมานั้นแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ ๑. เกิดมาเพื่ออยากเป็น ๒. เกิดมาเพื่ออยากทำ

ลองมามองดูรอบตัวเราแล้วนั้น ผมแน่ใจว่าคนไทยทุกคน ตระหนักถึงเรื่องนี้ตลอดมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราขึ้นครองราชย์ ๕๐ ปี ท่านเกิดมาเพื่อทำอย่างเดียว เพื่อทำจริง ๆ ไม่ได้ทำเพื่อตนเอง แต่ทำเพื่อประชาราษฎร์ ขอบพระคุณ.

---

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับแนวพระราชดำริทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์:

กระบวนการพัฒนาตนเองภายหลังจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย

รศ. ณรงค์ พ่วงพิศ

## คำวนำ

ในการเตรียมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนที่ ๘ หรือที่เรียกกันสั้นๆว่า "แผนฯ ๘" นั้น สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เน้นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหลัก หลังจากประเทศไทยได้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาแล้ว ๗ ฉบับซึ่งเน้นหนักไปทางด้านพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีได้เน้นเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เหมือนดังเช่น "แผน ๘" ดังนั้นจึงนับได้ว่าสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญยิ่งของประเทศ

อย่างไรก็ตามในเรื่องการพัฒนาคนหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้ทรงเห็นความสำคัญมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากกระแสพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานแก่กลุ่มบุคคลต่างๆ เนื่องในวโรกาสต่างๆนั้น ล้วนแล้วแต่แฝงไว้ด้วยหลักปฏิบัติในการเป็นพลเมืองดี มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นบทความเรื่องนี้ จึงจะมุ่งแสดงให้เห็นว่า ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญและได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สาธารณชนได้รับรู้มาโดยตลอด เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านชีวิตจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดให้เปี่ยมไปด้วยความดีงามและมีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีกระแสพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทต่อกลุ่มบุคคลต่างๆหลากหลายอาชีพ และต่างมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันออกไปหลายประเภท และแนวพระราชดำริในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่แฝงอยู่ในกระแสพระราชดำริสและพระบรมราโชวาท ก็มีอยู่หลายลักษณะมีความหลากหลายและกว้างขวางมาก เกินกว่าที่บทความนี้จะพรรณนาความได้ครบถ้วน ดังนั้นในบทความนี้จึงมุ่งยกตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เฉพาะกรณีผู้ที่ผ่านกระบวนการการศึกษาจากร่วมมหาวิทยาลัยแล้วเท่านั้น เพราะบุคคลเหล่านี้จะต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่ทั้งในส่วนภาครัฐและภาคเอกชนในฐานะผู้มี "คุณวุฒิ" และผู้นำทางด้านสติปัญญา

### **แนวพระราชดำริที่จะพัฒนาคนที่จะทำหน้าที่เป็นครู-อาจารย์**

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าให้ทัดเทียมกับอารยประเทศได้จะต้องอาศัยการจัดการศึกษาเป็นหลักสำคัญ เพราะคนที่ได้รับการศึกษามาดีแล้วย่อมเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศชาติ การศึกษาย่อมทำให้สังคมและประเทศชาติเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้ แนวคิดดังกล่าวทำให้ประเทศไทยเริ่มมีการปฏิรูปการศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและการศึกษาของชาติก็เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ

อย่างไรก็ตามปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาก็คือ "ครู" การพัฒนาครูเพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา"คน" ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ได้เริ่มมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๕ และแม้กระทั่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช กระทรวงศึกษาก็เริ่มต้นพัฒนาครูจนถึงขั้นระดับปริญญา และคนที่จะออกไปเป็นครูก็เป็นผู้ที่มีความตั้งใจแน่วแน่จะยึดอาชีพครู มีการคัดเลือกนักเรียนผู้ที่จะมาเรียนวิชาชีพครูให้ได้คนที่มีความรู้ดีในระดับแนวหน้า มีความประพฤติดีเหมาะสมที่จะออกไปเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ภาพพจน์ของครูในยุคสมัย

ดังกล่าวจึงเป็นทั้งผู้มีความรู้และผู้ทรงคุณธรรม แต่ภายหลังเมื่อนโยบายของรัฐมุ่งไปที่การเพิ่มปริมาณการผลิตครูเพราะเหตุผลทางการเมือง คุณภาพของผู้ที่จะมาเรียนวิชาชีพครูจึงลดน้อยถอยลงไปขณะที่มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากสาธารณชนว่า ปัจจุบันสถาบันครูเสื่อมลง โดยอ้างว่าผู้มาเรียนวิชาชีพครูส่วนมากเป็นผู้ด้อยสติปัญญาและสิ่งสนับสนุนอื่นๆ จนไม่สามารถจะเรียนวิชาการทางแขนงอื่นๆได้ ทำให้บ้านเมืองมีแต่ครูที่ด้อยคุณภาพทั้งด้านความรู้ การทำงาน และความประพฤติ ทำให้การศึกษาของเด็กมีคุณภาพต่ำลงทุกทีนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกลับทรงมีแนวพระราชดำริว่าข้อวิจารณ์ดังกล่าวมิใช่สาระสำคัญที่จะต้องมาโต้เถียงกันว่าเป็นจริงเช่นนั้นหรือไม่ แต่พระองค์ทรงเห็นว่าจะต้องพิสูจน์ความจริงด้วยการลงมือปฏิบัติ ดังเช่นที่พระองค์ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยการศึกษา เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๓ มีความสำคัญตอนหนึ่งว่า

.....ข้อวิจารณ์นี้จะเป็นความจริงหรือไม่ไม่ใช่เรื่องสำคัญที่ท่านหรือผู้ใดจะโต้แย้ง สิ่งสำคัญอยู่ที่ว่าผู้ที่เป็นครูและผู้บริหารการศึกษาทุกฝ่ายทุกคน จะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่า สถาบันครูมิได้เป็นเช่นนั้น ท่านจะต้องทำให้เข้มแข็ง ต้องมั่นคงในอุดมคติ ต้องรวบรวมกำลังกายกำลังความคิดและสติปัญญา ต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ด้วยความกล้าหาญ อดทนและสุจริต ปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนให้ดีที่สุด ให้สมเป็นครูที่แท้และสามารถเพื่อสร้างคุณค่าในตัวท่าน....

(สำเนาพระราชเลขาธิการ, ๒๕๑๕ :๔๕)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นความสำคัญของวิชาชีพครูเป็นอย่างยิ่ง พระองค์ทรงเห็นว่า วิชาชีพครูเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูอาจารย์ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญ เป็นหน้าที่ที่หนักและเหนื่อย ดังนั้นสมควรที่จะได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านการศึกษาและทุนทรัพย์และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นใจซึ่งจะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างดี (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๑๘: ๖๘) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริว่า "ครูจะต้องพยายามที่จะแผ่ความรู้นั้นให้เต็มเหนี่ยวเต็มที่ไม่ปิดวิชาของตนแก่ลูกศิษย์ที่มีความสามารถในด้านใดก็ให้ความรู้ในด้านนั้น" (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๑๘ :๖๙) สิ่งนี้เป็นหน้าที่สำคัญของครู ถ้าโลกนี้ไม่มีการสั่งสอนกัน โลกมนุษย์ไม่มีทางที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปได้ โลกจะไม่พัฒนาหรือเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแสดงเหตุผลว่า "...เป็นเพราะว่าวิชาต่างๆที่มีอยู่ในโลกนี้มีมาก ทั้งในด้านวิทยาการคือเทคนิค ทั้งในด้านปรัชญาหรืออหัมมะ มีมากเกินที่จะเป็นหน้าที่ จะเป็นความสามารถของคนคนหนึ่งคนเดียวที่จะทำด้วยตนเองตลอดไปทุกอย่าง ฉะนั้นจะต้องมีการถ่ายทอดวิชาให้แก่กัน โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้มากกว่า ประสบการณ์มากกว่า จะต้องถ่ายทอดให้แก่ผู้เยาว์กว่าทั้งในอายุและในความรู้...."

(สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๑๘ :๖๙)

ในการสั่งสอนคนนั้น ผู้ที่มีหน้าที่เป็นครูอาจารย์นั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ นอกเหนือจากทางด้านวิชาการที่ตนเองมีอยู่แล้ว ก็จะต้องมีความรู้ในทางที่จะเป็นที่พึ่งของผู้อื่นด้วย เพราะครูอาจารย์จะต้องเป็นที่พึ่งของศิษย์ในฐานะผู้ใหญ่ซึ่งเป็นที่พึ่งของเด็ก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริว่า

.....อาจารย์ทุกคนจะเป็นอาจารย์วิชาการใด จะเป็นวิชาทางวิทยาศาสตร์หรืออักษรศาสตร์ ทางคณิตหรือทางอะไรก็ตาม ต้องมีความรู้ นอกเหนือจากวิชาการที่ตัวมี ต้องมีความรู้ในทางที่เป็นผู้ใหญ่ ทางที่จะสามารถเป็นที่พึ่ง

ของคนอื่น ฟังจริงๆไม่ใช่ที่ฟังเพราะมีอำนาจ แต่ที่ฟังเพราะพูดจารู้เรื่องกัน พูดจามีความหมายอย่างผู้ใหญ่ที่จะพูดกับเด็ก เป็นเพื่อนเล่น เล่นกับเขาในการละเล่นของเด็กด้วยเท่านั้นไม่พอ ต้องให้เป็นที่ฟังได้ คือเด็กมองเห็นอาจารย์ว่าเป็นที่ฟัง ถ้ามีปัญหาอะไร กลุ้มใจอะไร แม้เรื่องแฟนไม่มาตามนัดอะไรอย่างนี้ ก็มาปรารภกับอาจารย์ได้ อาจารย์ก็จะได้อธิบายว่า มันก็คงมีบ้างหรือยังงั้นให้เปิดหัวใจให้ได้ ก็คุยกันได้ ไม่ใช่ฐานะเพื่อนเท่านั้นเอง แต่ในฐานะผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ที่ฟังได้ ที่ไว้ใจได้ไม่ใช่เวลาเด็กมาปรารภมาปรึกษาแล้ว อาจารย์หัวร่อแล้วก็ไปคุยกับเพื่อนว่า เด็กคนนั้นมันบ้า ต้องมีความเป็นผู้ใหญ่คือใครมาปรึกษาแล้วเก็บไว้กับตัวไม่ไปหัวเราะเยาะเขา นี่ก็จะเป็นผู้ใหญ่ได้แม้อายุน้อย ก็จะเป็นที่รักที่เคารพของผู้ที่มาฟัง...

(สำนักพระราชเลขานุการ, ๒๕๑๕: ๕๒-๕๓)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าคนที่ทำหน้าที่เป็น"ครู"นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหน้าที่ของ"ครู"ก็คือผู้ปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจของเยาวชน ผู้เป็นครูจึงจัดได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมาก ในการสร้างสรรค์บัณฑิตอนาคตของชาติบ้านเมือง ครูทุกคนจะต้องทำหน้าที่ของตนเองในทางที่ถูกต้อง และให้ได้ผลสมบูรณ์ที่สุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีแนวพระราชดำริเกี่ยวกับเรื่องการทำหน้าที่ที่ดีของครูเอาไว้ว่า.....

...ทำหน้าที่ในทางที่ดีก็คือทำหน้าที่จะให้ชาติบ้านเมือง มีความมั่นคง มีความเจริญ และมีความ

ผาสูกสงบอันยั่งยืน ซึ่งจะต้องทำด้วยสัจจะคือความ  
จริงใจ ไม่ใช่ปิดบัง ฉาบทาไว้ด้วยเจตนาชั่วทุจริต  
และหลอกลวงกัน แต่ละคนจะรู้ได้ด้วยใจของตนเอง  
การให้การศึกษาเป็นงานที่ละเอียดซับซ้อนและกว้าง  
ขวางมาก จะต้องกระทำโดยอาศัยความรู้ความสังเกต  
จดจำและความฉลาดรอบคอบอย่างสูง ทั้งต้องอาศัย  
ความเสียสละอดทน ความเพียรพยายาม ความสุจริต  
และความเมตตาอันกว้างขวางพร้อมด้วยจิตใจจะสำเร็จ  
ผลที่พึงประสงค์ได้....

(สำนักพระราชเลขาธิการ, ๒๕๒๐:๑๐๓-๑๐๔)

## **แนวพระราชดำริเกี่ยวกับวิธีการนำหลักวิชาไปใช้ให้สำเร็จประโยชน์**

เมื่อการพัฒนาคณาจารย์เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ  
ชาติแล้ว ก็มาถึงผลผลิตจากการสั่งสอนของครูอาจารย์ที่จะต้องออกไปทำ  
ประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติในฐานะผู้ที่มีความรู้ทางด้านหลักวิชาที่  
ได้รับการถ่ายทอดจากครูอาจารย์ไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นิสิตนักศึกษาที่  
จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีความเห็น  
ว่าวิชาการที่บัณฑิตทั้งหลายได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง  
เพราะวิชาการเหล่านั้นมีเนื้อหาประกอบด้วย หลักวิชาและทฤษฎีต่างๆ เป็นอันมาก  
ซึ่งล้วนเป็นหลักความจริงที่ได้พิสูจน์และสรุปผลเป็นกฎเกณฑ์ที่จะยึดถือได้  
อย่างแน่นอน ปัญหาจึงมีอยู่ว่าจะนำหลักวิชาทั้งหลายไปใช้ให้สำเร็จประโยชน์  
ได้อย่างไร

การจะนำหลักวิชาทั้งหลายไปใช้ให้สำเร็จประโยชน์นั้น พระบาทสมเด็จพระ  
เจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ๖ ประการคือ

ประการแรก จะต้องเรียนรู้และเข้าใจหลักวิชาทุกอย่างอย่างถูกต้องและกระจำเริญโดยตลอด

ประการที่สอง จะต้องพยายามนำหลักวิชานั้นๆ มาพิจารณาเทียบเคียงใช้ในกิจประจำวันของตนเองอยู่ตลอดเวลาให้เป็นนิสัย เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความชำนาญในการที่จะนำหลักทฤษฎีมาปฏิบัติได้อย่างคล่องตัว

ประการที่สาม ควรฝึกหัดทำความเข้าใจของตนเองให้มั่นคง เทียงตรงเป็นกลาง มีเหตุมีผล มีความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ เพื่อให้มีวิจรรณญาณที่ละเอียดรอบคอบและชัดเจนแม่นยำ สามารถวินิจฉัยเรื่องราวและปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๓๐:๒๕๕)

ประการที่สี่ จะต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นคนทำงานอย่างมีหลักการ มีเหตุผลที่ถูกต้อง

ประการที่ห้า ต้องมีความเพียรพยายามอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการทำงานและการทำความดี ทั้งมีความเข้มแข็งอดทนอย่างแท้จริง แม้จะต้องเหนื่อยยากหรือมีอุปสรรคขัดขวางมากมายเพียงใด ต้องไม่ย่อท้อ

ประการที่หก ต้องเอาใจใส่ศึกษาค้นคว้าหาวิชาและความรอบรู้ ในเรื่องต่างๆ ให้ลึกซึ้ง และกว้างขวางรอบด้าน สำหรับเป็นข้อมูลในการทำงาน เพราะการมีความรอบรู้และประสบการณ์มาก จะช่วยให้มองเห็นปัญหาได้กระจ่างทั่วถึง สามารถตัดสินใจชี้ขาดได้โดยถูกต้องและเป็นประโยชน์เสมอ ไม่มีอับจน (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๓๐:๒๕๙)

## **แนวพระราชดำริเกี่ยวกับการสร้างเกียรติยศ ชื่อเสียง และความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองด้วยการทำงาน**

เมื่อมีหลักการสำหรับนำวิชาไปใช้ให้สำเร็จประโยชน์แล้ว ทุกคนที่เข้าใจ



ก็สามารถจะปรับเอาหลักวิชาการไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่การงานตามแต่ละบุคคลจะมีหน้าที่ต้องพึงปฏิบัติ แต่การที่จะทำให้มีเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญก้าวหน้าได้นั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆอีกหลายประการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีแนวพระราชดำริว่า การที่บุคคลใดจะทำการงานสร้างเกียรติยศชื่อเสียงและความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองได้นั้น จะต้องประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

ประการแรก จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการเป็นอย่างดี เป็นผู้ใช้วิชาความรู้ที่ดีเป็น

ประการที่สอง แต่ละบุคคลจะต้องมีจิตใจที่มั่นคงในความสุจริตและมุ่งมั่นต่อความสำเร็จเป็นรากฐานรองรับ

ประการที่สาม จะต้องอาศัยกุศโลบาย หรือวิธีการอันแยบคายในการประพฤติปฏิบัติ (สำนักพระราชเลขานุการ, ๒๕๒๖:๕๐)

สำหรับเรื่องกุศโลบายหรือวิชาการอันแยบคายในการประพฤติปฏิบัตินั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชาธิบายขยายความต่อไปว่า จะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการคือ

ประการแรก จะต้องสร้างศรัทธาความเชื่อถือในงานที่กระทำ ซึ่งเป็นพลังกำลังส่งเสริมให้เกิดความพอใจและความเพียรพยายามอย่างสำคัญในอันที่จะทำการงานให้บรรลุผลเลิศ

ประการที่สอง จะต้องไม่ประมาทปัญญาความรู้ความฉลาดสามารถทั้งของตนเอง ทั้งของผู้อื่น ซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้ทำงานได้ก้าวหน้ากว้างไกล

ประการที่สาม จะต้องตามรักษาความจริงใจ ทั้งต่อผู้อื่น ทั้งต่อตัวเองซึ่งเป็นเครื่องทำให้ไว้วางใจร่วมมือกัน และทำให้งานสำเร็จได้โดยราบรื่น

ประการที่สี่ จะต้องกำจัดจิตใจที่ต่ำทราม รวมทั้งสร้างเสริมความคิดจิตใจที่สะอาดเข้มแข็ง ซึ่งจะช่วยฝึกฝนแต่ในการที่จะปฏิบัติดีให้เกิดความก้าวหน้า

ประการที่ห้า จะต้องรู้จักสงบใจ ซึ่งเป็นเครื่องช่วยให้ยังคิดได้ เมื่อมีเหตุทำให้เกิดความหวั่นไหวฟุ้งซ่าน และสามารถพิจารณาแก้ไขปัญหาได้โดยถูกต้อง (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๒๖: ๘๖)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่า คุณสมบัติหรือคุณธรรมที่กล่าวมาแล้ว ทั้งที่เป็นส่วนรากฐานทั้งที่เป็นส่วนวิธีการต่างเป็นเหตุเป็นผลอาศัยกัน และเกื้อกูลส่งเสริมกันอยู่ทั้งหมดจะอาศัยเพียงบางส่วนบางข้อมิได้ เพราะจะไม่ช่วยให้เกิดผลหรือได้ผลน้อย จึงจำเป็นที่จะต้องพยายามอบรมสร้างเสริมให้สมบูรณ์ขึ้นและทุกข้อ

### **แนวพระราชดำริเกี่ยวกับ การใช้กำลังความรู้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง**

ในการพัฒนาคนนั้น เรามักมุ่งที่จะให้บุคคลได้มีความรู้ทางด้านวิชาการในแง่มุมต่างๆ เพิ่มมากขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่ากำลังแห่งความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติกิจการต่างๆ ได้ดีขึ้น มากขึ้นและอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าใช้ไปในทางที่ถูกต้อง ก็จะได้ผลดีที่เป็นประโยชน์แท้ ช่วยให้เกิดความเจริญมั่นคงขึ้นได้จริง แต่ถ้าใช้ไปในทางที่ผิด ก็จะทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงได้เหมือนกัน ดังนั้นผู้มีกำลังความรู้จึงควรมีความรับผิดชอบอย่างยิ่งที่จะต้องควบคุมการใช้กำลังความรู้ของตัวเองในทางที่ถูกต้องควร (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๒๖ : ๒๐๗)

ในเรื่องความรับผิดชอบดังกล่าวนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงอธิบายว่า มีประเด็นสำคัญอยู่ ๓ ประการ ประกอบด้วย

ประการแรก จะต้องระวังตั้งใจใช้กำลังเพื่อสร้างประโยชน์แต่ฝ่ายเดียวให้ได้ทั้งประโยชน์ตน ทั้งประโยชน์ส่วนรวม

ประการที่สอง จะต้องคอยป้องกันและแก้ไขอยู่ตลอดเวลา มิให้ความเสียหายเกิดขึ้น

ประการที่สาม จะต้องพยายามสร้างเสริมกำลัง แห่งความรู้เหล่านั้นให้  
หนักแน่น มั่นคง และทวีขึ้น (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๒๖:๒๐๗)

วิธีการที่จะสร้างกำลังแห่งความรู้ให้หนักแน่น มั่นคง และเพิ่มมากขึ้น  
นั้นมีวิธีปฏิบัติได้หลายทาง ทางที่เหมาะสมประการหนึ่ง คือความพยายามทำ  
ประโยชน์ เสียสละเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมมากขึ้น การปฏิบัติงานด้วยความเสีย  
สละ ถ้ายิ่งกระทำมากขึ้นเท่าใด ก็จะช่วยให้เกิดความสามารถและความชำนาญ  
ขึ้นเท่านั้น ทั้งเมื่อเคยชินกับการประพฤติปฏิบัติความดีแล้ว ก็จะสามารถ  
ป้องกันความชั่วและความเสื่อมเสียทั้งปวงได้อย่างดีที่สุดในที่สุดด้วย (สำนักราช  
เลขาธิการ, ๒๕๒๖:๒๐๗)

## **แนวพระราชดำริเกี่ยวกับการนำเอาวิชาการพร้อมทั้งความสามารถ ที่มีอยู่ในตัวบุคคลมาใช้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ**

ในการปฏิบัติงานไม่ว่าทั้งภาครัฐและเอกชน จะต้องอาศัยบุคลากรที่มี  
ความรู้ความสามารถทั้งในด้านหลักวิชาการและการปฏิบัติงานจึงจะเกิดผลดี  
ต่อองค์การนั้นๆ

การที่จะนำเอาวิชาการพร้อมทั้งความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีอยู่มาใช้  
ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระ  
ราชดำริว่า มีข้อปฏิบัติที่ควรพิจารณาอยู่ ๓ ประการ คือ

ประการแรก เมื่อจะใช้วิชาการ จำเป็นต้องเลือกสรรเฉพาะแต่ส่วนที่ถูก  
ต้องตรงกับงานที่ทำ มิใช่นำมาใช้พร้อมกันทั้งหมด หรือนำมาใช้ด้วยอาการที่  
เรียกว่า "เถรตรง" เพราะการทำงาน ดังนั้นจะทำให้ความคิดเกิดสับสน ตึงเครียด  
และล้มเหลวลง จนทำงานไม่ได้ หรือทำได้ไม่สำเร็จเนื่องจากตกเป็นทาสของวิชา

ประการที่สอง เพื่อให้แน่ใจว่าควรจะนำวิชาการส่วนใดมาใช้กับงานใด  
อย่างไรก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะหยุดคิดพิจารณาก่อนทุกครั้งให้แน่ใจว่างานนั้นๆ

มีเป้าหมาย ขอบเขตและลักษณะพื้นฐานเป็นอย่างไร ก็จะช่วยให้มองเห็นและตัดสินใจได้ว่าควรเลือกสรรวิชาส่วนไหนบ้างมาใช้เป็นปัจจัยปฏิบัติ

ประการที่สาม จะต้องพยายามและระมัดระวังใช้วิชาการที่เลือกสรรมาแล้วนั้นให้พอเหมาะพอดี ด้วยเหตุผลไหวพริบ ด้วยความเฉลียวฉลาด อະลุ่มอล่วยเพื่อให้งานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น คล่องตัว และบรรลุผลที่สมบูรณ์ทันการณ์ทันเวลา (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๓๑: ๒๗๕)

## **แนวพระราชดำริเกี่ยวกับหลักการที่จะส่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติจน ได้สำเร็จและเจริญก้าวหน้าได้อย่างแท้จริง**

เมื่อบุคคลใดสามารถนำเอาความรู้ทางด้านวิชาการที่ตนเองมีอยู่ผสมผสานเข้ากับความสามารถเฉพาะตนได้แล้วก็เท่ากับว่าบุคคลผู้นั้นมีความสามารถที่จะประกอบกิจการอาชีพได้ แต่การที่บุคคลผู้นั้นจะสามารถปฏิบัติงานได้เป็นผลสำเร็จและเจริญก้าวหน้าได้อย่างแท้จริงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานหลักการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จและประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าดังต่อไปนี้คือ

ประการแรก ให้ระลึกถึงเกียรติภูมิของตนเองว่าเป็นผู้มีการศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่จบการศึกษาเป็นบัณฑิตแล้ว เพื่อป้องกันมิให้ประพตติผิดหรือประพตติทวนหลักวิชา หลักการเหตุผล และความชอบธรรม

ประการที่สอง ให้ตั้งเป้าหมายในการงาน ในชีวิตไว้ในทางที่สุจริตและดีงาม แล้วมุ่งดำเนินไปสู่เป้าหมายนั้นอย่างเที่ยงตรง

ประการที่สาม มีความพากเพียรพยายามไม่ขาดสาย ทั้งในการสร้างสรรค์งาน และการปฏิบัติปรับปรุงตนเองให้มีความรอบรู้ ความชัดเจนชำนาญ เพื่อให้เกิดวิวัฒนาการก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

ประการที่สี่ จะต้องปฏิบัติตัวปฏิบัติใจมิให้คับแคบ หากให้กว้างขวาง

หนักแน่น ประกอบด้วยเมตตาและไมตรี เพื่อสามารถผูกสัมพันธ์และร่วมงาน  
ร่วมคิดอ่านกับผู้อื่นได้อย่างคล่องตัว (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๓๑: ๒๔๑)

## **แนวพระราชดำริเรื่องการปฏิบัติงานเพื่อสร้างสรรคความเจริญ มั่นคงของแต่ละบุคคลและของประเทศชาติ**

เมื่อการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าของ  
แต่ละบุคคลแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะ  
ต้องให้เกิดความมั่นคงต่อบุคคลและประเทศชาติด้วย ในการปฏิบัติงานเพื่อ  
ความเจริญมั่นคงของแต่ละบุคคลและของประเทศชาตินั้น พระบาทสมเด็จพระ  
เจ้าอยู่หัวทรงมีแนวพระราชดำริว่า

ประการแรก ผู้ที่มีความรู้สูงระดับบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยนั้น จะต้อง  
ถือว่ามีหน้าที่รับผิดชอบในการงานสูงขึ้น และต้องทำประโยชน์สร้างสรรคให้  
มากขึ้นด้วย ให้สมควรกับระดับการศึกษาของตน

ประการที่สอง ในการทำงานให้ได้ผลเป็นประโยชน์และความถูกต้องไม่  
เจือปนด้วยโทษนั้น บุคคลจะต้องอาศัยปัญญา ความรู้ความเข้าใจอันแจ่มชัด  
ที่เกิดจากความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นในความเป็นกลาง ปราศจากอคติ เป็นเครื่องชี้  
ชัดตัดสิน พร้อมทั้งต้องมีความตั้งใจจริงที่จะขวนขวายกระทำการให้ ตลอดจน  
แล้วเสร็จ และความมีสติรอบคอบระมัดระวังเป็นเครื่องควบคุม ควบคุม  
ประการองการคิดการปฏิบัติของตนอยู่เสมอ

ประการที่สาม การพัฒนางานสู่จุดหมายใดๆ ก็ตาม จำเป็นต้องเริ่มจาก  
พื้นฐาน คือต้องพิจารณาสถานะปัจจุบันของงานที่มุ่งจะสร้างเสริมให้ชัดก่อน ทั้งนี้  
เพื่อช่วยให้ประมาณกำลังความสามารถและกำหนดแนวทางปฏิบัติได้ถูกต้อง  
ต่อจากนั้นก็วางขั้นตอนปฏิบัติให้เป็นไปตามลำดับไม่ให้เกิดผลขาด แล้วจึงลงมือ  
ปฏิบัติด้วยความจริงจังและหนัก ให้พอเหมาะพอควรแก่เหตุและสถานะแวดล้อม

ทั้งปวง (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๒๖:๔๖๑)

หลักทั้ง ๓ ประการดังกล่าวข้างต้น จะเป็นหลักประกันความสำเร็จและความเจริญมั่นคงในการปฏิบัติงานทุกอย่างได้

## **แนวพระราชดำริการไปหลักวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ**

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญประการหนึ่งคือการทุ่มเทการสนับสนุนทางด้านการศึกษาทุกระดับจนถึงชั้นมหาวิทยาลัย ประเทศไทยมีผู้ที่จบการศึกษาระดับบัณฑิตปีหนึ่ง ๆ ไม่น้อย การที่มีบัณฑิตสาขาวิชาการต่าง ๆ มากมายนั้น นับว่าเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศชาติ เนื่องด้วยทรัพยากรบุคคลได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริว่า วิทยาการทุกสาขาทุกระดับมีความสำคัญมาก เป็นดังเครื่องมือที่ใช้ทำงานมีทั้งคุณอนันต์ มีทั้งโทษมหันต์คือถ้าใช้ถูกใช้เป็นก็เกิดประโยชน์ ถ้าใช้ไม่ดีใช้ไม่เป็นก็เกิดโทษ พระองค์ทรงมีพระราชดำริว่า บัณฑิตเป็นผู้ที่จะต้องใช้วิชาการทำงานในระดับสำคัญต่อไป ดังนั้นจะต้องศึกษาปัญหาสำคัญเรื่องวิทยาการใน ๒ ประเด็นหลักคือ

ประการแรก บ้านเมืองของเราในทุกวันนี้ คนดีมีวิชาความรู้สูง ๆ ก็มีอยู่มาก แต่ทำไมเราจึงยังรู้สึกที่เราทำอะไร ๆ ล้มเหลวกันอยู่

ประการที่สอง ทำอย่างไรเราจึงจะใช้วิชาการอย่างมีประสิทธิภาพได้

สำหรับในเรื่องการใช้วิชาการอย่างมีประสิทธิภาพนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชาธิบายว่า จะต้องประกอบด้วย

ประการแรก จะต้องมีความรอบรู้วิชาการนั้น ๆ อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน และทั่วถึง ทั้งในหลักใหญ่ ทั้งในรายละเอียด ทั้งในส่วนที่เป็นเหตุ ทั้งในส่วนที่เป็นผล

ประการที่สอง การงานที่ทำจะต้องเป็นงานสร้างสรรค์ มีช่องทางที่บ่อนทำลายไร้ประโยชน์

ประการที่สาม ผู้ทำจะต้องรู้ลักษณะงานโดยถ่องแท้ โดยเฉพาะในจุดประสงค์ ขอบเขต และวิธีปฏิบัติ

ประการที่สี่ จะต้องมีความตั้งใจจริง แน่วแน่และมีความพร้อมที่ จะทำให้สำเร็จประโยชน์ขึ้นมา (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๒๖: ๓๘๔)

ถ้าปฏิบัติตามหลัก ๔ ประการข้างต้นนี้ได้ครบถ้วน ก็จะช่วยให้เห็นช่องทาง และวิธีการใช้วิชาการได้อย่างถูกต้อง พอดีพอเหมาะ ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ และทำให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์พร้อมทุกส่วน (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๒๖: ๓๘๕)

## **แนวพระราชดำริในการปฏิบัติงานสำคัญให้ประสบความสำเร็จ**

คนทุกคนที่ลงมือปฏิบัติงานใดๆ ในหน้าที่ที่ตนเองต้องรับผิดชอบนั้นก็ย่อม จะหวังผลในความสำเร็จด้วยกันทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานใหญ่เป็นงาน สำคัญด้วยแล้ว ก็ย่อมต้องหวังความสำเร็จเป็นอย่างสูง การที่จะปฏิบัติงานใหญ่ หรืองานสำคัญให้ประสบความสำเร็จได้นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระ ราชทานข้อแนะนำว่า "...จำต้องมีอุดมคติกับทั้งหลักการอันสูง..." (สำนักราช เลขาธิการ, ๒๕๑๕: ๓๓๔) พระองค์ทรงมีพระบรมราชาธิบายต่อไปว่า อุปสรรคที่ ขัดขวางความสำเร็จที่สำคัญที่สุด คือการไม่ประพฤติตามหรือการประพฤติทวน อุดมคติและหลักการนั้น หลักการที่สำคัญดังกล่าว ก็คือ

ประการแรก การกระทำใดๆควรจะได้ทำด้วยเหตุผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ที่แท้จริงของงาน เพราะจะช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้โดยถูกต้อง เทียบตรง และ รวดเร็ว

ประการที่สอง การกระทำใดๆจะต้องทำด้วยความสุจริต ไม่เบียดเบียน เบียดบังหรือละเมิดผู้อื่นซึ่งจะทำให้ปลอดภัยจากความลำบากยุ่งยากและความหมด

## วิบัติทั้งปวง

ประการที่สาม จะต้องคิดพิจารณาให้เห็นโดยถ่องแท้ว่า อะไรเป็นความเสื่อม อะไรเป็นความเจริญ อะไรเป็นสิ่งที่ต้องทำ อะไรเป็นสิ่งที่ต้องละเว้น และกำจัดให้สิ้นไป

ประการที่สี่ มีความรู้สึกรับผิดชอบ ในการที่จะทำสิ่งที่ถูกที่เจริญ และงดเว้นสิ่งตรงข้ามทั้งหมด การมีความรู้สึกรับผิดชอบในการกระทำเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะทำให้หลักการที่ตั้งไว้บังเกิดผล และเป็นหลักการที่ศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของผู้อื่น (สำนักราชเลขาธิการ, ๒๕๒๕: ๓๓๒)

## อุปสรรค

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีแนวพระราชดำริในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศชาติ ด้วยการให้บุคคลที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยไปแล้วได้รู้จักพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีคุณค่าในตัวเอง และเป็นผู้ที่มีคุณประโยชน์ต่อบ้านเมือง โดยมีหลักปฏิบัติต่างๆ ที่หลากหลายและกว้างขวาง เป็นหลักการของการพัฒนาตนเองทั้งในแง่ของการปฏิบัติงานให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลทั้งในแง่ของการสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติ หลักการบางหลักการ พระองค์ก็ทรงสอดแทรกหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเป็นหลักปฏิบัติอีกด้วย แนวพระราชดำริทางด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแสดงไว้ในพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทในที่ต่าง ๆ นั้น เป็นหลักการที่ปัจเจกบุคคลสามารถนำไปใช้พัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี ถ้าสามารถประพฤติปฏิบัติได้ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองได้.





## เอกสารอ้างอิง

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ๒๕๑๕.ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่  
พระราชทานในโอกาสต่างๆ ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๑๓ จนถึงเดือน  
พฤศจิกายน ๒๕๑๔. พระนคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ๒๕๑๘.ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่  
พระราชทานในโอกาสต่างๆ ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๑๖ จนถึงเดือน  
ธันวาคม ๒๕๑๗. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ๒๕๒๐.ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่  
พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๑๙. กรุงเทพมหานคร:  
โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ๒๕๒๖.ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่  
พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๔. กรุงเทพมหานคร:  
โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ๒๕๓๐.ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่  
พระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๒๙. กรุงเทพมหานคร:  
โรงพิมพ์กรุงเทพฯ จำกัด.

ราชเลขาธิการ, สำนัก. ๒๕๓๑.ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่  
พระราชทานในโอกาสต่างๆปีพุทธศักราช ๒๕๓๐. กรุงเทพมหานคร:  
โรงพิมพ์กรุงเทพฯ จำกัด.

# ปริมาณและคุณภาพของบัณฑิตกับความคาดหวัง ของภาครัฐและเอกชน\*

ศ.ดร. ชัยอนันต์ สมุทวณิช

ผมอยากจะพูดถึงสิ่งที่เราอาจจะไม่ค่อยได้ยินคนพูดมากกันเท่าไร เพราะเราได้ยินการพูดถึงเรื่อง แผนพัฒนาฯ แผนที่๗ แผน๘ มามากแล้ว ผมอยากจะให้เรามาคิดว่า เวลาเราพูดถึงบัณฑิต พูดถึงการพัฒนาระบบการศึกษามนุษย์ เรากำลังพูดถึงเรื่องอะไรกันแน่ เราจะมองบัณฑิตว่าเป็นอะไร เพราะเราต้องการที่จะดูในเรื่องของปริมาณและคุณภาพจะเป็นอย่างไร ผมจะขอเสนอมุมมองในความคิดของผมแต่ก่อนที่ผมจะเสนอมุมมองอันนี้ผมก็อยากจะให้เราระลึกถึงเหตุการณ์สองเหตุการณ์ ที่จริงสามเหตุการณ์ แต่เป็นคนละประเภท สองเหตุการณ์ และเป็นประเภทเดียวกันหนึ่งเหตุการณ์ รวมเป็นสามเหตุการณ์ เหตุการณ์แรกเกิดขึ้นเมื่อประมาณ๘๐ปีมาแล้ว ที่สหรัฐอเมริกาเอาคนไปสู่มกกันไว้ที่ลอสอาลามอสอย่าง เป็นความลับมาก เพื่อที่จะไปคิดทำระเบิดปรมาณูเพื่อนำมาทิ้งที่เมืองฮิโรชิมาและนางาซากิ ผลของการทิ้งระเบิดปรมาณูครั้งนั้นเป็นพลังงานที่มีคนพูดว่า brighter than a thousand suns หมายความว่า บรรเจิดจ้าเหลือเกินเป็นเรื่องที่ตกตะลึง เมื่อเห็นการทดลองนี้ก็คิดถึงโคลกในภควัตคีตา...อันนี้ก็ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา กับญี่ปุ่น เมื่อปีที่แล้วก็เกิดแผ่นดินไหวในลอสแอนเจลิส แล้วในวันเดียวกันแต่ต่างกันประมาณ ๕๐ นาที ก็เกิดแผ่นดินไหวที่โกเบและโอซากา ทำให้ชาวญี่ปุ่นได้กินข้าวหลามกันถ้วนหน้า เราลองมาคิดว่าท่ามกลางความพยายามของสหรัฐอเมริกา

---

\* การประชุมวิชาการประจำปี ๒๕๓๘ ของ ปอมท. ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน ชลบุรี โดย สภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ๒๗-๒๘ มกราคม ๒๕๓๘

ถึง..ไม่ใช่บัณฑิต เราพูดถึงมนุษย์ในฐานะพลังงาน เราพูดถึงธรรมชาติในฐานะที่เป็นแหล่งสะสมพลังงานในหลากหลายรูปแบบ แต่จริงๆพลังงานอันนี้อยู่ใน time and space เป็นไปอย่างที่มีมันเป็นไปเอง energy คลื่นมนุษย์เป็น energy flow เพราะฉะนั้นเราอยากให้เรารู้ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของมนุษย์ว่าการที่มนุษย์เราได้สร้างสรรค์อารยธรรมหรือวัฒนธรรม หรือเทคโนโลยีอะไรต่างๆขึ้นมาจริง ๆแล้วเป็นมวลพลังงานที่ไหลเวียนอยู่ในเรื่องธรรมชาติมีทั้งสิ้นเพราะฉะนั้นปัญหาที่จะพัฒนามวลพลังงานอันนี้ก็คือว่าทำอย่างไรมวลพลังงานอันนี้จึงจะส่งสมเอื้ออำนวยต่อการในการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากกว่าที่มวลพลังงานที่จะใช้ทำลายล้างกัน หรือมวลพลังงานนั้นที่จะเป็น dissipative คือจริงๆแล้วสลายไปเรื่อยๆ มากกว่าที่จะผลัดกันไปในทางที่จะก่อให้เกิดการสร้างสรรคเพราะ human energy ในลักษณะที่เราพูดถึงนี้เมื่อบวกกับเทคโนโลยีที่เป็นตัวคูณ อย่างเช่น fiber optic หรือการที่เรามี internet เป็นต้น

ผมอยากจะถามว่า เวลาที่เราพูดถึง energy mass อันนี้มี critical mass มีอะไรหลายอย่าง เพราะฉะนั้นเวลาเราพูดถึงบัณฑิต เป็น energy mass อย่างหนึ่ง หรือมหาวิทยาลัยเป็น energy mass ซึ่งสามารถก่อให้เกิด critical mass ได้ในแง่ความรู้ในแง่ knowledge เวลาเราพูดถึง data กับ information ก็ตามแต่ data ถ้ารวมถึงขณะหนึ่งแล้วก็ เป็น information ซึ่ง information สามารถเป็น knowledge base ได้แต่ knowledge base นั้น เมื่อถึง critical mass จริงๆแล้วสามารถไปเป็นความรู้ที่แท้จริงหรือที่เราเรียกกันว่าปัญญาคือมีความหมายลึกซึ้งมากกว่า knowledge มากมายนักเพราะฉะนั้น ในแง่ความคิดของมนุษย์ผมก็อยากจะเสนอข้อเท็จจริง ๒-๓ ประการที่ควรระลึกถึงข้อเท็จจริงประการแรกคือการเปลี่ยนแปลงกับตัวความรู้ กับการหาความรู้ ได้มี paradigm เปลี่ยนไปแล้วเกิด paradigm shift เกิดระบบใหม่ ข้อสำคัญก็คือทุกส่วนของสังคมในโลกนี้ จะเข้าสู่สถานการณ์นี้พร้อมกันหรือไม่ ปัญหาก็คือว่าไม่พร้อมกัน

มีความมากน้อยไม่สม่ำเสมอกัน ระหว่างสังคมต่างๆที่จะเข้าสู่สถานการณ์นี้ ในขณะเดียวกันในสังคมเดียวกัน เราพูดถึงรัฐและเอกชนย่อมไม่พอเราควรพูดถึงภาคประชาชนด้วย เราอยากจะถามว่าภาครัฐ ภาคเอกชนโดยเฉพาะภาคเอกชนที่เป็นธุรกิจเอกชน ที่เป็น corporative private sector เรียกร่อง เป็นสิ่งเดียวกับที่ energy หรือ mass ที่เราพูดถึง mass พลังงานเหล่านี้ซึ่งมาอยู่ และใช้พลังงานไปในการที่ท้องเสีย คุ่มหรือเปลา เรากำลังพูดถึงอะไรสำหรับสังคมไทย อันนี้ก็เป็นที่ประเด็นแรก

ประเด็นที่สองก็คือ คำถามที่ว่า ความรู้ในสมัยก่อนรวมศูนย์ จะรวมศูนย์อยู่ในนิยายของพระหรืออะไรก็ตาม หรือต่อมาในวิทยาลัยที่พระตั้งขึ้น หรือของไทยก็อยู่ในพุทธศาสนาหรืออะไรก็ตามแต่ ในขณะเดียวกันเรารู้ว่าความรู้ในชั้นลึกยังกระจุกตัวอยู่ แต่การแพร่กระจายความรู้หรือ dissemination of knowledge เริ่มแพร่กระจายได้มากขึ้นใน speed ที่เร็วมากขึ้น เพราะฉะนั้นจริงเราต้องดูว่าในขณะนี้เรากำลังพูดถึงตัวเรากับบัณฑิตที่เราจะผลิตไปจริงๆไม่ใช่อย่างที่เรารู้ว่า teacher oriented แล้วเป็น interactive เป็นสิ่งที่เราเรียกว่า multimedia มากขึ้น ถามว่าในสถานการณ์นี้บัณฑิตและเราและแขนงวิชาต่างๆเข้าสู่สิ่งเหล่านี้แล้วหรือยัง เราจะเห็นว่ามหาวิทยาลัยทุกแห่งกำลังปรับตัว มหาวิทยาลัยหลายแห่งในโลกการผลิตบัณฑิต เป็นเรื่องของทั้ง public และ private education ในอังกฤษในอเมริกา ในอเมริกาเป็นมากกว่าในเรื่องของ private education ของไทยเรา private education มีน้อยมากเพราะว่ารัฐรับผิดชอบอันนี้ไป แต่เราจะเห็นว่าเมื่อวิทยาลัยเอกชนมีมากขึ้น เราก็พบการแข่งขันหรือการเข้ามาของมหาวิทยาลัยต่างประเทศมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยไหน มหาวิทยาลัยนี้ ทุกอย่างจะเป็นเรื่องของ international ที่เราเรียกว่า International University หรืออะไรก็ตามแต่ คำถามก็คือว่าในขณะที่สมัยก่อนมหาวิทยาลัยรับช่วงคนที่เข้ามาเรียน ที่เราจะผลิตออกเป็นบัณฑิต จากครอบครัว จากโรงเรียน เรายังพอรับไหว แต่ว่าใน

ท่ามกลางสถานการณ์เช่นนี้ คนที่เราปรับมาที่จะมาอยู่กับเราในปี สถานการณ์ที่เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง เขาได้รับสื่ออย่างหลากหลายมาก เขาสามารถจะเรียนรู้ด้วยตนเองยิ่งใน ๑๐ ปีข้างหน้ามี cable มากขึ้น เขายังจะเรียนรู้ และสามารถที่จะ socialize ตัวเองได้มากขึ้น คำถามก็คือว่า การผลิตบัณฑิตหรือการผลิตที่เราพูดว่าผลิตแค่ ๔ ปี เราจะทำให้ energy อันนี้ มวลพลังงานเหล่านี้เป็นอย่างไร

การทบทวนเป้าหมายนั้น ก็เหมือนกับที่เราปรับตำแหน่งที่ยืนของเราเอง คือปรับดูว่าแต่ก่อนเราเคยยืนอยู่ตรงไหน ในเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไปหมด คนเขาวิ่งไปไหนกันหมดแล้ว ในขณะที่เรายังมีคนอยู่ข้างหลังอีกเยอะแยะในเรื่องการกระจายรายได้ เราจะเดินไปอย่างไร sector ต่าง ๆ ควรจะให้น้ำหนักแค่ไหน ปัญหาไม่ใช่ปัญหาเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เฉยๆ แต่เป็นปัญหาโยบายว่า ในขณะที่เวลาเกิดสถานการณ์เช่นนี้ sector ต่าง ๆ ของสังคมเข้าสู่สถานการณ์ไม่เหมือนกัน

ผมอยากจะยกตัวอย่างว่า human flow ของ energy คือการไหลของประชากรไม่ว่าจะเป็นการอพยพย้ายถิ่นเข้ามา ในขณะที่รัฐประชาชาติเริ่มมีขอบเขตชายแดนที่เริ่มเบาบางลง ในขณะนี้มี การไหลเวียนของคนทั่วโลกมากมาย energy flow อันนี้มีพลังอย่างมหาศาลไม่ว่าจะเป็นที่ไหนในบางแห่งคนเรารบกันเพราะว่าอยากไปเอาทรัพยากรน้ำมันใต้ดินมา แต่หลายอย่างเป็นการไหลเวียนของแรงงาน มีความหลากหลายมากขึ้น บัณฑิตที่เราผลิตไปอาจจะ เป็นลักษณะค่อนข้าง unskilled ก็ได้เมื่อเทียบกับสถานการณ์ใหญ่กว่า ไม่จำเป็นที่เราคิดว่าเราผลิตบัณฑิตปริญญาตรีไป บัณฑิตเราเรียกว่า skilled เมื่อเทียบกับวิศวกร เราเรียกว่า skilled เมื่อเทียบกับแรงงานพม่า แต่จริงๆ วิศวกรเราอาจจะ unskilled ก็ได้เมื่อเปรียบเทียบกับวิศวกรที่เขา มีพื้นฐานทางฟิสิกส์ที่ดีมา เช่น ของสหรัฐอเมริกาหรือในเยอรมันหรือในญี่ปุ่นก็ตาม ในท้ายที่สุดบัณฑิตที่เราผลิตไป ที่เราใช้ไปก็ไม่ได้ลงเอยในการที่จะเพิ่มผลผลิต

ในความหมายที่แท้จริง อีกประการหนึ่งถ้าเรา reposition ตัวเราเองได้แล้ว หรือมหาวิทยาลัยได้แล้ว ผมคิดว่าเราคงต้องทำทั้งสองอย่าง ปัญหาของการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพนั้น จริงๆไม่ได้อยู่ที่ตัวบัณฑิต เพราะว่าบัณฑิตนั้น เลือกได้หลายอย่าง ปัญหาอยู่ที่ตัวอาจารย์ที่จะต้อง retool ตัวเราเอง หรือถ้าเรา reposition ตัวเราเองได้แล้ว เราก็จะมีทิศทางที่เรียกว่า แล้วเราก็จะรู้จักถึง mission หรือภารกิจอันพึงปฏิบัติที่ชัดเจน เมื่อมวลมนุษย์เป็นมวลพลังงานแล้ว เราก็สามารถใช้พลังงานของแต่ละคน ของแต่ละภาควิชา ของแต่ละมหาวิทยาลัย ของทั้งมหาวิทยาลัยไปในทางที่ถูกที่ควร ซึ่งที่ถูกที่ควรนี้ผมไม่ได้หมายความว่าถูก ผิด เป็นดำ เป็นขาว เพราะผมคิดว่าผมให้คำจำกัดความของมนุษย์ว่า มนุษย์เป็น energy ที่เป็น fuzzy set คือมนุษย์เราไม่มีดี ไม่มีชั่ว แบบขาว แบบดำ มนุษย์เราเป็น energy ที่เต็มไปด้วยดีกรีเล็กน้อย คนเรามีความมากมายมีหลายๆส่วนผสมผสานอยู่ในแง่ของดีกรี ข้อสำคัญคือเราจะเอาศักยภาพใน energy อันนี้ออกมาได้มากน้อยแค่ไหน ในสมัยก่อน energy นี้ค่อนข้าง focus เช่น คนไปเรียนกับพระฤๅษี เสร็จแล้วได้มอบไปอันเดียวแบบ จันทรโคจร แล้วก็ดันทะเลาะไปเปิดกลางทางก็เลยเสีย energy ไป เพราะนางโมราโผล่ออกมา แต่จริงแล้วปัญหาเวลานี้ก็คือว่า เราสามารถที่จะควบคุมหรือเราจะ focus การสอน เราจะทุ่มเทแค่ไหน

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่ผมอยากจะกล่าวก็คือว่า ในขณะนี้มีความสำคัญมาก เวลาเราพูดถึงนโยบาย เพราะถ้าไม่มีนโยบายแล้ว นโยบายก็คือการที่จะชี้ให้เห็นถึง position และ direction ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าเป็นการเดินขบวนของชาวนาชาวไร่ก็ตาม ทั้งๆที่ธรรมชาติเป็นเรื่องของ time and space แต่เรากลับไปฝืนธรรมชาติ เราไปเอากรมเป็นตัวยึดผมพูดอยู่เสมอ มหาวิทยาลัยก็เหมือนกัน เราไปเอาระบบราชการเป็นตัวตั้ง เพราะฉะนั้นเราไม่สามารถที่จะทำให้ energy ของเราไปในทางที่จะก่อให้เกิดคุณภาพของบัณฑิต หรือตัวเราเองได้เลย ถ้าท่านลองย้อนกลับไปดูที่ท่านเริ่มเป็นอาจารย์เข้ามา ผมอยากจะรู้

ที่มีคนเข้าไปคิดสูตรมากมาย มีเรื่องเล่าขานกันมากมาย คนที่ไปใช้ความคิด และผลิตอะไรขึ้นมาสักอันหนึ่ง ซึ่งไม่รู้ว่าเป็นไอ้ไหนเองก็คิดผิดไปหรือเปล่า หลายๆคนก็คิดทบทวนความหมายมีอย่างไร ที่อเมริกาที่ญี่ปุ่นหลังจาก ๕๐ ปีแล้วญี่ปุ่นก็สร้างประเทศขึ้นมาใหม่ได้อีกญี่ปุ่นสร้างประเทศขึ้นมาเพราะทรัพยากรมนุษย์โดยแท้ทั้งๆที่เกือบจะแตกสลายไป ทรัพยากรมนุษย์ที่ญี่ปุ่นสร้างขึ้นมาอีกไม่นานอย่างเห็นก็ไล่ทันสหรัฐอเมริกา จนกระทั่งพูดไปแล้ว ในขณะนี้ธนาคารใหญ่อันดับ ๑/๕ ในโลกนี้ก็ เป็นของญี่ปุ่น

หมายความว่าจากการแตกสลายอย่างยับเยินเมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วนั้น ญี่ปุ่นได้ฟื้นตัวขึ้นมาแล้วก็เอาชนะอเมริกาได้ อันนี้โดยสรุปแล้วเราจะพูดว่า ปริมาณ คุณภาพ หรือทรัพยากรมนุษย์ของญี่ปุ่นนี้ดีกว่าอเมริกาอย่างนั้นหรือเปล่า มีหนังสือมากมายที่จะเขียนอธิบายชัยชนะของญี่ปุ่นที่มีต่อสหรัฐอเมริกา มีการพูดถึงความล้มเหลวของระบบการศึกษา public education ของสหรัฐอเมริกาที่ทอดทิ้งเรื่อง science มีการพูดกันมากมายถึงเทคโนโลยีที่บริษัท หรือว่าอะไรที่อเมริกาสร้างขึ้นมาได้ แต่ได้ละเลยไม่มีใครเอาไปใช้ สิ่งที่เราเรียนรู้อย่างหนึ่งก็คือ ไม่ว่าเราจะใช้ทรัพยากรมนุษย์หรือพลังงานของมนุษย์แค่ไหน การไหวตัวของเปลือกโลก ขยับตัวของเปลือกโลกเพียงนิดเดียวก็ทำให้เมืองที่สามารถที่จะล้มทลายลงได้ ในกรณีของโกเบและโอซากา นั้นยิ่งกว่าที่อเมริกา มาก เพราะว่าลักษณะของการจัดของเมืองหรือในลักษณะของความแออัดในลักษณะของภูมิศาสตร์เมืองนั้นต่างกัน

คำถามที่ผมต้องการถามพวกเราก็คือว่า ถ้าเราจะพูดถึงการผลิตบัณฑิต มนุษย์ในฐานะที่มี ...คุณธรรมรักษาได้พูดไปแล้วว่า ต้องโดยมวลรวม หรือเราเรียกว่า holistic development จะเรียกว่า human development หรืออะไรก็ตาม ผมต้องการถามว่า เรากำลังพูดถึงเรื่องอะไร ผมก็อยากเรียนเสนอว่า เรากำลังพูดถึงของสองสามสิ่ง เรากำลังพูดถึงธรรมชาติ เรากำลังพูดถึงมนุษย์ แต่มนุษย์และธรรมชาตินี้เป็น energy ทั้งสิ้น ผมคิดว่าเรากำลังพูด

ว่า energy ของท่าน ท่านในฐานะที่เป็นมนุษย์คนหนึ่ง เป็นมวลพลังงานอย่างหนึ่ง มวลพลังงานอันนี้ แบบอยากหาความรู้หรือวันๆหนึ่งทำอะไร หรือคิดหาทางด่าอธิการเล่นบ้าง ซึ่งเป็น favorite sport เป็นกีฬาที่ค่อนข้างจะ popular ในหมู่อาจารย์มหาวิทยาลัย ก็เรียกกันว่าผลัดกันรับกรรม หรือหัวหน้าภาคบ้าง วันๆหนึ่งบางทีไปมหาวิทยาลัยถามว่า energy mass อันนี้ใช้ประโยชน์อะไร กลับมาได้อะไรหรือเปล่าผมอยากจะเสนอเรื่องเดียวเป็นเรื่องสุดท้าย เพราะผมอยากเสนอเป็นตัวอย่างให้คิด เรื่องของการที่เราจะผลิตบัณฑิตต่อไปในอนาคต ซึ่งผมก็อยากจะทำหลังจากที่ผมออกจากราชการในวันที่ ๑ มีนาคมนี้แล้ว ก็คือว่าทำอะไรเราจึงจะก่อให้เกิด intergration คือบูรณาการได้ บูรณาการอันนี้ไม่ใช่การพูดถึงเรื่อง interdisciplinary แต่เป็นบูรณาการของการใช้พลังงานร่วมกัน

ฝันว่าวันหนึ่งเมืองไทยจะมีการจัดตั้ง อาจจะเป็นห้องทดลองแต่ไม่ได้เรียกว่าห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่เป็น hands on และก็สามารภที่จะเชื่อมโยงกับเรื่องของธรรมชาติได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทางทะเล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสิ่งแวดลอม แต่ว่าจะต้อง intergrated หมายความว่าถ้าเฟื่อมหาวิทาลัยใดมีโรงเรียน เช่นโรงเรียนสาธิตอยู่ด้วย มี college และก็มี graduate school ก็หมายความว่าให้ครูและให้นักเรียนทั้ง graduate school ทั้ง college และทั้งอะไรทำงานร่วมกันและสอนเรียนรู้ ในเรื่องของการทดลองวิทยาศาสตร์ หรือการไปดูสิ่งแวดลอมภายนอกพร้อมกัน หมายความว่าเด็กใหญ่สอนเด็กเล็ก อาจารย์ที่สอนเคมีจบ Ph.D. เคมี สอนอาจารย์ที่เพิ่งจบปริญญาตรีเคมีมาซึ่งไปสอนอยู่ในโรงเรียน ผมคิดว่าจะเป็นขบวนการของ intergration ขององค์ความรู้ที่แท้จริง ซึ่งได้มีการใช้พลังงานช่วยเสริมต่อกัน เวลาที่เรามีมหาวิทยาลัยหรือวิทาลัยที่กระจัดกระจายเยอะแยะ และเราก็มีการพูดอย่างง่ายมากกว่าเราต้องการ intergrate ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัย ท้องถิ่นแต่ว่าท่านจะใช้กลไกและกระบวนการอะไร



ผมว่ามหาวิทยาลัยท้องถิ่นทุกมหาวิทยาลัยเริ่มได้ ท่านเอาโรงเรียนมัธยมสามารถทำได้ตั้งแต่ graduate school จนถึงอนุบาลเลย ช่วยกันสอน ร่วมกันเรียน อันนี้ผมคิดว่าจะเป็นการเรียนรู้ใหม่ในศตวรรษที่๒๑ ในขณะนี้ได้มีผู้ทดลองทำแล้วและได้มีการออกแบบอาคาร ผมยกตัวอย่างให้ฟังว่า แม้แต่การออกแบบอาคารสถาปนิกยังต้องมาฟัง concept หรือแนวคิดแบบนี้ แล้วก็จะต้อง design อาคาร แล้วก็มีการ design หลักสูตรของอาจารย์ร่วมกัน ให้มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นการเรียนการสอนในจังหวัดมาเป็น partner สักโรงเรียนหนึ่ง ยิ่งถ้ามีสาธิตด้วยยิ่งดี ท่านร่วมกันและไม่ใช่ว่าเฉพาะห้องเรียนเท่านั้นแต่นอกห้องเรียนด้วย เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการเรียนรู้ของเราเท่าที่ผ่านมาเป็นการเรียนรู้ที่ energy มนุษย์ในฐานะที่เป็นมวลพลังงานไม่ได้ใช้ไปในทางที่ผมอาจจะเรียกว่าในทางที่สร้างสรรค์ มนุษย์ใช้ energy ในการทำลายล้างกันมากผมยกตัวอย่างก่อนที่จะจบว่า ระเบิดปรมาณูสองลูกที่เมืองญี่ปุ่น กับการเคลื่อนตัวของพื้นผิวโลกทำให้เห็นว่าธรรมชาติเท่านั้นที่ เป็นผู้ตัดสินว่าจริงๆ แล้วในบั้นปลายแล้วความพยายามของมนุษย์ที่ผ่านมา หรือการแข่งขันที่เราทำกันมาจะไม่หลงเหลืออยู่เว้นแต่ว่ามนุษย์จะใช้พลังงานไปในทางสร้างสรรค์สิ่งที่จะหลงเหลือให้อนุชนรุ่นหลัง ผมคิดว่าเรื่องนี้เรามองย้อนอดีตแล้ว เราจะพบว่าประเทศไทยในสมัยนี้มีคุณภาพโดยทั่วไปลดต่ำลงมาก ในสมัยก่อนคนจบชั้นเพียงมัธยม๘ จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ สวนกุหลาบ เขาก็สามารถนำประเทศชาติให้รอดพ้นจากการเป็นอาณานิคมได้

ในขณะนี้เรามีผู้เป็นต็อกเตอร์หลายคน เรามีนักเลือกตั้งที่มีประสบการณ์ ได้รับเลือกตั้งหลายๆ ครั้ง เรายังไม่สามารถที่จะสงวนรักษาผืนแผ่นดินที่บรรพบุรุษได้สร้างมา เราไม่สามารถมีนโยบายที่ชัดเจนลงไปว่า อะไรเป็นผลประโยชน์ของชาติ อะไรเป็นผลประโยชน์ของเอกชน เฉพาะส่วนสังคมเราผลิตบัณฑิตไปไม่มีประโยชน์ トラบใดที่ปัญหาเหล่านี้ถูกละเลย ปัญหาที่กิจการบริษัทใหญ่ๆ ได้รับการแก้ไขอย่างกระตือรือร้นและรวดเร็ว ในขณะที่

ประชาชนที่เป็นไพร่และทาสสืบทอดมรดกมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ ยังต้องเดินด้วยโรคเท้าและเป็นโรคอหิวาต์อยู่ที่อำเภอสีคิ้ว ผมก็ขอฝากให้คิดว่า เราในฐานะที่เป็น energy force อย่างหนึ่ง เราจะทำอย่างไรกับปัญหานี้ ขอขอบคุณครับ.



# การพัฒนาอุดมศึกษา เพื่อการสร้างทรัพยากรมนุษย์\*

ศ.นพ. วิจารณ์ พานิช

ประเด็นที่ผมจะเรียนคงมีสองส่วนแต่่าคงเป็นสองส่วนที่สัมพันธ์กัน ผมเข้าใจว่า session นี้เราคงจะพูดกันในประเด็นที่ว่าจะทำอย่างไร จะปรับเปลี่ยนมหาวิทยาลัยอย่างไร มหาวิทยาลัยจึงจะสามารถทำหน้าที่พัฒนาคนอย่างที่พูดใน session ที่แล้วได้ตามความมุ่งหวังฉะนั้นประเด็นแรกที่ต้องทำความเข้าใจก็คือว่า คำว่าทรัพยากรมนุษย์หรือว่าคนที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเรามองอย่างไร ผมเข้าใจว่าไม่ได้ให้คำจำกัดความหรือกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนนัก อยากจะขอเรียนเสนอ ถูกผิดไม่ทราบ อยู่ที่การแลกเปลี่ยนกันว่าเดิมเราเข้าใจว่ามหาวิทยาลัยเกี่ยวข้องกับคนในช่วงอายุหนึ่ง คือเด็กในช่วง ๑๗-๑๘ ปีก็เข้ามาวิทยาลัย เรียนนานหน่อยก็อายุ ๒๔-๒๕ ปีก็จบ ก็ประมาณ ๔-๗ ปีพวกผมเรียนหมอก็เป็นเวลา ๖ ปี ผมคิดว่าความคิดนั้นคงจะหมดและล้าสมัยใช้ไม่ได้แล้ว ผมคิดว่าในโลกยุคปัจจุบันและยิ่งต่อไปในอนาคต มหาวิทยาลัยคงจะต้องเกี่ยวข้องกับคนตลอดชีวิต ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงตายและยังนับวันความสำคัญของมหาวิทยาลัยต่อคนนอกกระบวนการอุดมศึกษาจะยิ่งสูงขึ้น ยิ่งมีบทบาทมากขึ้น บทบาทนั้นอาจจะโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม แต่มีบทบาทสูงขึ้น ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องมากขึ้น ต้องเข้าไปมีส่วนในการพัฒนา ในการสร้างปัญญา ในการช่วยเหลือให้คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อยู่ในวัยทำงาน ได้ตามโลกได้ทันมากขึ้น คิดว่านั่นเป็นแนวโน้มหนึ่งที่จะต้องทำความเข้าใจกัน ถ้าตรงนี้ชัดเจนแล้ว

---

\* การประชุมวิชาการประจำปี ๒๕๓๔ ของ ปอ.มท. ณ โรงแรมแอมบาสเตอร์ ฮิลล์ จอมเทียน ชลบุรี โดย สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา

๒๗-๒๘ มกราคม ๒๕๓๔

เราก็จะไปมองว่ามหาวิทยาลัยจะทำอะไรต่อไปได้แค่ไหนการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ของเทคโนโลยี ของสังคม เราเห็นชัดในปัจจุบัน เมื่อ ๓-๔ ปีที่แล้ว ผมไปที่อังกฤษ ไปดูระบบการบริหารมหาวิทยาลัยใน concept ใหม่ ตอนมาตามแทชเซอร์เป็นนายกฯ เขาเปลี่ยน concept ของมหาวิทยาลัยเหมือนอย่างที่เราจะเปลี่ยนตอนนี้ แต่ของนายกฯ เป็นคนกำหนด หรือว่าเป็นคนบีบบังคับให้มหาวิทยาลัยต้องเปลี่ยน ก็บอกว่ามหาวิทยาลัยจะแบมือขอเงินจากรัฐบาลเท่านั้นต่อไปไม่ได้แล้ว มหาวิทยาลัยต้องเลี้ยงตัวเอง มหาวิทยาลัยต้องทำงานมากขึ้น แต่รัฐบาลต้องให้เงินน้อยลง ก็เกิดการปรับตัวอย่างขนานใหญ่ แล้วในที่สุดเขาก็พบทางออกที่ดี แล้วเขาก็เลยจัด course เสาต่างค์จากต่างชาติให้เข้าไปเรียน วิธีการปรับมหาวิทยาลัยเป็นผู้ประกอบการ คือต้องทำมาหากินหาเงินเข้าตัว แล้วเขาก็พาไปดูเมืองหลายๆเมืองในอังกฤษ ซึ่งเรารู้ว่าเป็นแหล่งเริ่มต้นของยุคอุตสาหกรรม แล้วพอ information technology เข้ามาทำให้เทคโนโลยีแบบเก่าปล่องควันโซมงหมดยุค ก็ต้องเลิกโรงงานและเอาคนออก คนเหล่านั้นตกงาน คนตกงานเหล่านั้นไม่ถึงครึ่ง ได้กลับเข้าไปทำงานใหม่ได้หลายคนก็กลายเป็นคนขึ้นมา เตือดร้อนมาก ต่อไปนี้เทคโนโลยีก็ปรับเปลี่ยนเรื่อยๆ แล้วคนงานเดิมถ้าไม่ระวังก็ต้องตกงานอยู่เรื่อยๆ แล้วยิ่งแก่เท่าไรยิ่งลำบากมากในการจะปรับตัวเข้าสู่แรงงานยุคใหม่เขาก็ชี้ให้เห็นว่า นั่นคือโอกาสของมหาวิทยาลัยที่จะปรับตัวสร้างโอกาสจากความเปลี่ยนแปลงจากวิกฤติทั้งหลาย เขาถูกนายกรัฐมนตรีบีบ ทำให้เขาต้องเตือดร้อน เขาต้องเอาอาจารย์ออกมากมาย ต้องหาวิธีการที่จะอยู่รอดได้ และในที่สุดเขาก็เจอ ในที่สุดเขาก็บอกได้เลยว่ามีมหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่ง ซึ่งเราก็ไปดูด้วย เขาสร้างความเป็นเลิศของเขาเหมือนอย่างเมื่อเข้าที่ท่านรัฐมนตรีพูดแล้วรองปลัดฯพูด คือความเป็นเลิศที่เป็นคนละแบบที่แตกต่างกัน เขาเป็นเลิศในการที่จะสร้างคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งผมคิดว่าขณะนี้จริง ๆ แล้ว มหาวิทยาลัยเอกชนก็ใช้อยู่ ใช้ concept นี้อยู่ ที่พูดอย่างนี้ผมไม่ได้หมายความว่า การสร้างคนเป็นเลิศทางด้านวิชาการล้ำสมัย

หรือไม่ดี เรายังต้องมีอยู่ด้วย แต่ประเด็นสำคัญก็คือว่า ความเป็นเลิศนั้นมีได้หลายแบบ

เพราะฉะนั้นในแง่บทบาทของการสร้างคนของมหาวิทยาลัย ประเด็นที่สำคัญก็คือว่า มองคนตลอดชีวิตและมีบทบาทได้หลายรูปแบบ ทำบทบาทได้แตกต่างกันออกไปปรับเปลี่ยนไปได้เรื่อยๆ ตามความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม นอกจากนั้นแล้ว ในโลกยุคปัจจุบันและในโลกยุคอนาคต การสร้างคนในลักษณะที่เก่งในระดับของการสร้างสรรค์ ตรงนี้คงจะต้องขยายความนิดหนึ่งว่าผมเองมีความเห็น ด้วยความเคารพ..พวกเราทุกคน ผมคิดว่าพูดกันตรงๆก็คงได้ไม่น่าจะโกรธกัน ว่าสภาพปัจจุบันของนักวิชาการไทยในมหาวิทยาลัยไทย เรามีความเป็นเลิศมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการรับ transfer ความรู้มาจากที่อื่นแล้วก็มาใช้สอนหรือมาใช้ประโยชน์ เราทำได้ไม่เลว แต่เรายังไม่ได้ยกระดับไปถึงระดับที่ว่าเราสร้างสรรค์ขึ้นมาเองได้ด้วย ซึ่งตรงนี้ก็คงจะตรงกับเจตนาที่ท่านเชิญผมมาพูดเพื่อให้โยงกับเรื่องของ การวิจัย การสร้างองค์ความรู้ใหม่

การสร้างคนกับการสร้างองค์ความรู้ใหม่นั้นผมคิดว่าเป็นกระบวนการเดียวกัน เชื่อมโยงกันจนคิดว่าเป็นกระบวนการเดียวกัน ฉะนั้นตรงนี้คงจะต้องมองให้ชัดว่าในโลกยุคใหม่ซึ่งความรู้คือพลัง การทำมาหากินต่อไปนี้เป็น knowledge base มหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ใช้ความรู้มาจากที่อื่นเอามาใช้เท่านั้น หรือว่าเราจะสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ได้ด้วย ทำอย่างไรมหาวิทยาลัยจึงจะปรับเปลี่ยนขึ้นมาเป็นผู้สร้างองค์ความรู้มากขึ้น หมายถึงทำวิจัยมากขึ้นนั่นเอง ผมจะบางประเด็นที่เป็นเรื่องที่ค่อนข้างเป็นเรื่องเด่นสำคัญ ประเด็นอันหนึ่งที่ผมคิดว่าเราโทษมหาวิทยาลัยไม่ได้ แต่เราต้องโทษพวกเราทั้งสังคม เราเห็นชัดเจนว่ามหาวิทยาลัยไทยในขณะนี้เมื่อเทียบกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมกับความเจริญความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจของประเทศนั้น มหาวิทยาลัยเลเวลไปมาก แต่ถ้ามองในมุม static เช่นเมื่อผมเข้าจุฬาฯในปี ๒๕๐๓ กับเดี๋ยวนี้ใน

ปี๒๕๓๘เป็นอย่างไร จุฬาลงกรณ์เป็นร้อยเท่า แต่ในภาพเปรียบเทียบเป็นเชิงสัมพัทธ์ ผมคิดว่ามหาวิทยาลัยทั้งระบบของเราถอยลง เหตุที่ถอยลงแตกต่างกันต่าง ๆ นานา ด้วยความเคารพ ผมคิดว่าเหตุผลต่าง ๆ คงจะเป็นจริง แต่มีอยู่จุดหนึ่งซึ่งคนพูดน้อยและอยากจะนำมาย้ำในที่นี้ก็คือว่า ระบบของเราด้วยเหตุผลหลาย ๆ อย่างนั้น ได้ละเลยวิธีการบริหารจัดการที่จะใช้ประโยชน์จากผู้ที่มีความรู้สูง เพื่อให้เขาได้ทำประโยชน์ในระยะยาว ในลักษณะที่เป็นผลงานที่เกิดประโยชน์ระยะยาวต่อสังคมในภาพรวมๆ ไม่ใช่เกิดประโยชน์เฉพาะหน้าที่ที่เห็นชัดเจนแล้วเกิดประโยชน์ต่อใครอย่างชัดๆ แต่เป็นประโยชน์ต่อสังคมนวมๆระยะยาว อันนี้ระบบของประเทศไทยเราไม่ดี เมื่อเป็นเช่นนี้ คนที่เก่ง คนที่มีมันสมองดี เราก็คือปัญญาชน เมื่อเป็นเช่นนั้น ประเทศเจริญขึ้นในด้านเศรษฐกิจ ภาคเอกชนเติบโตขึ้น ภาคเอกชนต้องการคนเก่งไปทำงาน เขาก็มาชน ผลประโยชน์สูงกว่าหลายเท่า ๓เท่า ๕เท่า และ๑๐เท่า ยิ่งเก่งเท่าไรก็ยิ่งมากเท่า แล้วใครจะไม่ไป!

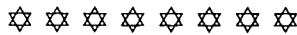
การที่มีคนเก่งในภาคเอกชนและภาคเอกชนเติบโต เศรษฐกิจเติบโต เป็นของที่ดี เป็นสิ่งที่เราต้องการ แต่ถ้าคนเก่งไปทำงานในภาคเอกชนหมด จนกระทั่งงานเพื่อประโยชน์ของสังคมในภาพรวมและในระยะยาวไม่มีคนเก่งๆอยู่ ถามว่าใครขาดทุน คำตอบก็คือว่า ทั้งชาติขาดทุน คนรุ่นเราไม่เดือดร้อนมากนัก เพราะอีกไม่นานก็ตาย แต่ลูกเราขาดทุนมาก รุ่นหลานยิ่งขาดทุนหนัก ถ้าปล่อยไว้อย่างนี้ ประเทศไทยผมเชื่อว่าล่มจม ผมคงไม่มีโอกาสได้เห็น เพราะว่าอายุมากแล้ว แต่คิดว่าลูกหลานลำบาก เราไม่มีระบบที่จะดึงคนเก่งให้อยู่ในระบบของการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เพื่อที่จะยังประโยชน์ระยะยาวแล้วก็ประโยชน์ส่วนรวมของสังคม

เพราะฉะนั้นผมมองว่า การที่มีการมาพูดเรียกร้องพยายามชี้แจงปรับระบบทั้งหลายนี้ ไม่น่าจะเน้นที่ปัจจุบันหรือว่าพวกเรากันเองมากนัก พวกเราอย่างไรก็จนแล้ว ทนต่อไปอีกนิดหน่อยคงไม่เป็นไร แต่น่าจะชี้ให้เห็นว่าประโยชน์ระยะยาวเป็นเรื่องสำคัญและเป็นเรื่องของส่วนรวม ผมคิดว่าตรงนี้เป็น

จุดสำคัญมากและยังไม่ได้ระบุชัดในเอกสารที่ผมเขียนมากนัก ก็เลยนำมาย้ำอีกครั้งหนึ่ง เพราะฉะนั้นระบบของคำตอบแทนเพื่อการทำงานระยะยาว ทำงานเพื่อส่วนรวมจะต้องสร้างใหม่ แต่ผมไม่เห็นด้วยกับการปรับระบบคำตอบแทนเหมือนอย่างที่ทำในปัจจุบัน เช่นทางแพทย์เราจ้างคนให้ไม่ทำงาน แล้วให้อีก ๑๐,๐๐๐ บาทไม่ให้ทำคลินิก! อันนั้นเป็นระบบศรีธนชชัย ลงท้ายก็ออกเป็นระเบียบเสียหายทั้งชาติบ้านเมือง ผมคิดว่าอันนี้ผิด คงจะต้องมองในลักษณะของการที่สร้างระบบเพื่อให้คนทำงาน แล้วก็ให้การตอบแทนตามผลงานที่ทำเป็นหลักอันนี้ผมมีประสบการณ์ เล่าได้ยาวมากและเถียงกันเยอะ ทะเลาะกันเยอะ ปัจจุบันก็ยังทะเลาะกันอยู่ มันมี concept อยู่ เป็นศาสตราจารย์ให้เท่าไรนะ ครับ ๑๓,๐๐๐บาท ไซ้ใหม่ครบ ผมก็ศาสตราจารย์ ผมก็ดูถูกว่าเรื่องอะไรให้ศาสตราจารย์ ๑๓,๐๐๐บาท ถ้าศาสตราจารย์คนนั้นไม่ทำงาน ถูกไหมครับ ไม่ควรจะให้ศาสตราจารย์ แต่ควรจะให้ผลงานของศาสตราจารย์ ให้ผลงานของคนนั้น ถ้าเป็นศาสตราจารย์เขาเก่ง ทำงานได้เยอะไม่ควรจะให้แค่ ๑๓,๐๐๐บาท ควรจะให้ ๓๐,๐๐๐- ๕๐,๐๐๐บาท อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นอยู่ที่ concept ของการสร้างระบบคำตอบแทน ให้ต่อการสร้างสรรค์ผลงาน แล้วต้องมิกติกาว่างานแบบไหนที่ยาก แต่ว่าสังคมส่วนรวมต้องการมากก็ให้เยอะอย่างนี้ เป็นต้น แต่ผมไม่เห็นด้วยกับการเอาเงินเป็นตัวตั้งอย่างเดียว ผมคิดว่าเงินไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่าง

อีกอันหนึ่งเป็นเชิงระบบที่สำคัญ ผมจะจับตรงนี้แล้วก็จบแล้วครับ เพราะว่า ๑๕ นาทีแล้ว ก็คือ ระบบการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยปัจจุบัน แต่ผมคิดว่าเราได้ช่วยกันสร้างมาวิวัฒนาการมาอย่างดีเยี่ยมที่จะเกิดประโยชน์ต่อพวกเรากันกันเอง แต่เกิดประโยชน์น้อยมากต่อสังคมหรือทำอันตรายต่อสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ ต้องขอประทานโทษด้วยความเคารพ ได้เรียนตอนต้นแล้วว่าอย่าเพิ่งโกรธกัน พูดตรงๆระบบที่เรามีอยู่นี้ดีสำหรับคนแก่ ที่จะไม่ต้องทำงานในมหาวิทยาลัยเท่าไรก็ได้ ออกไปทำงานข้างนอกเยอะๆ ก็ไม่มีใครว่า ไม่เก่งก็

อยู่ได้แล้วไม่ได้ดีได้อย่างไรครับ มันคงมาก แต่ถ้าเราซึ่งผมคิดว่าคนที่มาในที่นี้คือ คนที่มีเจตนาดีต่อส่วนรวม บอกว่าอยากจะให้ประเทศเจริญ อยากให้อุดมศึกษาทำประโยชน์ให้แก่ประเทศ ถ้ามว่าระบบปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร บอกว่าใช้ไม่ได้ต้องเปลี่ยนอย่างมากมาย แต่แน่นอนการเปลี่ยนนั้นถ้าเปลี่ยนรุนแรงก็ลำบาก เพราะฉะนั้นก็คงจะต้องหาวิธีที่จะปรับเปลี่ยน ประเด็นใหญ่ๆผมได้เขียนไว้ใน เอกสารแล้ว คงจะไม่ต้องย่ำด้วยเวลาอันจำกัด ท่านอาจจะได้อ่านบ้างแล้ว ผมคิดว่าเปิดโอกาสให้ท่านได้แลกเปลี่ยนโต้แย้งแสดงความคิดเห็นดีกว่า ขอบพระคุณครับ.





# มัทคุเทศก์ : อาชีพทำเงินที่ต้องการจิตสำนึก

อ. สาวิตรี พิสนพวงศ์

ในปัจจุบันนี้ คงไม่มีใครเคยเดินทางท่องเที่ยวไปต่างถิ่น พ้นจากความจำเจซ้ำซากประจำวันเพื่อแสวงหาความสนุกสนานผ่อนคลาย หรือเพื่อแสวงหาความรู้สิ่งแปลกใหม่ การเดินทางท่องเที่ยวกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ไปแล้ว ยิ่งในภาวะสังคมที่สับสน บีบคั้นจากภาวะต่างๆที่โหมประดังเข้ามา ความต้องการปลดปล่อยหรือจะเรียกอย่างให้สะใจภาษาวัยรุ่นว่า "หลุดโลก" ก็เป็นที่ต้องการเป็นเงาตามตัวและเกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัยไม่จำกัด ไม่ว่าจะคนแก่เกษียณอายุที่ให้รางวัลกับชีวิตของตน คนทำงานวัยกลางคน วัยรุ่นหนุ่มสาว เด็กประถมาภรณ์ แม้กระทั่งเด็กเล็กๆ คุณพ่อ-คุณแม่ ก็ฝึกให้เขารู้จักคำว่า 'เที่ยวตั้งแต่เพิ่งหัดพูดได้' นัยว่าการท่องเที่ยวจะทำให้ได้เห็นโลกทัศน์ที่กว้างไกล เป็นการพักผ่อนที่ประเทืองปัญญาอย่างยิ่ง จะเที่ยวใกล้ เที่ยวไกล เที่ยวประหยัด เที่ยวแพงหรือเที่ยวซ้ำที่เดิม คนเรายังยินดีที่จะเที่ยวด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่ธุรกิจการท่องเที่ยวจึงขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทุกประเทศพยายามส่งเสริมให้คนต่างชาติต่างถิ่นเข้ามาพำนักอยู่ในประเทศของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ อันหมายถึงเงินตราที่จะมีการหมุนเวียน รวมทั้งการสร้างงานสร้างอาชีพที่จะแตกแขนงออกไปมากมายจากธุรกิจนี้ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

จากปีพ.ศ. ๒๕๐๓ มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพียง ๘๑,๓๔๐ คน (สถิติจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) มีรายได้

จากการท่องเที่ยว ๑๙๖ ล้านบาท จนกระทั่งปีพ.ศ. ๒๕๓๕ จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๕,๑๓๖,๔๔๓ คน รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มเป็น ๑๒๓,๑๓๕ ล้านบาท เป็นรายได้อันดับหนึ่งติดต่อกันเป็นเวลาหลายปีจนปัจจุบัน หากมองจากตัวเลขที่ปรากฏเราจะเห็นว่าการท่องเที่ยวมีประโยชน์ต่อประเทศมากมายเหลือเกิน แต่นั่นเป็นเพียงภาพด้านหนึ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเท่านั้น ในมุขกลับภาพด้านลบจากอุตสาหกรรมนี้ก็มิสูงเช่นกัน แฝงเงาสะสมตัวคู่กันไปเหมือนตะกอน จนทับถมทวีคูณจนเกินแก่ไปแล้วสำหรับบางพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ วิถีชีวิต โบราณสถาน ขนบประเพณี ศาสนา ศิลธรรม น้ำใสใจคอ ฯลฯ วัฒนธรรมการท่องเที่ยวจะเป็นแรงจูงใจไปทั้งสิ้น การท่องเที่ยวแนวใหม่จึงต้องมาพร้อมกับจิตสำนึกใหม่ที่พร้อมจะให้ความเคารพต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวต่างๆ มากกว่าจะเอาประโยชน์แต่ฝ่ายเดียว

### มัจจุเทศก์ : รายได้กับจิตสำนึก

มัจจุเทศก์เป็นอาชีพที่เกิดขึ้นโดยตรงจากธุรกิจท่องเที่ยว ในประเทศไทย อาชีพนี้เฟื่องแพร่หลายขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อมีชาวต่างชาติเข้ามา มาก ทั้งในรูปแบบของนักท่องเที่ยว นักธุรกิจ นักการท่องเที่ยว โดยเฉพาะสงครามเวียดนาม ทหารอเมริกันและทหารที่มาพักผ่อนมีเป็นจำนวนมาก ทำให้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขยายตัวมากขึ้น จากปากต่อปาก แม้สงครามสิ้นสุดลงแล้ว นักท่องเที่ยวก็ยังคงเดินทางเข้ามาทั้งอเมริกัน ยุโรป ออสเตรเลีย และเอเชีย ความต้องการมัจจุเทศก์ผู้คอยดูแลอำนวยความสะดวก อำนวยความรู้ ก็เป็นที่ต้องการ

มากขึ้นเรื่อยๆเป็นเงาตามตัว

อาชีพมัคคุเทศก์เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี เป็นอาชีพสงวนสำหรับคนไทยอาชีพหนึ่งใน ๓๙ อาชีพตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. ๒๕๒๒ และตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ แม้ปัจจุบันจะยังไม่มีรายงานเก็บสถิติของเงินรายได้ผู้ประกอบการอาชีพนี้โดยตรง แต่จากลักษณะงานที่มีรายได้ประจำเดือนแล้ว มัคคุเทศก์ยังมีรายได้พิเศษต่างๆอีกมากมายจากการบริการที่ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างมัคคุเทศก์กับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น โรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหารของที่ระลึก ธุรกิจขนส่ง ฯลฯ ล้วนเป็นช่องทางหารายได้ทั้งสิ้น

แม้ว่าปัจจุบันนี้ อาชีพมัคคุเทศก์มีการกำหนดคุณสมบัติและความรู้สูงพอสมควร มีการควบคุมโดยตรงจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จากสมาคมมัคคุเทศก์อาชีพ จากสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหรือเปิดอบรมเพื่อพยายามสร้างมาตรฐานคุณภาพทั้งด้านความรู้และจรรยาบรรณ

แต่ความจริงแล้วการกั้นรอตังกล่าวก็ยังไม่อาจสร้างมัคคุเทศก์ที่ดีได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ แม้จะมีมาตรการลงโทษยึดใบอนุญาตเมื่อมีการร้องเรียนกันมา ด้วยอาชีพนี้จะว่าไปก็เปรียบเสมือนเซลล์แนะนำสินค้า สามารถชักจูงผู้ซื้อให้เลือกรับแต่สิ่งของดี ๆ กลับบ้าน หรือชักจูงต้มตุ๋นให้เลือกซื้อสินค้าผิดประเภท สินค้าผิดศีลธรรม สินค้าต้องห้าม อันจะนำมาซึ่งการเสื่อมเสียชื่อเสียงของวิชาชีพโดยรวม ทั้งของประเทศชาติและคนในชาติด้วย ดังตัวอย่างที่ทราบกันในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็น เช็กส์ทัวร์ การท่องเที่ยวเพื่อเพชรสแปลกๆ อันนำมาซึ่งภาพลักษณ์ของหญิงไทย เด็กไทย และสังคมไทยที่ถูกกลบหลู่เกียรติอย่างมากจนยากที่จะแก้ได้ หรือทัวร์เปิบ

พิศดาร ทารุณกรรมสัตว์ ก็ยังมีข่าวให้ได้ยินอยู่เสมอ เมื่อไม่นานมานี้ก็คือ กรณี  
ทัวร์เบปอั้งตันหมี ดีหมี

อาชีพมัคคุเทศก์จึงเป็นอาชีพที่ต้องสร้างจิตสำนึกอยู่เสมอ ต้องไม่ปล่อยให้  
ความโลภ ความเห็นแก่ตัวเข้าครอบงำ ต้องตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบ  
ต้องสร้างความประทับใจที่ดีแก่ผู้มาเยือน เพราะอาชีพนี้ได้รับเกียรติยกย่องนับถือ  
ในฐานะตัวแทนของประเทศและชนชาวไทย เป็นทูตวัฒนธรรมและทูตสันติภาพ  
เพราะนักท่องเที่ยวจะรู้ซึ่งถึงความเป็นไทยได้ดีที่สุดก็จากพฤติกรรมคนไทย โดยเฉพาะ  
มัคคุเทศก์ซึ่งอยู่ใกล้ชิดและให้ความรู้แก่เขานั้นเอง.



สิ่งทอฯ

ชุมชนท้ายซอย (สุขุมวิท 23)

# กิจกรรม : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



งานสัมมนา ๕๐ ปีแห่งการครองราชย์  
: พัฒนาการสังคมไทยในรอบ ๕๐ ปีแห่งการครองราชย์  
โรงแรมแอมบาสเดอร์ สุขุมวิท กทม. ๒๑-๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๘



งานสัมมนาวิชาการระดับชาติ  
\* การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในสถานการณ์วิกฤติ \*  
โรงแรมอิมพีเรียล ควีนพาร์ค กทม.  
๑๑ มีนาคม ๒๕๓๙



อบรมคอมพิวเตอร์ ➡

โครงการพัฒนาศักยภาพ  
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



➡ ศึกษาดูงานที่ เชียงราย



ประชุมสัมมนาสำนักเลขานุการคณะฯ ➡



วิกฤตการณ์พุทธศาสนาในไทยปัญหาและการแก้ไข  
รศ.เสฐียรพงษ์ วรรณปก, รศ. ณรงค์ พ่วงพิศ

13 กุมภาพันธ์ 2538



คุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ  
อดีตรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีและส.ส. กทม.  
'การพูดในที่สาธารณะ'



"Higher Education and Human Resources Development in Australia"

Dr. Ian Smith



ศึกษาคูงานที่ บ.เจริญโภคภัณฑ์ จก. (ซี.พี.)





ประชุมคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์  
๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๔



ประเพณีไหว้ครู .... ประเพณีสำนึกในบุญคุณครูที่สืบทอดกันมานานและมีเคยเลือนหาย



## กิจกรรมนิสิตคณะสังคมศาสตร์

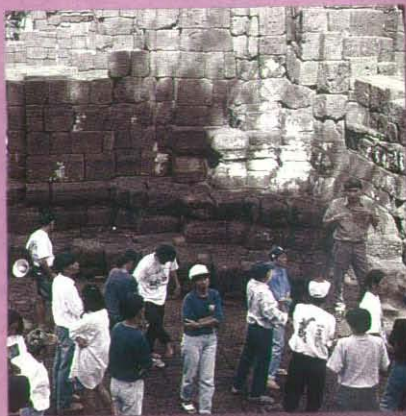
ประชุมนิสิตคณะสังคมศาสตร์



"บริจาคโลหิต ช่วยชีวิต เพื่อนมนุษย์"



✎ ชมรมภูมิศาสตร์และธรรมชาติศึกษา



✎ ชมรมประวัติศาสตร์



ชมรมเศรษฐศาสตร์ ✎





✎ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา ภาคปกติ



✎ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา ภาคสมทบ



✎ กิจกรรมเสริมหลักสูตร นิสิตปริญญาตรี  
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ภาคสมทบ



✎ ชมรมบริหารธุรกิจ



✎ ภาคสมทบ บริหารธุรกิจ

# ความก้าวหน้า ในคณะสังคมศาสตร์

สรุปสาขาวิชาที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
ได้รับอนุมัติให้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ ๘  
(พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔ )

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับการอนุมัติหลักสูตรให้บรรจุในแผน  
พัฒนาการศึกษา ระยะที่ ๘ รวมทั้งสิ้น ๕๖ หลักสูตร จำแนกได้ดังนี้

๑) ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี	๑	สาขาวิชา
๒) ระดับปริญญาตรี	๒๗	สาขาวิชา
๓) ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต	๑	สาขาวิชา
๔) ระดับปริญญาโท	๑๙	สาขาวิชา
๕) ระดับปริญญาเอก	๘	สาขาวิชา

สาขาวิชาที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับ  
อนุมัติให้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ ๘  
(พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔) ได้แก่

## ระดับปริญญาตรี

ลำดับที่	หลักสูตร/สาขาวิชา	ภาควิชา	ปีงบประมาณ
๑.	การท่องเที่ยวและการ โรงแรม	บริหารธุรกิจ	๒๕๔๐
๒.	การตลาด	บริหารธุรกิจ	๒๕๔๐
๓.	บัญชี	บริหารธุรกิจ	๒๕๔๐
๔.	เอเชียศึกษา	วิเทศสัมพันธ์	๒๕๔๐
๕.	การพัฒนาชุมชนเมือง	สังคมวิทยา	๒๕๔๐
๖.	รัฐศาสตร์	รัฐศาสตร์	๒๕๔๐
๗.	การเงินและการธนาคาร	บริหารธุรกิจ	๒๕๔๒
๘.	เศรษฐศาสตร์*	เศรษฐศาสตร์	๒๕๔๒

## ระดับปริญญาโท

๑.	ภูมิศาสตร์	ภูมิศาสตร์	๒๕๔๐
๒.	เศรษฐศาสตร์การศึกษา	เศรษฐศาสตร์	๒๕๔๒
๓.	รัฐศาสตร์	รัฐศาสตร์	๒๕๔๓
๔.	บริหารธุรกิจ	บริหารธุรกิจ	๒๕๔๔

\* โครงการต่อเนื่อง

**จำนวนนิสิตคณะสังคมศาสตร์  
ปีการศึกษา ๒๕๓๘**

วิชาเอก	หลักสูตร	จำนวน
ประวัติศาสตร์	ศศ.บ.	๓๖
ภูมิศาสตร์	วท.บ.	๓๑
เศรษฐศาสตร์	ศ.บ.	๓๒

**สถิติการสอบคัดเลือกนิสิตปริญญาตรีปีที่ ๓ สอบตรง  
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
ปีการศึกษา ๒๕๓๘**

สาขาวิชา	หลักสูตร	จำนวน	
		ภาคปกติ	ภาคสมทบ
การตลาด	บธ.บ.	๓๖	๑๘๕
การบัญชี	บธ.บ.	๓๐	๒๐๕

สถิติการสอบคัดเลือกนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา  
(ปริญญาโท)

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
ปีการศึกษา ๒๕๓๙

สาขาวิชา	หลักสูตร	จำนวน
ภูมิศาสตร์	กศ.ม.	๔
ประวัติศาสตร์	ศศ.ม.	๑๕
---ประวัติศาสตร์ไทย	ศศ.ม.	(๘)
---ประวัติศาสตร์เอเชีย	ศศ.ม.	(๗)



จำนวนรับนิสิตใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๔๐  
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ระดับปริญญาตรีปีที่ ๑

วิชาเอก	หลักสูตร	จำนวน	
		ผ่านทบทวน	สอบตรง
ประวัติศาสตร์	ศศ.บ.	๔๐	----
ภูมิศาสตร์	วท.บ.	๔๐	---
เศรษฐศาสตร์	ศ.บ.	๖๐	---
การตลาด	บธ.บ.	๔๐	---
การบัญชี	บธ.บ.	๔๐	---
รัฐศาสตร์	ร.บ.	๔๐	---
การพัฒนาชุมชนเมือง	ศศ.บ.	๔๐	---

รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓๐๐ คน

# ๖๖ วิชาเปิดใหม่ของคณะสังคมศาสตร์ ๖๖

## วิชาเอกการพัฒนาศูนย์ชุมชนเมือง

ภาควิชาสังคมวิทยา

ภาควิชาสังคมวิทยาในยุคแรกๆที่เริ่มก่อตั้งมีหน้าที่ในการสอนวิชาที่เรียกกันว่าวิชาพื้นฐานการศึกษาทั่วไป และวิชาเลือกที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตในสมัยนั้น ต่อมาเมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการสถาปนาขึ้นมาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ภาควิชาสังคมวิทยามีภารกิจเพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่ง คือเปิดวิชาโทสังคมวิทยาซึ่งดำเนินการเรียนการสอนเรื่อยมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ต่อมาภาควิชามีหลักสูตรการพัฒนาศูนย์ชุมชน แต่มิได้เปิดดำเนินการสอนในวิทยาเขตซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เน้นการศึกษาชนบท

ในปีการศึกษาพ.ศ.๒๕๔๐ ที่จะถึงนี้จะมีการเปิดวิชาเอกเป็นครั้งแรกของภาควิชา คือวิชาเอกการพัฒนาศูนย์ชุมชนเมืองซึ่งเป็นวิชาใหม่ยังไม่เคยเปิดสอนมาก่อน เข้าใจว่าจะเป็นแห่งแรกในประเทศไทยทีเดียว หลายท่านอาจจะเริ่มสนใจว่าวิชานี้เป็นอย่างไร

ความจริงแนวคิดหลักของวิชานี้มิใช่เป็นเรื่องใหม่ โดยเฉพาะในต่างประเทศที่สังคมเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่นประเทศสหรัฐอเมริกาหรือประเทศอุตสาหกรรมในยุโรปตะวันตก การศึกษาสังคมเมืองถือเป็น special and major areas ของวิชาสังคมวิทยาเลยทีเดียว ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของสังคมได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็น

ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ปัญหาการจราจร ปัญหาการว่างงาน ปัญหาแรงงานอพยพ ปัญหาสลัมหรือชุมชนแออัด ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม ปัญหาโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาสุขภาพ ปัญหาโรคจิต ปัญหาการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติ ปัญหาการปรับตัวของคนและชุมชนและปัญหาอื่น ๆ อีกหลายประการ ปัญหาทั้งหมดนี้ในปัจจุบันนี้ก็เป็นที่ประจักษ์เห็นได้ชัดเจนในประเทศของเราแล้ว สังคมวิทยาได้เสนอแนวทางเลือกในแง่มุมมองของวิชาการสาขาหนึ่งที่จะศึกษาสภาพและปัญหาของชุมชนเมือง รวมทั้งกระบวนการทางสังคมและองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นชุมชนเมือง เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและแนวโน้มในอนาคต รวมทั้งแนวทางแก้ไขที่มีความเป็นไปได้

แต่ในการเปิดสอนวิชาการพัฒนาชุมชนเมืองของภาควิชาสังคมวิทยาครั้งนี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะแนวทางของสังคมวิทยาเท่านั้น แต่มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ หรือที่เรียกว่า Interdisciplinary คือมีการนำเอาหลักวิชาการสาขาที่เกี่ยวข้องเช่น เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ จิตวิทยาสังคม สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มานุษยวิทยา และวิชาเกี่ยวกับการวางผังเมือง เป็นต้น เข้ามาประกอบด้วย เพื่อที่จะผลิตบัณฑิตที่เมื่อจบแล้วสามารถจะนำความรู้ที่ได้รับประสิทธิ์ประสาทไปจากสถาบันไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางภาควิชาคาดว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานี้แล้วจะสามารถนำไปใช้ในหลายอาชีพและในหลายหน่วยงาน เพราะวิชาเอกใหม่นี้เน้นทักษะการประสานงานและการทำงานแบบแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะเบ็ดเสร็จโดยพยายามมิให้เป็นการแก้ปัญหาอย่างหนึ่งแต่

ทำให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมา ซึ่งในปัจจุบันนี้มีปัญหาต่าง ๆ ที่ยังแก้ไม่สำเร็จ หรือที่ยังรอการแก้ไขอยู่มากมาย

ในทศวรรษหน้าคือช่วงปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เป็นต้นไปคาดกันว่าประชากรโลกที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนเมืองจะมีประมาณ ๕๐ เปอร์เซนต์ขึ้นไป ประชากรของประเทศไทยที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนเมือง ก็มีลักษณะการเติบโตไปในทิศทางเดียวกัน คือในปัจจุบันมีมากกว่า ๓๐ เปอร์เซนต์แล้ว เพราะฉะนั้น การเปิดสอนวิชาเอกการพัฒนาชุมชนเมือง จึงนับว่ามีความสอดคล้องกับสภาวะการณ์และแนวโน้มของสังคมไทยและของโลกเป็นอย่างมาก ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความภูมิใจที่จะได้เป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อตอบสนองในส่วนนี้.



# หลักสูตรใหม่ของคณะสังคมศาสตร์: วิชาโทมัดคู่เทศก์(มัดคู่เทศก์ทั่วไป)

## ภาควิชาประวัติศาสตร์

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศมีความสำคัญขึ้นมาโดยลำดับ และมีผลต่อเศรษฐกิจของชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม ในรอบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมาจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้าประเทศไทยมากขึ้นตามลำดับ จนมากกว่า 5 ล้าน 5 แสนคนในปัจจุบันสามารถทำรายได้สูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ติดต่อกันมาโดยตลอดจากรายงานการศึกษาขององค์การท่องเที่ยวโลก พบว่าประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมากเป็นอันดับที่ 16 ของตลาดการท่องเที่ยวโลก และมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากเป็นอันดับที่ 13 ของโลก ทั้งยังมีแนวโน้มสูงขึ้นอีกในอนาคต ส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพและการขยายตัวด้านบริการสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้องอีกมากมาย 'อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีผู้กล่าวเปรียบเทียบว่าเป็นอุตสาหกรรมไม่มีปล่องควัน หมายถึงไม่มีการนำเข้าเครื่องจักรกลจากต่างประเทศเข้าเป็นหลัก แต่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้ว เช่น โบราณสถาน เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ขนบประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะและความสวยงามของธรรมชาติเป็นวัตถุดิบในการสร้างรายได้ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนา มุ่งให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พร้อมกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ การผลิตกำลังคนเพื่อให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ จึงมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการในปัจจุบัน

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวในการผลิตบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการ

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในการที่จะพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนช่วยเผยแพร่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และสภาวะแวดล้อมของชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตของคนไทยในอดีตจนถึงปัจจุบัน อันเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นที่คนไทยภูมิใจ ให้เป็นที่รู้จักซาบซึ้งแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ยังจะมีส่วนในการสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่ชาวต่างประเทศอีกด้วย ดังนั้น คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงเห็นสมควรดำเนินการเปิดสอนสาขามัคคุเทศก์เป็นวิชาโทชั้นในคณะสังคมศาสตร์ อีกสาขาหนึ่ง โดยเฉพาะด้านมัคคุเทศก์ทั่วไปเป็นกลุ่มแรก มีภาควิชาประวัติศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ การเปิดสอนดังนี้

1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในด้านการประกอบอาชีพมัคคุเทศก์และและอาชีพด้านธุรกิจการท่องเที่ยว
2. เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการสร้างงาน สร้างอาชีพ และการกระจายรายได้ อันส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
3. เพื่อเผยแพร่ประวัติความเป็นมา และศิลปวัฒนธรรมของชนชาติไทย
4. เพื่อส่งเสริมนโยบายการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไทยและสิ่งแวดล้อมของชาติ

#### กำหนดการเปิดสอน

เปิดดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ในปีการศึกษา 2539

#### จำนวนนักศึกษา

จำนวนนักศึกษาที่จะรับเข้าศึกษา 30 คน

#### โครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา

กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต ดังนี้

1.) วิชาโทบังคับร่วม จำนวน 16 หน่วยกิต ได้แก่

มค 211 อุตุสหากรรมการท่องเที่ยว 2(2-1)

มค 221 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปกรรมไทย 2(2-1)

มค 231 การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์  
2(2-1)

มค 311 ความรู้ทั่วไปสำหรับมัคคุเทศก์ 2(2-0)

มค 321 วัฒนธรรม ประเพณีและสังคมไทย 3(3-0)

มค 411 การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยว 3(1-6)

\*อก 383 อังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว 1 2(1-1)

2.)วิชาโทบังคับ สำหรับกลุ่มมัคคุเทศก์ทั่วไป จำนวน 2 หน่วยกิต ได้แก่

ปศ 393 อังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว 1 2(2-4)

\* หมายเหตุ รายวิชานี้อาจเปลี่ยนเป็น ผศ 424 ภาษาฝรั่งเศสท่องเที่ยว 2(2-0)

สำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกฝรั่งเศส ซึ่งทั้งสองรายวิชานี้เป็นรายวิชาที่เปิดสอนในกลุ่มวิชาเอกภาษาอังกฤษ และเอกวิชาภาษาฝรั่งเศส ของคณะมนุษยศาสตร์ อยู่แล้วและสำหรับผู้ที่ไม่ได้เรียนวิชาเอกประวัติศาสตร์ให้เลือกเรียนวิชาต่อไปนี้

ปศ 211 ประวัติศาสตร์ไทย 1 3(3-0)

ปศ 212 ประวัติศาสตร์ไทย 2 3(3-0)

ปศ 310 โบราณคดีในประเทศไทย 3(3-0)

ปศ 391 ศิลปะและวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว 2(2-0)

ปศ 392 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว 2(2-0)

เมื่อผ่านหลักสูตรดังกล่าวแล้วทั้งหมด นักศึกษาจะได้รับวุฒิปัตร์ หรือ หนังสือรับรอง จาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ต่อไป



## บันทึกการศึกษาและดูงาน ณ บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์

" ประสพการณ์และข้อคิดเห็นทางธุรกิจ "

คุณมิน เจียรวาร

คุณมิน : ขอขอบคุณที่อาจารย์และนิสิตทุกท่านได้สละเวลามาเยี่ยมชมกิจการของเครือฯพร้อมกับได้กล่าวถึงประสบการณ์ที่ได้ทำงานกับเครือฯ มาเป็นเวลา รวม ๔๐ ปีทางด้านทรัพยากรบุคคล โดยกล่าวว่า"การบริหารทรัพยากรบุคคล"ในปัจจุบันกับอดีตนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตของธุรกิจและองค์กร กล่าวคือ การทำงานของบุคลากรในอดีตส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในเรื่องผลสำเร็จของงานก่อนโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์แต่อย่างใด แต่ในปัจจุบันบุคลากรส่วนใหญ่ที่มาสมัครในองค์กรจะคำนึงถึงผลตอบแทนและสวัสดิการต่างๆที่องค์กรจะมีให้ และได้กล่าวถึงประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจเกษตร อุตสาหกรรมของเครือฯ ว่าในตอนต้นได้มีการลงทุนในธุรกิจการ เลี้ยงไก่ ซึ่งประสบกับผลขาดทุนจึงได้ทำการวิเคราะห์และทราบว่าทางเครือฯยังขาดความรู้ทางด้านเทคนิควิชาการการเลี้ยงไก่จึงได้พยายามเสาะหาเทคนิควิชาการและเทคโนโลยี จากผู้ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจนี้ในต่างประเทศพร้อมทั้งจัดส่งบุคลากรไปทำการศึกษาเพื่อนำวิชาการเหล่านั้นมาพัฒนาและปรับปรุงธุรกิจการเลี้ยงของเครือฯให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศของไทย

\*เอกสารการสัมมนาประกอบการศึกษาวิชา สศ ๓๕๔ สัมมนาสังคมศาสตร์ของกลุ่มนิสิตปริญญาเอก สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มศว. ประสานมิตร เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๓๘



**รศ.ดร.ธำรงค์ :** เพราะเหตุใดทางเครือข่าย จึงเลือกส่งบุคลากรไปศึกษางานกับบริษัทต่างประเทศ

**คุณมิน :** ทางเครือข่ายทราบดีว่า บริษัทในต่างประเทศนั้นได้มีการพัฒนาศึกษาและวิจัยในธุรกิจเดียวกันมาก่อนเครือข่ายเป็นเวลานาน ดังนั้นเพื่อให้เครือข่ายสามารถนำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ได้เร็วขึ้น จึงได้ทำการส่งบุคลากรไปศึกษากับบริษัทในต่างประเทศ หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้ามาร่วมทำงานกับเครือข่ายโดยไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด จากสาเหตุนี้ทำให้ในปัจจุบันเครือข่ายจัดเป็นบริษัทชั้นนำแห่งหนึ่งในโลกและมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยทัดเทียมกับบริษัทชั้นนำต่างๆในทวีปอเมริกาและยุโรป

**อ.ไพบุลย์ :** บริษัททางเครือข่ายได้เคยมีการขอความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในเมืองไทยบ้างหรือไม่

**คุณมิน :** สถาบันการศึกษาทุกแห่งในประเทศไทยได้ให้ความร่วมมือกับเครือข่ายเป็นอย่างดี โดยที่สถาบันฯได้ผลิตบุคลากรตรงตามความต้องการของเครือข่ายเพื่อเข้ามาร่วมพัฒนางานในธุรกิจ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น

**อ.ทวีศิลป์ :** เทคโนโลยีการต่างประเทศที่เครือข่าย นำเข้ามาใช้จะต้องมีการปรับปรุงหรือไม่

**คุณมิน :** เทคโนโลยีที่นำเข้าขึ้นอยู่กับธุรกิจ ตัวอย่างเช่น โรงงานอาหารสัตว์ ได้นำเครื่องจักรจากต่างประเทศที่ทันสมัยเข้ามาติดตั้งเพื่อใช้ในการผลิตได้โดยไม่ต้องดัดแปลงแต่เทคโนโลยีทางด้านเลี้ยงสัตว์ จะต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับ

## สภาพภูมิอากาศในประเทศเรา

**อ.วิริยะ :** เครื่องมีการดำเนินธุรกิจครบวงจร ตั้งแต่เริ่มต้นใช่หรือไม่

**คุณมิน :** เครื่อง ได้เริ่มจากการผลิตอาหารสัตว์ และได้ร่วมทุนกับบริษัท อาเบอร์ เอเคอร์ส เพื่อทำธุรกิจไก่พันธุ์ จากนั้นก็ขยายธุรกิจทางด้านไก่เนื้อ โดยนำเทคโนโลยีที่ได้มาส่งเสริมเกษตรกรในประเทศไทย จนกระทั่งถึง ธุรกิจไก่ส่งออก ซึ่งความสำเร็จส่วนใหญ่ได้มาจากความรู้ความสามารถของบุคลากรของเครื่อง ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องรู้จักใช้คนให้เป็น ต้องทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเก่งกว่าตนเอง บริษัทจึงจะสามารถขยายกิจการต่อไปได้ หากไม่มีคน บริษัทก็ขยายงานต่อไปไม่ได้ซึ่งคนแต่ละคนก็เก่งคนละอย่าง จะเก่งเหมือนกันเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นผู้บริหารควรใช้ให้ถูกทาง แต่ทั้งนี้คนที่จะเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้ จะต้องซื่อสัตย์สุจริตและมีความรับผิดชอบต่องานเป็นสำคัญ

**รศ.ดร.ธำรงค์:** เครื่องมีนโยบายอย่างไรในการรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ

**คุณมิน :** บุคลากรที่เข้ามาทำงานกับเครื่อง จะได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด และมีการพิจารณาว่ามีความสามารถทางด้านใดก็จะได้บรรจุเข้าทำงานให้เหมาะสมกับความสามารถของตนและผลตอบแทนต้องไม่ต่ำกว่าองค์กรอื่น ๆ และคนที่มีความสามารถสูงจะได้รับผลตอบแทนสูง

อ.วิริยะ : มีปัญหาทางด้านบุคลากรที่ต้องการเงินเดือนสูงๆหรือไม่

คุณมิน : เงินเดือนของทางบริษัทที่ให้กับพนักงาน จัดว่าอยู่ในเกณฑ์สูง และมีโครงสร้างของเงินเดือนตามหน้าที่ความรับผิดชอบ

อ.วิริยะ : ระบบเงินเดือนของซี.พี. ที่ไม่ให้พนักงานแต่ละคนได้รู้ของคนอื่น เป็นแนวทางที่ดี เพราะแต่ละคนจะดูความพอใจตามลำพัง

คุณมิน : การที่จะให้พนักงานรู้เงินเดือนของกันและกัน จะสร้างปัญหาให้กับบริษัท เพราะพนักงานที่ทราบว่าเงินเดือนคนนี้ คนนั้น มากน้อยก็จะเกิดความรู้สึกด้านการทำงาน คนที่ได้น้อยกว่าก็จะทำน้อยลงหรือทำได้ไม่ดี

อ.วิริยะ : บริษัทมีเรื่องเส้นสาย พวกพ้องหรือไม่

คุณมิน : บริษัทไม่มีระบบเส้นสาย พนักงานคนใดที่มีความสามารถก็มาบริหารงานเป็นหัวหน้า นอกจากนี้บริษัทต้องมีการสอบเลื่อนขั้น และต้องผ่านการอบรมหลักสูตรมาตรฐานของเครือฯ

อ.พัลลภ : การคัดเลือกบุคลากรของซี.พี. ดูสาขาที่จบมาเป็นเกณฑ์หรือไม่

คุณมิน : ในแง่การคัดเลือกบุคลากรด้านบัญชี โดยส่วนใหญ่พนักงานด้านบัญชีควรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางบัญชีเป็นอย่างต่ำ โดยจะสอบสัมภาษณ์จากคณะกรรมการบุคลากรด้านบัญชี เมื่อได้เข้ามาร่วมงานแล้ว ทุกคนมีโอกาสก้าวหน้าแต่ต้องตรงตามสายงาน และหลักการคัดเลือกบุคลากรจะดูตั้งแต่ครอบครัวโดยเน้นความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน

อ.วิริยะ : หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรของทางบริษัท จะนำเอาประวัติทางด้านบิดามารดาของผู้สมัครมาพิจารณาประกอบการคัดเลือกด้วยคล้ายกับการเลือกคู่สมรส ลักษณะเช่นนี้ แสดงให้เห็นการคัดเลือกที่ต้องการให้ผู้สมัครมาอยู่ทำงานร่วมกันตลอดไปหรือให้นานที่สุด

คุณมิน : นอกจากบริษัทยังต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนได้แสดงออกถึงความสามารถต่างๆออกมาให้มากกว่าผู้บังคับบัญชาของตน เพื่อสามารถก้าวขึ้นไปในตำแหน่งที่สูงขึ้น

รศ.ดร.ธำรงค์: เครือข่ายมีวิธีการรับบุคลากรอย่างไร

คุณมิน : ทุกหน่วยงานของเครือข่าย จะมีการวางแผนทางด้านอัตรากำลังคนทุกปี โดยการนำเสนอคณะกรรมการบริหารของแต่ละกลุ่มธุรกิจพิจารณาอนุมัติกำลังคนของแต่ละหน่วยงานและฝ่ายบุคคลจะเป็นผู้ติดตามการรับบุคลากรเป็นไปตามอัตรากำลังคนที่ได้รับอนุมัติ จากคณะกรรมการบริหาร

อ.วิริยะ : ในด้านการรับบุคลากรที่มีประสบการณ์ หรือที่เรียนมาไม่ตรงตามสายงานทางบริษัทจะมีหลักเกณฑ์อย่างไร

คุณมิน : ก็จะดูตามความสามารถและดึงลักษณะเด่นของคนนั้นๆ ออกมาใช้

รศ.ดร.ธำรงค์: จากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีวิธีการมองคนอย่างไร

คุณมิน : ดูจากการพูดคุยและแสดงความคิดเห็นและพื้นฐานทางครอบครัว

**อ.ทวีศิลป์ :** เครือชจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนบุคคลเหล่านั้นอีก นั่นแสดงว่าสถาบันการศึกษาผลิตคนออกมาไม่ตรงตามทีซี.พี. ต้องการใช่หรือไม่

**คุณมิน :** สถาบันการศึกษา จะมุ่งเน้นด้านทฤษฎีเป็นส่วนใหญ่ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำงาน แต่การทำงานต้องอาศัยทักษะและความชำนาญในงานนั้นๆซึ่งเครือชมีธุรกิจหลากหลาย ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาในการเรียนรู้

**อ.ทวีศิลป์ :** ในสายตาของท่านมองการผลิตคนของสถาบันการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างไร

**คุณมิน :** ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ สถาบันส่วนใหญ่ได้ถ่ายทอดให้บุคลากรเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี แต่ควรเสริมให้บุคลากรเหล่านั้นตระหนักถึงคุณธรรมและจริยธรรม เพราะคุณภาพของคนดูได้ที่ความรับผิดชอบและความสามารถในการรับรู้สิ่งใหม่ๆและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อร่วมงาน

**อ.วิริยะ :** คุณมินดูแลรับผิดชอบสายงานด้านบัญชีและการเงินทั้งหมด ใช่หรือไม่

**คุณมิน :** ท่านประธานเครือช ได้มอบหมายให้กำกับดูแลงานและนโยบายทางด้านบัญชีและการเงินของเครือชทั้งหมด

**อ.วิริยะ :** ท่านประธานเครือช อาศัยระบบบัญชีในการบริหารงานด้วยใช่หรือไม่

**คุณมิน :** ผู้บริหารของเครือช สามารถรับรู้ข้อมูลได้รวดเร็วถูกต้อง ทัน

เหตุการณ์ จากการนำเสนอข้อมูลของฝ่ายบัญชี โดยการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการประมวลผล ซึ่งข้อมูลต่างๆถือว่าเป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร ผมถือว่าอุปกรณ์เครื่องใช้หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนางานทางด้านบัญชี-การเงินของเครือข่าย

อ.รุจโรจน์ : ซี.พี. ไปลงทุนในประเทศจีนเป็นบริษัทหนึ่ง หรือว่าเป็นเครือข่ายของซี.พี.ในประเทศไทย

คุณมิน : ถือว่าเป็นเครือข่าย โดยการกระจายอำนาจการบริหารแยกเป็นประเทศ

อ.รุจโรจน์ : การลงทุนในประเทศจีนและในประเทศไทยมีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

คุณมิน : ในประเทศไทยนั้น ธุรกิจที่ซี.พี. ลงทุนส่วนใหญ่ซี.พี.ถือหุ้น ๑๐๐%แต่ในประเทศจีนจะเป็นการร่วมลงทุน (Joint Venture)

รศ.ดร.ธำรงค์: ซี.พี.มีข้อมูลที่ดีมาก ๆ ไม่ทราบว่ามีซี.พี.มีการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างไร

คุณมิน : เนื่องจากธุรกิจของเครือข่ายมีอยู่ทั่วประเทศและทั่วโลก จึงมีศูนย์กลางข้อมูลกระจายอยู่ทั่วไปแต่มีศูนย์กลางคอมพิวเตอร์อยู่ที่ซี.พี.ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ โดยสามารถเชื่อมต่อข้อมูลได้จากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

อ.รุจโรจน์ : ผมอยากทราบเกี่ยวกับแนวความคิดในการสร้างธุรกิจ ผมเอง  
สัมผัสกับซี.พี.ในแง่ของพ่อแม่ผมเป็นเกษตรกรเลี้ยงหมูและซี.พี.ก็ไปทำที่  
จังหวัดที่ผมอยู่ด้วย ก็ดูแนวคิดของซี.พี. ซึ่งทำให้ดูเหมือนว่า เกษตรกรนั้นเป็น  
เจ้าของฟาร์มหมูเอง โดยให้เกษตรกรรับลูกหมูจากซี.พี.แล้ว ซี.พี.ก็ขายอาหาร  
ขายอะไรๆให้ดูเหมือนว่าเป็นธุรกิจที่ครบวงจร ผมก็เลยคิดว่าซี.พี.ทำไมช่างคิด  
ระบบธุรกิจนี้ขึ้นมา มีแต่กำไรกับกำไร ผมก็เลยอยากรู้ว่า ใครเป็นคนคิดระบบ  
ในรูปนี้ มีมือโปรทางด้านความคิดหรือเปล่าหรือว่าเป็นผู้บริหาร

คุณมิน : การที่บอกว่าซี.พี.ได้กำไรอันนี้ต้องขอปฏิเสธ ธุรกิจที่ผ่านมา  
ค่อนข้างมีปัญหาเยอะมาก การที่ซี.พี.ทำเช่นนั้น เท่ากับเป็นการประกันกับ  
เกษตรกรในด้านความแน่นอนว่าคุณมีรายได้แน่ เพราะว่าธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม  
เป็นธุรกิจที่ค่อนข้างเสี่ยง ซี.พี.ให้ลูกไก่ ให้อาหารและเทคโนโลยีต่างๆเท่ากับ  
เป็นการฝึกเกษตรกรให้เกิดความรู้และความชำนาญในการเลี้ยง ต่อจากนั้นได้รู้  
จักวิธีการทันสมัย อนาคตข้างหน้า เกษตรกรสามารถเลี้ยงให้กับคนอื่นได้ไม่  
จำกัดเฉพาะซี.พี. เกษตรกรอาจเลือกได้ว่า อยากรับไก่ รับหมู จากซี.พี.หรือ  
รับจากบริษัทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า สิ่งที่เกษตรกรได้รับแน่นอนก็คือ  
เทคโนโลยีในการเลี้ยงที่ทันสมัยและรายได้ที่แน่นอนและสูงขึ้น

อ.รุจโรจน์ : รูปแบบการคิดนี้ ผมชอบและเห็นว่าเป็นไอเดียที่ดีมาก

คุณมิน : จริงๆแล้วก็คือ ซี.พี.ให้เทคโนโลยีแก่เกษตรกร ให้วิธีการ  
ต่างๆเมื่อก่อนเราเลี้ยงไก่ต้องใช้เวลานานมาก เวลาที่ ๔๕ วัน และอนาคตข้าง  
หน้าจำนวนวันจะลดลงอีก เรื่องของต้นทุน เราก็พยายามเข้าไป control เรื่อง

การใช้ยา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหมู ทุกวันนี้ที่จะต้องหย่านมก็วัน ซึ่งเรื่องนี้เราพยายามลดต้นทุนตรงนี้ลงมาและลดจำนวนวันในการเลี้ยงโดยนำเทคโนโลยีต่างๆเข้าไปใช้

**รศ.ดร.ธำรงค์ :** ท่านมีหลักเกณฑ์อย่างไรในการบริหารเงินกู้เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

**คุณมิน :** การที่จะไปยืมเงินคนอื่นมาใช้มัน สิ่งสำคัญคือ การเป็นที่ยอมรับจากผู้ที่จะให้เรากู้ ดังนั้นการนำเงินกู้ไปใช้ในกิจการใดก็ตาม กิจการนั้นจะต้องเป็นกิจการที่มีอนาคต ซึ่งการที่จะทราบได้ว่ากิจการใดมีอนาคตก็จะต้องมีทีมงานวิเคราะห์หลักันกรองอย่างรอบคอบเสียก่อน นอกจากการเป็นที่ยอมรับแล้วยังต้องสร้างความเชื่อถือด้วยการชำระหนี้ตรงตามกำหนดและปฏิบัติตามสัญญา ถ้าเราสามารถสร้างความเชื่อถือและการยอมรับให้กับสถาบันการเงินได้ เขาก็มั่นใจว่ากิจการที่เราเสนอขอกู้มัน มีอนาคตและเราสามารถทำได้อย่างแน่นอน จากหลักที่ถือปฏิบัติดังกล่าวมาเป็นเวลานับสิบปี เครือเขามีความภูมิใจเป็นอย่างมาก ยิ่งในการกู้เงินจากสถาบันการเงินทั่วโลกโดยไม่ต้องมีการค้ำประกันซึ่งแสดงให้เห็นว่าเขายอมรับและเชื่อมั่นเครือข่ายธุรกิจของเราเป็นอย่างมาก

**อ.ทวีศิลป์ :** ในการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ อย่างเช่น คอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการบริหารข้อมูล ท่านเห็นว่ามีมีความจำเป็นหรือไม่

**คุณมิน :** เนื่องจากธุรกิจของซี.พี. มีกระจายอยู่ทั่วโลกจำเป็นอย่างยิ่งที่จะ



ต้องมีการบริหารข้อมูลที่รวดเร็วและถูกต้อง เพื่อประมวลผลข้อมูลให้กับผู้  
บริหารและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย  
ในการประมวลผลข้อมูลที่มีจำนวนมาก เพื่อสรุปเป็นสารสนเทศ ที่กระชับ  
และถูกต้องรวดเร็ว รศ.ดร.ธำรงค์: ซี.พี.มีหลักเกณฑ์ในการเข้าสู่ธุรกิจใหม่ ๆ อย่างไม่  
คุณมิน : ซี.พี.มีผู้เชี่ยวชาญเรื่องความรู้ความสามารถ ทั้งที่ได้จาก  
ประสบการณ์และเทคโนโลยีมากมาย ดังนั้นในการเข้าสู่ธุรกิจใหม่ ๆ จะต้องผ่าน  
การวิเคราะห์วิจัย จากผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นและสรุปเป็นผลการวิจัยเสนอเป็น project  
เพื่อขออนุมัติดำเนินการโดยจะแสดงถึงงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการ และผล  
ตอบแทนต่าง ๆ ของโครงการต่อคณะกรรมการบริษัท นอกจากนี้โครงการ  
ต่าง ๆ ยังต้องได้รับการสนับสนุนจากท่านประธานเครือข่าย และยังต้องมีการติดตาม  
ประเมินผลว่า ในปีหนึ่ง ๆ เราใช้งบประมาณในการลงทุนส่วนใดไปเท่าไร  
ซึ่งเราทราบดีว่า ธุรกิจใหม่ ๆ เหล่านี้ ในช่วงแรกอาจจะขาดทุนแต่เราก็เชื่อมั่นว่า  
โครงการเหล่านั้นมีอนาคต สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของการเข้าสู่ธุรกิจใหม่ ๆ ก็  
เพื่อให้พนักงานของบริษัทสามารถพัฒนาตนเองขึ้นเป็นผู้บริหารระดับสูงของ  
องค์กรได้ต่อไปในอนาคต.

อ.นาริรัตน์ : ถ้ามองถึงการมองภาพการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย  
เปรียบเทียบกับประเทศในเอเชียในอนาคตว่าจะก้าวหน้าไปข้างหน้าอย่างไร  
และจะประสบกับปัญหาด้านใดบ้าง

คุณมิน : การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ส่วนหนึ่งยังผูก  
ติดกับการเมืองภายในประเทศ โดยกล่าวคือ ถ้ารัฐบาลของประเทศสามารถ

เป็นรัฐบาลที่มีเสถียรภาพมีนโยบายการบริหารการปกครองที่แน่นอนและสนับสนุนการลงทุน ก็จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาไปได้ไกล เหมือนกับประเทศเพื่อนบ้านเช่น สิงคโปร์ หรือมาเลเซีย ที่เป็นรัฐบาลติดต่อกันเป็นสิบปี หากรัฐบาลของประเทศไทยยังขาดความมั่นคงและขาดนโยบายการลงทุนที่แน่นอนในอนาคต อาจจะไปประสบกับปัญหาการลงทุนจากต่างประเทศที่จะเข้ามาลงทุนโดยจะหันไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านแทน เช่น อินโดนีเซียหรือเวียดนามเพราะรัฐบาลประเทศเหล่านั้นสนับสนุนการลงทุน ให้ต่างประเทศเข้าไปลงทุนถึง ๙๕% หรือเกือบ ๑๐๐ % แต่ในขณะที่ประเทศไทยยังจำกัดอยู่ที่ ๔๐-๕๐%และเก็บภาษีต่างๆอีกมาก

**อ.พัลลภ :** ระบบการเมืองประเทศไทยมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจค่อนข้างมาก ด้านการเมือง ควรเป็นอย่างไร แบบไหน จึงจะทำให้ประเทศพัฒนาไปได้

**คุณมิน :** ผมจบทางด้านบัญชี-การเงินมา ยอมรับว่าไม่มีความถนัดในด้านการเมือง โดยส่วนตัวแล้วผมคิดว่าการเมืองต้องไม่มีการซื้อเสียง ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ดีและพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาล

**อ.ทวีศิลป์ :** ในฐานะที่ท่านรับผิดชอบงานด้านบัญชีและการเงินของเครือข่ายเป็นเวลานาน ท่านมองซี.พี.ในอนาคตเป็นอย่างไร

**คุณมิน :** ซี.พี. เป็นบริษัทที่มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ได้มีการวางรากฐานทั้งทางด้านบัญชีและการเงินเพื่อจะให้บริษัทสามารถขยาย

ธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง ระบบบัญชีของบริษัทไม่ได้อยู่ที่การเก็บตัวเลขกำไรหรือขาดทุนการเงินเพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่ว่าจะทำอย่างไรที่ให้ข้อมูลทางบัญชีสามารถให้ผู้บริหารนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารได้อย่างถูกต้องและทันเหตุการณ์ ด้วยเหตุนี้ ซี.พี.จึงไม่ได้หยุดนิ่งและคาดการณ์ได้ล่วงหน้าไปได้เรื่อยๆโดยปลูกฝังความรู้สึกที่ผู้บังคับบัญชาทั้งหลายต้องให้ความสนใจและมีความเอื้อเฟื้อ เมตตา กรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา บอกให้รู้ถึงระเบียบกฎเกณฑ์และความผูกพันที่ดีต่อกัน.



บันทึกการศึกษาและดูงาน จ. เชียงราย  
:ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของการปลูกพืช  
เมืองหนาว

ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะสังคมศาสตร์

## ความนำ

การเดินทางเพื่อการศึกษาในรูปของบูรณาการของคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรในครั้งนี ประกอบด้วยคณาจารย์จากภาควิชาต่างๆในคณะสังคมศาสตร์และนิสิตอีก ๓ ภาควิชา คือ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ การเดินทางจึงเป็นการบูรณาการอย่างแท้จริงเมื่อมีการบรรยายในรถตลอดการเดินทาง ทั้งด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา ยิ่งไปกว่านั้นอดีตคณาจารย์คณะสังคมศาสตร์ที่ร่วมเดินทางไปด้วยยังได้ช่วยเพิ่มเติมความรู้เพื่อเชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบันของพื้นที่ที่เดินทางได้อย่างเหมาะสม ทำให้การเดินทางเต็มไปด้วยคุณค่า ในยามค่ำคืนก่อนการพักผ่อนตามปกติ คณะเดินทางยังได้มีการประชุมสรุปผลการศึกษาในแต่ละกรณีอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อนำการศึกษาครั้งนี้มาเสนอต่อสาธารณชนต่อไป

# เส้นทางการเดินทางเพื่อการศึกษา

## ๑. ไร่บุญรอด

ไร่บุญรอดตั้งอยู่ที่กิโลเมตรที่ ๑๑ จากตัวเมือง มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ โดยเป็นพื้นที่ของบริษัทบุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด ประมาณ ๘,๐๐๐ ไร่ ที่เหลือเป็นการเช่าเขตป่าสงวนของรัฐบาล ที่ไร่บุญรอดเหล่านี้เป็นโครงการที่ ๒ ของบริษัท โครงการที่ ๑ นั้นมีเนื้อที่ที่เล็กกว่า (น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ไร่) ตั้งอยู่ที่อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ปัจจุบันจัดเป็นที่พักรับรองของบริษัทเป็นสำคัญมากกว่าการทำไร่เกษตร โครงการที่ ๓ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เช่นเดียวกับโครงการที่ ๒ ที่ไปศึกษาดูงานถือเป็นหน่วยผลิตน้ำผลไม้ ผักกระป๋อง ฯลฯ เพื่อป้อนสู่บริษัทในเครือที่ชื่อ Bunrod Brewery Development (BBD)

หน่วยที่ ๒ ซึ่งเรียกว่า โครงการแม่กรณ์ ซึ่งเริ่มดำเนินการใน พ.ศ. ๒๕๒๖ มีวัตถุประสงค์หลักคือ การปลูกข้าวบาร์เลย์ ซึ่งเป็นวัตถุดิบอย่างหนึ่งในการผลิตเบียร์ใช้ทั้งข้าวบาร์เลย์และข้าวมอลต์ผสมกัน ปัจจุบันบริษัทได้ผลผลิตประเภทข้าวมอลต์ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ตันต่อปี จากเชียงใหม่ ส่วนข้าวบาร์เลย์เดิมต้องนำเข้าจากออสเตรเลีย ด้วยเหตุนี้เพื่อลดต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบ บริษัทจึงได้ค้นคว้าวิจัยทดลองปลูกข้าวบาร์เลย์ขึ้นที่โครงการแม่กรณ์

เนื่องจากไร่แม่กรณ์มีเนื้อที่กว้างใหญ่ มีทั้งส่วนที่เป็นที่ราบเป็นเนินและอยู่บนภูเขา จึงมีการแบ่งส่วนของพื้นที่ซึ่งเหลือจากเขตปลูกข้าวบาร์เลย์มา

เพาะปลูกพืชชนิดอื่นและทำปศุสัตว์ เพราะถ้าพื้นที่สูงมาก ข้าวบาร์เลย์ก็ไม่อาจเจริญเติบโตได้ ด้วยเหตุนี้โครงการแม่กรณ์ ซึ่งเป็นฝ่ายค้นคว้าและวิจัยพืชไร่ของบริษัทบุญรอด จึงมีหน่วยงานวิจัยหลายประเภท แผนการดำเนินงานของโครงการแม่กรณ์แบ่งออกเป็น ๓ ฝ่าย

๑. ด้านวิจัย
๒. ด้านผลิต
๓. ด้านส่งเสริม

ในส่วนของหน่วยงานด้านวิจัยนั้น ได้แบ่งย่อยหน่วยงานออกเป็น

**๑. หน่วยวิจัยพืชไร่** เน้นการวิจัยเพื่อปลูกข้าวบาร์เลย์ ซึ่งถือเป็นพืชหลัก เกี่ยวกับข้าวบาร์เลย์แล้ว ก็ยังมีการวิจัยเกี่ยวกับการปลูกถั่วเหลืองและข้าวโพดด้วย ปัจจุบันไร่บุญรอดร่วมมือกับกรมส่งเสริมการเกษตร แจกเมล็ดข้าวให้กับเกษตรกรเพื่อเป็นการส่งเสริมการเกษตรในเขตจังหวัดภาคเหนือ

**๒. หน่วยวิจัยพืชสวน** เป็นการวิจัยหาพืชที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศทางภาคเหนือของประเทศไทย เพื่อจะได้แนะนำแก่เกษตรกรในเขตพื้นที่ต่อไป พืชที่ปลูกได้แก่ ท้อ แอปเปิ้ล สาลี่ สตรอเบอรี่ ลิ้นจี่ ส้ม เสาวรส องุ่น ฝรั่ง ฯลฯ ทั้งมีการวิจัยเกี่ยวกับการปลูกมะม่วงนอกฤดูกาล เช่น พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์เขียวเสวย

**๓. หน่วยวิจัยเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช** (tissue culture) เป็นการศึกษาขยายพันธุ์พืชดอกที่เป็นที่ต้องการของตลาดสูง โดยวิธีการเพาะเนื้อเยื่อ ได้แก่ ลิ้นจี่ แกลลีโอไลต์ รวมทั้งพืชสวนประเภทสตรอเบอรี่ และกล้วยซึ่งได้พันธุ์มาจากอิสราเอล แม้ว่าบริษัทจะทำการวิจัยเรื่องนี้เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปลูกพืชเมืองหนาว

ได้มากที่สุด แต่ปัจจุบันก็ยังสามารถปลูกฮอปส์ (hops) ที่ใช้ทำเบียร์ ผลเชอร์รี่ และดอกทิวลิปได้ เพราะต้องปลูกในเขตอากาศหนาวจัดเท่านั้น (นักวิจัยที่มาอธิบายชื่อ คุณสุพรรณิ ชีววิริยกุล ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้)

**๔. หน่วยวิจัยไม้ดอกไม้ประดับ** เป็นงานวิจัยที่เน้นดอกไม้เมืองหนาว เช่น แกลลิโอลัสโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อลดการนำเข้าดอกไม้ประเภทดังกล่าวและปลูกพืชที่ต้องการแสงแดดช่วงสั้นๆ ได้แก่ เบญจมาศ ซึ่งปลูกทั้งปลายฤดูฝน และในฤดูหนาว

**๕. หน่วยวิจัยเห็ด** ผู้รับผิดชอบงานนี้คือ อาจารย์อนงค์ จันทรศรีกุล โดยเริ่มวิจัยเกี่ยวกับเพาะเห็ดมาตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๓๐ ทั้งนี้เพื่อเป็นการใช้วัสดุฟางข้าวที่ได้จากการปลูกข้าวบาร์เลย์ให้เป็นประโยชน์ มีการเพาะเห็ดฟางและเห็ดกระดุม (champignon) ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาด ต่อมาไม่นานมีผู้สนใจคุณสมบัติของเห็ดหลินจือ ไร่บุญรอดก็ได้ทดลองเพาะเห็ดชนิดนี้ขึ้นบ้าง โดยเฉพาะในถุงซึ่งมีส่วนผสมของขี้เลื่อย ดีเกลือ และปูนขาว ผลการทดลองเพาะเห็ดต่างๆ ก็เป็นที่น่าพอใจ ได้จัดส่งออกสู่ตลาดในกล่องสวยงาม เช่น เหมาะแก่การซื้อไปปลูกต่อไปในบริเวณจำกัด จึงเรียกว่าเห็ดคอนโด เป็นต้น

**๖. หน่วยวิจัยปศุสัตว์** เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการเลี้ยงวัวนม และวัวเนื้อ แรกเดิมนั้น การเลี้ยงวัวเป็นไปเพื่อต้องการมูลวัวมาบำรุงดินบริเวณนี้ ซึ่งขาดแร่ธาตุ และค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ๓ph ขึ้นไป ทำให้การปลูกพืชได้ผลดียาก จึงได้มีการนำวัวมาเลี้ยง โดยเป็นพันธุ์แท้ผสมพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งนำมาจากเขตปากช่อง และเชียงใหม่ การเป็นวัวพันธุ์ผสมทำให้วัวนมให้น้ำนมไม่มาก ปัจจุบันมีวัวนม ๑๐๐ กว่าตัว วัวเนื้อซึ่งเลี้ยงเพื่อผสมพันธุ์ กับวัวนมมีอยู่ ๔๐๐ กว่าตัว การ

เลี้ยงวัวก็อาศัยข้าวโพดและกากข้าวมอลต์ที่ส่งจากโรงงานเบียร์ของบริษัท ทำให้ต้นทุนไม่สูง แต่ยังได้น้ำนมปริมาณน้อยกว่าที่ต้องการอยู่ ในวันข้างหน้า จึงคิดจะซื้อวัวพันธุ์แท้มาเลี้ยง เพื่อให้ได้น้ำนมมากขึ้นและขณะนี้กากข้าวมอลต์ที่ใช้เลี้ยงวัวก็มีปริมาณมาก บริษัทจึงได้ผลิตอาหารสัตว์ออกจำหน่ายด้วย

#### ๗. หน่วยพัฒนาพื้นที่และแหล่งน้ำ

#### ๘. หน่วยธุรการและการเงิน

ในส่วนของคนงานในไร่ นอกจากนักวิจัยและผู้ดูแลการปลูกพืชประเภทต่าง ๆ แล้ว คนงานมีทั้งประเภทประจำและประเภทไม่ประจำ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากหมู่บ้านโดยรอบ มีพาหนะรับ-ส่งในการมาทำงาน และเป็นแรงงานหญิง ตามจารีตทางภาคเหนือที่สตรีมักจะทำงานนอกบ้านมากกว่าบุรุษ คนงานประเภทไม่ประจำนั้น อาจเป็นประเภทตามฤดูกาลซึ่งต้องการแรงงานคนมาก หรือตามประเภทของงานเฉพาะกิจที่บริษัทมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานเพิ่มขึ้น มีชาวเขาเผ่ามูเซอ มาเป็นคนงานรับจ้างด้วย บางคนก็พูดภาษาไทยไม่ได้แต่ก็สามารถสื่อสารผ่านหัวหน้าหมู่บ้าน สำหรับผู้เริ่มงานในระยะแรกมักจะได้ค่าจ้าง ๔๐ บาท/วัน ส่วนผู้ที่ทำงานประจำก็ขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่ทำ เท่าที่สัมภาษณ์ได้ สูงสุด ๖๙ บาทต่อวัน คนงานสตรีวัย ๔๕ ขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ ค่อนข้างพอใจกับการมีรายได้ที่ได้รับจากรไร่ ละทิ้งการทำนาแต่เดิม



## ๒. สวนเกษตรแบบวิถีธรรมชาติของเกษตรกร : ชื่นกมล- เรื่องศักดิ์ นาคประเสริฐ

ไร่ของเกษตรกรทั้งสองอยู่ที่ ๑๐๖ หมู่ ๕ ต. แม่สรวย อ. แม่สรวย จ. เชียงราย การเดินทางไปยังไร่แห่งนี้ต้องออกจากเมืองเชียงรายตามถนนพหลโยธินย้อนไปทางพะเยาจนถึงทางแยกถนนหมายเลข ๑๑๘ แยกจากถนนพหลโยธิน เข้าสู่อำเภอแม่สรวยพวกเราเดินทางไปศึกษาการทำสวนโดวิถีธรรมชาติของคุณชื่นกมล-เรื่องศักดิ์ นาคประเสริฐ ซึ่งเป็นการทำสวนผลไม้ในระดับชาวบ้านที่ใช้วิถีธรรมชาติทุกอย่าง ไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง ทำการปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก กำจัดแมลงโดยใช้สะเดา เป็นต้น

สวนธรรมชาติดังกล่าวตั้งอยู่หลังอำเภอแม่สรวย ห่างไปทางทิศเหนือประมาณ ๑กิโลเมตร เป็นภูมิประเทศลอนคลื่นที่อยู่ติดแม่น้ำแม่สรวย ขณะนี้เกษตรกรทั้งสองกำลังทำการปลูกไม้ยืนต้น เช่น มะขามหวาน ลิ้นจี่ แต่ปลูกกล้วยเป็นพืชพี่เลี้ยงไปก่อน การปลูกพืชหลักนี้ทำภายหลังจากการปรับปรุงดินด้วยพืชตระกูลถั่วแล้ว

## ๓. สถานที่ทดลองไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว "ดอยตุง"

ดอยตุงเป็นนามสถานที่ที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่อดีต เนื่องจากเป็นที่ตั้งของวัดในพระพุทธศาสนาที่เป็นที่ศรัทธาทั้งชาวไทย พม่า ลาว และชาวไทยภูเขา

ชื่อเสียงยังเพิ่มพูนเข้าไปอีก เมื่อมีการสร้างวังที่ประทับของสมเด็จพระบรมราชชนนี  
อันที่เคารพสักการะของปวงชนชาวไทยดอยตุงปัจจุบันยังเป็นที่ตั้งของสถานี  
ทดลองไม้ดอกเมืองหนาว เพื่อส่งเสริมให้ชาวไทยภูเขาปลูกเพื่อตัดดอกขายหา  
รายได้แทนการปลูกฝิ่น และยุติวิถีชีวิตแบบเร่ร่อนด้วยการถากถางป่าทำไร่  
เลื่อนลอย เป็นผลให้กิจกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อในด้านบวกทั้งด้านสิ่ง  
แวดล้อมและสังคม

การเดินทางไปยังสถานีทดลองไม้ดอกเมืองหนาวดอยตุงปัจจุบันนี้เป็นไป  
อย่างสะดวก การเดินทางจากเชียงรายทำได้โดยเดินทางไปตามทางหลวงแผ่นดิน  
หมายเลข ๑๑๐ ต่อจากทางหลวงหมายเลข ๑ เลี้ยวอำเภอแม่จันถึงสามแยก  
ด้านซ้ายมือเข้าสู่ถนนหมายเลข ๑,๑๔๙ ใช้เวลาไม่นานนักสามารถเดินทางถึง  
ดอยตุง ซึ่งเป็นยอดเขาสูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ ๑,๓๐๐ เมตรด้วยความ  
ปลอดภัย

## ๔. สวนส้มทรายทอง

สวนส้มทรายทองเป็นสวนส้มที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตส้มพันธุ์  
ต่างประเทศ เพื่อการบริโภคภายในประเทศ มีระบบการจัดการที่ดีทั้งการปลูก  
การคัดเลือกผลิตภัณฑ์ การบรรจุผลิตภัณฑ์และการตลาด มีการจ้างแรงงาน  
ทั้งแรงงานพื้นบ้านและนักวิชาการเกษตร

สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่ที่โกดัง พี. พรอสเพอร์ มาสเตอร์กรุ๊ป  
อยู่ริมถนนโชตนา ทางหลวงหมายเลข ๑๐๗ ระหว่างกิโลเมตร ๑๔๒-๑๔๓ ที่นี้

จะเป็นแหล่งรวมส้มเพื่อการล้างคัดเลือกคุณภาพ เคลือบผิวด้วยไขมัน ติดเครื่องหมายการค้า บรรจุหีบห่อและสถานีจำหน่าย ทั้งหมดทำร่วมกันระหว่างแรงงานมนุษย์และเครื่องจักรกลสำหรับสวนส้มจะอยู่ห่างสำนักงานใหญ่ไปทางตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ ๑๕ กม. สามารถเดินทางไปตามถนนโชตนา จนถึงอำเภอฝาง แล้วเลี้ยวซ้ายอีกราว ๘ กม. จะถึงสวนส้มทรายทอง เป็นสวนส้มที่ตั้งอยู่บนภูมิประเทศแบบลอนคลื่น มีระดับสูงจากทะเล ๔๐๐ เมตร ระบบให้น้ำเป็นแบบ Mini Springle ด้วยการติดตั้งเครื่องพ่นน้ำขนาดเล็กบริเวณโคนต้นส้มทุกต้นและมีระบบท่อน้ำพลาสติกสีดำเชื่อมโยงเครื่องพ่นน้ำทุกจุด การให้น้ำและปุ๋ยจึงทำได้สะดวกและเป็นไปตามต้องการ คุณภาพของผลส้มจึงดีทั้งรูปลักษณ์ สีผิวและรสชาติ

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อเกษตรกรผู้ปลูกพืชเมืองหนาว ในจังหวัดเชียงราย

## ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

๑. ผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมของการดำเนินงานในไร่บุญรอด ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมใดๆ ทั้งการปลูกข้าวบาร์เลย์ การปลูกไม้เมืองหนาว การเพาะเห็ดฟาง การปลูกส้ม การเพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การทำปุ๋ยสัตว์ ล้วนก่อให้เกิดการมีงานทำในท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากรายได้เดิมที่มีการปลูกข้าวนาปีและการเว้นว่างการมีงานทำมาเป็นลูกจ้างของไร่บุญรอด ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. ผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมของไร่บุญรอด ทำให้ที่ดินรอบๆบริเวณไร่บุญรอดมีราคาสูงขึ้น

๓. มีการเสริมสร้างงานนอกท้องถิ่น จากการดำเนินงานของไร่บุญรอด ส่วนหนึ่งต้องมีการส่งเสริมการปลูกข้าวบาร์เลย์ การปลูกไม้ผลเมืองหนาว การเพาะเห็ดฟาง การปลูกส้ม การเพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การทำคุสต์ว์ จะทำให้มีการกระจายรายได้ไปยังท้องถิ่นอื่น

๔. การเสริมสร้างรายได้และเศรษฐกิจ มิได้ทำให้มีการกระจายรายได้เพียงบริเวณไร่บุญรอด แต่กระจายไปในระดับประเทศจากการดำเนินงานของบริษัท เพียงจากบริษัทมีเครือข่ายของบริษัทอีกมากมาย เช่น การขนส่งข้าวบาร์เลย์ จากเชียงรายไปจากไปยังโรงผลิตข้าวมอลต์ในจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นการกระจายรายได้ในจังหวัดเชียงใหม่ มีการจ้างงานในโรงงานข้าวมอลต์ และจากเชียงใหม่ส่งข้าวมอลต์ไปยังกรุงเทพฯ เพื่อผลิตเป็นเบียร์สิงห์ ก็ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นในกรุงเทพฯ เป็นต้น

๕. นอกจากส่งเสริมการสร้างงานในประเทศดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการลดการขาดดุลการค้า ลดการนำเข้าข้าวบาร์เลย์จากต่างประเทศ โดยผลิตในประเทศ และใช้ในประเทศเอง

## ผลกระทบทางด้านสังคม

๑. เกษตรกรได้รับสวัสดิการที่ดี จึงเป็นผลให้ปัญหาสังคมลดน้อยลง เช่น เคยเล่นการพนัน การพนันก็ไม่มี เพราะคนมีรายได้ดี ปัญหาอาชญากรรมที่เคยมี

ก็ไม่มีหรือน้อย

๒. คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยของเกษตรกรดีขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการ  
ดีমনมวัวและการได้พักผ่อนที่เพียงพอ เพราะไม่ต้องใช้เวลาในการเดินทางไป  
ทำงานที่ไรมากนัก ทั้งยังสะดวกสบายในการเดินทางด้วย เพราะบริษัทบุญรอด  
จัดรถรับ-ส่งคนงานเพื่อมาทำงานทุกวัน เช้า-เย็น

๓. แรงงานที่มาทำงานในไร่บุญรอดส่วนใหญ่จะเป็นสตรีและผู้สูงอายุด้วย (อายุ  
๔๐ปีขึ้นไป) ทำให้ทราบข้อมูลว่าในภาคเหนือมีค่านิยมที่สตรีทำงานหนักกว่าบุรุษ  
บุรุษอยู่บ้าน (อะไรทำนองนั้น)

นอกจากนี้ หากมองลึกและกว้างออกไปอีก จะเห็นว่า

๔. มีการจัดการด้านการตลาดที่สอดคล้องกับยุคสมัย เพราะ

๔.๑ มีการวิจัยพืชไร่ และเพาะเห็ดต่าง ๆ รวมทั้งการทดลองปลูก  
ไม้ดอกไม้ประดับด้วย นอกเหนือไปจากข้าวบาร์เลย์ซึ่งเป็นโครงการหลัก

๔.๒ มีการจ้างนักวิจัย นักวิชาการ มาช่วยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อ  
ควบคุมผลผลิตที่มีคุณภาพ

สิ่งที่บริษัทบุญรอดทำมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมาก

ประการที่หนึ่ง เพื่อรักษาอดจำหน่ายของเบียร์สิงห์ให้อยู่ในอันดับหนึ่ง  
ให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ นั่นคือพยายามรักษาสิ่งที่นักสังคมวิทยาเรียกว่า  
สถานภาพเดิม (status quo)

ประการที่สอง หากวันหนึ่งส่วนแบ่งของบริษัทบุญรอดตกต่ำลง บริษัทก็  
ไม่เป็นไร เพราะได้เตรียมใจเตรียมการในเรื่องสินค้าตัวอื่นเป็นฐานเสริมอยู่บ้าง  
แล้ว ไม่ว่าจะเป็ผลไม้มือเมืองหนาว ดอกเบญจมาศ เห็ดกระดุม เห็ดคอนโด ฯลฯ

ประการสุดท้าย โดยภาพรวมแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นบริษัทธุรกิจเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการศึกษา การวิจัยทดลองและนักวิชาการ เป็นความจำเป็นตลอดเวลาเพื่อความก้าวไปข้างหน้า ถ้าไม่เป็นการแข่งขันกับคนอื่น ก็เป็นการแข่งขันกับตนเอง

### ผลพลอยได้จากการเดินทาง

๑. ได้ทราบวิธีการทำการเกษตรแบบธรรมชาติ
๒. ศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม จากบริเวณแม่สาย สามเหลี่ยมทองคำ ที่เปลี่ยนไปจากการปิดชายแดน
๓. การพังทลายของชายฝั่งบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ
๔. การเปลี่ยนเศรษฐกิจ จุดซื้อขายพลอย จากศูนย์กลางจันทบุรี ตราด มาอยู่ที่แม่สาย
๕. ทราบเส้นทางการขนส่งสินค้าจากเมืองจีน
๖. พัฒนานิสิตในเรื่องของการได้เสริมรายวิชาในการท่องเที่ยว ภูมิศาสตร์และการพัฒนาชุมชน.



# ย้อนหลัง...มองหน้า คณะสังคมศาสตร์

ศ.ดร. ประเสริฐ วิทยารัฐ

อาจารย์เย็นจิตได้มาขอให้ผมเขียนเรื่องเกี่ยวกับคณะสังคมศาสตร์ในอดีตหรืออะไรทำนองนี้ ผมชักจะลืมไปแล้ว ผมไม่ค่อยถนัดในการเขียนเรื่องทำนองระลึกถึงความหลัง อาจเป็นเพราะเป็นโรคสมองฝ่อหรืออย่างไรไม่ทราบ จึงลืมสนิทตามที่อาจารย์เย็นจิตขอไว้ รู้สึกรู้ว่าเป็นความผิดจึงต้องเขียนให้ ทั้งที่เลยเวลาส่งต้นฉบับมาแล้ว และเหลือบดูการเปิดกีฬาโอลิมปิกที่แอตแลนต้า สหรัฐอเมริกาไปด้วย ถ้าผิดพลาดอย่างไรขออภัยด้วย ขอเริ่มเลยนะครับ จากอดีตสู่นาคต..

คณะสังคมศาสตร์ของเราเกิดขึ้นเมื่อสถาบันแห่งนี้ได้ต่อสู้อันยาวนานเพื่อเปลี่ยนสภาพจากวิทยาลัยวิชาการศึกษามาเป็นมหาวิทยาลัยในปี.ศ. ๒๕๑๗ ก่อนนั้นสังคมศาสตร์อยู่ในคณะที่มีชื่อยาวเรียกว่า "คณะมนุษยธรรมศึกษาและสังคมศาสตร์" เรียกสั้นๆว่า คณะมนุษยฯ เมื่อร่างพ.ร.บ.ของมหาวิทยาลัยผมเป็นผู้หนึ่งในสามคน คือ อาจารย์สุภรณ์ ศรีพหล จากคณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ปราณี ธนูชานันท์ จากคณะมนุษยฯและผมจากคณะมนุษยฯเช่นกัน เมื่อทำพ.ร.บ.เราเห็นว่าควรแยกเป็นคณะสังคมศาสตร์และคณะมนุษยศาสตร์ แต่มหาวิทยาลัยที่แยกออกไปในระยะหลังนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยจะให้รวมทั้งสองสาขาเข้าด้วยกัน เหตุผลที่แยกนั้นอยู่ที่ว่าทั้งสองศาสตร์จะมีวิธีการศึกษาที่

ที่ค่อนข้างแตกต่างกัน โดยเฉพาะสาขาสังคมศาสตร์มีการออกสนามกันมาก และพยายามศึกษาไปในแนวปริมาณวิเคราะห์มากขึ้น ส่วนด้านคณะมนุษยศาสตร์เน้นไปอีกทาง ซึ่งจะเกิดปัญหาทางด้านบริหารดังที่พบในบางมหาวิทยาลัยที่ประสบอยู่ แต่เรื่องนี้ไม่อยู่ในประเด็นที่จะนำมากล่าวในที่นี้ ขอย้อนกลับมาถึงเรื่องการจัดตั้งคณะสังคมศาสตร์

ปีพ.ศ. ๒๕๑๗ คณะสังคมศาสตร์เปิดตัวในฐานะของมหาวิทยาลัย การเปิดตัวครั้งนั้นก็มียุทธศาสตร์ หรือภายหลังเป็นศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ หลักศิลา เป็นคนบด มีภาควิชาต่างๆเท่าที่จำได้คือภาควิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ และรัฐศาสตร์ ดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แต่มีเพียงสองภาควิชาที่เปิดสอนวิชาเอกให้ปริญญาเฉพาะคือ ภาควิชาภูมิศาสตร์ ให้ปริญญา วท.บ. ทางภูมิศาสตร์ และภาควิชาประวัติศาสตร์ ให้ปริญญา ศศ.บ.ทางประวัติศาสตร์ ส่วนภาควิชาอื่นๆทำในลักษณะวิชาโท แต่ภาวการณ์สำคัญในเวลานั้นให้การสนับสนุนคณะศึกษาศาสตร์ คือช่วงผลิตบัณฑิต กศ.บ.และ กศ.ม. ภาควิชาอื่นๆ ส่วนมากจะถูกบอนไซโดยข้อกล่าวหาต่างๆ เช่น ยังไม่พร้อม! อย่าทำเลยเอกชนทำได้ดีกว่า! ซ้ำซ้อนมหาวิทยาลัยอื่นทำอยู่แล้ว! แม้แต่ขณะนี้ผู้บริหารชั้นสูงของเราเองก็กล่าวว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒของเราเป็นอริออง น่าเสียดายที่คิดกันอย่างนี้ ถึงตอนนี้ชักไม่แน่ใจว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยส่วนรวมจะถูกทั้งบอนไซและด้วงลงไซซอนยอด บางแห่งสอนแต่กฎหมายมานาน วิทยาศาสตร์ไม่เคยทำแต่ยังมีคณะแพทย์และวิศวกรรมได้ นึกแล้วเศร้าใจ วิญญาณการต่อสู้เพื่ออนาคตหายไปไหนหมด ช่วยกันหาคำตอบ...



กลับมาที่คณะสังคมฯ ด้านวัตถุประสงค์ว่าหน้าพอสมควร จากที่หยุดชะงักตลอดสองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หลังจากเป็นมหาวิทยาลัยมิได้เปลี่ยนไปมากนัก จากการทำด้านศึกษาศาสตร์ ภาควิชาและประวัติศาสตร์ได้ผลิตปริญญาตรีด้านวท.บ.และศศ.บ.ไปหลายรุ่น สมัยศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ ศศิธรเข้ามาเป็นอธิการบดีได้ใช้เทคนิคในการของบประมาณมาสร้างอาคารคณะสังคมฯและศึกษาศาสตร์เป็นสองอาคารที่ต่อกันดังที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคณะสังคมฯได้เปลี่ยนคณบดีหลายท่านตั้งแต่ ดร.อนันต์ เจียมเจริญ ดร.ธวัช บุรวิทย์ ดร.อรรงค์ อุดมไพจิตรกุล ดร.ชลัช จงสีบพันธุ์และท่านคณบดีคนปัจจุบันคือ รศ.ดร.อรรงค์ อุดมไพจิตรกุลกลับมาอีกครั้งหนึ่ง ถ้าจะว่าไปทางด้านวิชาการคณะสังคมฯ ก็ก้าวหน้าไปพอสมควร คือภาควิชาประวัติศาสตร์ได้เปิดสอน ศศ.ม. ภาควิชาบริหารธุรกิจ ได้จัดให้มีการสอนภาคค่ำขึ้น นับว่าเป็นความคิดที่ดีในด้านบริหารธุรกิจ เพราะตำแหน่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเหมาะสมและลูกค้าก็มีมาก มหาวิทยาลัยเอกชนทุกแห่งเปิดหลักสูตร MBA. โดยจับเสือมือเปล่า รวยกันไปตามๆกัน ในอนาคตเราน่าจะลองดูบ้างเป็นไร ประสบการณ์ด้านนี้เรามีมานานจนมีชื่อเสียงและฟูไปเพราะไม่รู้จักพลิกแพลง ขณะนี้มหาวิทยาลัยอื่นๆเขาเอาอย่างแต่รู้จักพลิกแพลงเลยได้ดีไป แต่ขอชมภาควิชาบริหารธุรกิจอย่างน้อยก็สู้ชื่อไว้บ้าง อย่างน้อยก็เห็นผลทันตาด้านวัตถุประสงค์คณะสังคมฯ กำลังงอกขึ้นอีกชั้น คือจาก ๘ ชั้นเป็น ๙ ชั้น ภาคอื่นๆก็คงพยายามอยู่เช่นกันผมอาจไม่ทราบดี ที่ทราบดีก็คือภาควิชาภูมิศาสตร์เราได้พยายามทำหลักสูตรวท.ม.ภูมิศาสตร์มาเกือบสองทศวรรษแล้ว กำลังจะคลอดแล้ว ซ้ำๆได้พริ้งเลื่องงามสักเล่ม

อนาคตของคณะสังคมฯ ถ้ามองไปข้างหน้าที่ยาวไกลแล้ว เป็นคณะที่สำคัญเพราะแผนพัฒนาประเทศก็ออกมาแล้วว่าต้องพัฒนาทางด้านสังคม เป็นความจริงมาก ๆ ที่การพัฒนาประเทศของเรานี้ไปไม่ถึงไหนเพราะสังคมยังไม่ได้พัฒนาตาม ผมได้พูดเสมอว่าเราจะเป็นนิสิตได้สังคมต้องพัฒนา เมื่อผมอยู่ที่มหาวิทยาลัยเอกชนระยะหนึ่ง สิ่งที่เป็นเป้าหมายที่สุดคือความไม่ตรงต่อเวลา มีรองอธิการบดีท่านหนึ่งท่านได้นัดประชุมเวลา ๙.๓๐ น. ท่านเป็นประธานที่ประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.ท่านยังไม่มา ผมยังเอาสิ่งที่ท่านรศ. วุฒิชัย มูลศิลป์ เสนอในการประชุมราชบัณฑิตว่า สมัยรัชกาลที่ ๕ กล่าวถึง "ความช้าในการมาประชุมสาย" แจก แต่รองอธิการบดีท่านนั้นไม่รู้สึกรู้สีก สมัยรัชกาลที่ ๕ เสนอบดีที่มาประชุมสายถูกปรับสูงสุดถึง ๑ ชั่ง เป็นเงินมิใช่น้อย มีตารางไว้เลยว่าช้ากี่นาที จะปรับเป็นเงินเท่าไร เวลาเป็นดัชนีวัดความเจริญของสังคม ผมยังดูการเปิดกีฬาโอลิมปิก เวลามีความสำคัญ การแสดงแต่ละชุดของเขาสามารถกำหนดได้ว่าการแสดงแต่ละชุดกี่นาทีจนถึงกี่นาที คณะสังคมฯของเราอย่าให้ความรู้ทางวิชาการอย่างเดียวนะครับ ควรฝึกพฤติกรรมของนิสิตด้วยนะครับ ผมทราบข่าวว่าชาวพม่าตรงต่อเวลาเช่นเดียวกับญี่ปุ่น เกาหลี เขาจึงเจริญรวดเร็ว ดังนั้นเมื่อพม่าสิ้นปัญหาด้านการเมืองแล้วเขาจะไปไกลไกลทีเดียวเพราะเขามีวินัยสังคมของเรายังขาดวินัยอยู่มาก

คณะสังคมฯ เราควรจะได้ลงพื้นที่ให้มากขึ้น ทำการวิจัยให้ได้มากซึ่งองค์ความรู้เพื่อนำมาใช้สอนนิสิตและแก้ปัญหาทางสังคมของเรา การจะก้าวไปสู่ความมีชื่อเสียงและได้รับการสนับสนุนจากเอกชนและสังคมทั่วไปเราต้องมีอะไรมอบให้แก่สังคมและประเทศโดยส่วนรวมบ้างเป็นสิ่งที่เราต้องถามตนเอง การ

ทำงานในขณะนี้และอนาคตต้องทำกันเป็นที่มณะครับ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา รัฐศาสตร์ บริหารธุรกิจร่วมมือกันเป็นสหวิทยาการ และทางสังคม ต้องดึงเอาวิทยาศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ ฯลฯ เข้ามาด้วยจะทำได้ เดี่ยวก่อกำแพงกันตัวเองในวงแคบๆเฉพาะของตัวเองคงไม่ได้ ต้องร่วมมือกัน ขอให้มองไปข้างหน้ามีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล โลกเปลี่ยนแปลงรวดเร็วต้องตามให้ทันและมองหาโอกาสที่จะนำไปข้างหน้า

การวิจัยขณะนี้มีทุนสนับสนุนเป็นจำนวนมาก แต่การวิจัยที่จะได้ทุนต้องทำในลักษณะสหวิทยาการและยังทำกันหลายๆมหาวิทยาลัยร่วมมือกันยิ่งดียิ่งในงบประมาณปี ๒๕๔๐ ได้มีงบประมาณสนับสนุนการวิจัยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ท่านเลขาธิการวิจัยยังกล่าวไว้ว่า เงินวิจัยปี ๒๕๓๙ ยังเหลืออยู่อีกหลายล้านบาท ผมขอจบบทความนี้ ด้วยความหวังที่พวกเราคณะสังคมฯต้องสร้างผลงานให้มากขึ้นก่อนที่เราจะถูกรวบเข้ากับคณะมนุษยฯอีก อย่างที่น้องๆมหาวิทยาลัยที่แยกออกไปเป็นอยู่ขณะนี้.



## กว่าซ่อม่วงจะบาน... ❀❀❀❀❀

จักรศิลป์ ก่อเศรษฐรัตน์

๒๑ ปีที่ผ่านมา คณะสังคมของเราได้พัฒนาไปในทุก ๆ ด้าน

ทั้งทางด้านวัตถุและวิชาการ เริ่มจากตึก ๒ มาอยู่ตึก ๑๑ พัฒนาห้องประชุมของคณะให้เป็นห้องที่ไฮเทคที่สุดในมหาวิทยาลัย ส่วนทางด้านวิชาการนั้น คณะสังคมของเราผลิตบัณฑิตใน ๓ ปริญญา คือ ศิลปศาสตรบัณฑิต (ประวัตินิยม) วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ภูมิ) และเศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐ) ถือว่าเป็นคณะที่แจกปริญญาบัตรหลากหลายที่สุด อีกทั้งยังมีนโยบายที่จะเปิดรับนิสิตในสาขาวิชาบริหารธุรกิจและสังคมวิทยา สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าคณะของเราได้พยายามที่จะพัฒนาด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ทางคณะก็ยังมียุทธศาสตร์ที่จะส่งเสริมนิสิตทางด้านกิจกรรม ให้นิสิตได้มีประสบการณ์ในการทำงาน รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ สามารถลองผิดลองถูก และเป็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างตัวนิสิตเอง

การทำกิจกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้คณะสังคมของเราแตกต่างจากคณะอื่น สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงสังคม คณะของเรามีเอกลักษณ์อยู่ตรงที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีเพื่อน มีพี่ มีน้อง ทุกคนเป็นเพื่อนกัน สามารถรู้จักกันได้ทั้งคณะ หวังว่าเมื่อคณะของเราขยายขึ้น เรายังจะรักษาเอกลักษณ์ที่อยู่คู่คณะของเรา มากกว่า ๒๐ ปีเอาไว้ได้

การที่เราเป็นนิสิต หน้าที่ที่สำคัญที่สุดก็คือ การเรียน เรียนทั้งด้านวิชาการ การดำเนินชีวิต และแสวงหาประสบการณ์ในการทำงานไปด้วย การที่เข้า

มาแล้วเอาแต่เป็นนอนหนังสือไม่ใส่ใจกิจกรรมแล้ว ก็เหมือนกับว่า ศึกษา  
เพียงด้านเดียว ศึกษาแต่ด้านทฤษฎีแต่ไม่ศึกษาทางด้านปฏิบัติ วิชาการสอน  
ให้คนฉลาด กิจกรรมก็สอนให้คนเฉลียวด้วยสุดท้ายอยากฝากข้อคิดไว้ให้กับน้องๆ  
การที่เราเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐ ก็คือการที่เราได้นำภาษีของ  
ประชาชนมาใช้ จงตอบแทนภาษีของประชาชนด้วยการทำประโยชน์คืนสู่สังคม  
ประพฤติตนเป็นคนดี พัฒนาดตนเองและบ้านเมือง หวังเสมอว่าสิ่งเหล่านี้  
จะนำไปคิดพิจารณาและปฏิบัติได้นะ.



# สโมสรคณาจารย์และข้าราชการคณะสังคมศาสตร์

อ.สุขุม ศรีวรินทร์

นายกสโมสรฯ

## สโมสรคณาจารย์และข้าราชการคณะสังคมศาสตร์ มศว.ประสานมิตร

มีกำเนิด มาจากชมรมอาจารย์และข้าราชการคณะสังคมศาสตร์ เมื่อคณะสังคมฯ ย้ายจากตึก ๔ มาอยู่ที่ตึก ๑๑ สมัย ดร.อนันต์ เจียมเจริญ เป็นคณบดีปี พ.ศ.๒๕๒๖ โดยคณะกรรมการคณะสังคมศาสตร์ คือหัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ กำหนดไว้ดังนี้

ชั้น ๑ สำนักงานคณะสังคมศาสตร์

ชั้น ๒ ห้องประชุมคณะสังคมศาสตร์

ชั้น ๓ คณบดีและภาควิชาธุรกิจศึกษา

ชั้น ๔ ภาควิชาภูมิศาสตร์

ชั้น ๕ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

ชั้น ๖ ภาควิชาประวัติศาสตร์

ชั้น ๗ ภาควิชาสังคมวิทยา

ชั้น ๘ ภาควิชารัฐศาสตร์

ห้อง ๑๑-๑๐๑ เป็นห้องเซ็นชื่ออาจารย์และข้าราชการและเป็นห้องของชมรมฯ ด้วย โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้จัดการ สมัย ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล เป็นคณบดีได้จัดให้เป็นกิจลักษณะในรูปของสโมสรจึงมีการเลือกตั้งนายกสโมสรขึ้น

แล้วนายกสโมสรมเลือกคณะกรรมการร่วมทีมงาน มีวาระคราวละ ๑ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ จนถึงปัจจุบันมีผู้เป็นนายกสโมสดังนี้

๑. นายสุขุม ศรีบุรินทร์
๒. นางสุนทรีย์ ภาภูตานนท์
๓. นางอาภรณ์ จำปาทอง
๔. ดร. รสสุคนธ์ รัตนเสริมพงศ์
๕. นายวราคม ทีสุกะ
๖. นายสุขุม ศรีบุรินทร์

สำหรับปีนี้ มีคณะกรรมการดำเนินงานตามคำสั่งคณะสังคมศาสตร์ ดังนี้

๑. นายสุขุม ศรีบุรินทร์ นายกสโมสรมอาจารย์และข้าราชการ
๒. นางวิภารัช จินนิกร อุปนายก
๓. นายปัญญา มีถาวรกุล อุปนายก
๔. นางศรีนคร คงธนะ กรรมการและนันทนาการ
๕. นางประภาพร เฟื่องฟูสกุล กรรมการและประชาสัมพันธ์
๖. น.ส.เย็นจิต สุขวาสนะ กรรมการและทัศนศึกษา
๗. น.ส.กัลยาณี ธรรมสิทธิชัยกรรมการและเลขานุการ
๘. นางนัยนา กฤษณคุปต์ กรรมการและเหรียญก

## วัตถุประสงค์ของสโมสรสังคม

๑. เพื่อเป็นศูนย์กลางการพบปะสังสรรค์และเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันของคณาจารย์และข้าราชการคณะสังคมศาสตร์
๒. เพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ภาพอันดีและสมานสามัคคีระหว่างคณาจารย์ในคณะสังคมศาสตร์
๓. เพื่อนันทนาการ
๔. เพื่อบริการเครื่องดื่ม

## โครงการหรือกิจกรรมสโมสรสังคมปี พ.ศ.๒๕๓๙

๑. โครงการปรับปรุงต่อเติมและตกแต่งสโมสร

รายการต่อเติมและตกแต่งสโมสรสังคม

๑. พื้นปูด้วยกระเบื้องยางไคโนเฟลก ๘" x ๘" สีและการจัดลายจะกำหนดให้ขณะทำงาน
๒. ผนังเดิมรองพื้น ๑ ครั้ง สีทับหน้า ๒ ครั้ง
๓. ผนังใหม่รองพื้น ๒ ครั้ง ทับหน้า ๒ ครั้ง
๔. สีที่ใช้คือ ที โอ เอ อะคาลิค
๕. ผนังก่อด้วยกลาสบล็อก (glassblock)ขนาด ๖"x ๖"
๖. ผนังก่อด้วยอิฐมอญ ๑/๒แผ่นฉาบปูนเรียบทั้งสองด้าน ทาสีทั้งภายในและภายนอก
๗. ผนังโครงไม้เนื้อแข็ง ๒" x ๔" โดยรอบทาสี และตู้ปิดประกาศแบบขยาย



๘. ผนังสำเร็จรูปชนิดแยกส่วนประกอบได้ ดูตัวอย่างที่สำนักงานเลขาธิการคณะสังคมศาสตร์ สีจะเลือกให้เอง

๙. ฝ้าเพดานทาสีใหม่

๑๐. ย้ายคอมไฟฟ้าและเพิ่มเติมเสาเสียบไม่เกิน ๑๒ จุด สายและอุปกรณ์มาตรฐานจาก กฟน.

## ๒. โครงการทัศนศึกษา (study tour)

ครั้งที่ ๑ วันอาทิตย์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๓๙ ได้จัดทัศนศึกษาแก่คณาจารย์และข้าราชการคณะสังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ - ฉะเชิงเทรา - นครนายก

ครั้งที่ ๒ วันอาทิตย์ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๙ จัดทัศนศึกษาแก่คณาจารย์และข้าราชการของคณะสังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ - สุพรรณบุรี

---

# สโมสรมนิตคณะสังคมศาสตร์

กฤติพงศ์ เดชสงัจรัส

ประธานสโมสรมนิต

"ปลิว ปลิว ลมไหวไกวโบก สร้างโลกร่มเย็นแจ่มใส พวกเรารักซ่อม่วงดั่งดวงใจ  
ขอเทิดไว้ในกมลดลปัญญา"

นี่คือส่วนหนึ่งของเพลงเทิดซ่อม่วงดั่งดวงใจ ซึ่งเป็นเพลงประจำคณะสังคม  
ศาสตร์ที่ชาวซ่อม่วงทุกคนได้รับขานกันมาทุกรุ่น โดยจากที่รุ่นพี่ได้ถ่ายทอดให้  
กับรุ่นน้องหลังๆ ซึ่งคือกิจกรรมรูปแบบหนึ่งของสโมสรมนิตฯ ได้ปฏิบัติสืบ  
ทอดเป็นประเพณีมานาน กิจกรรมของสโมสรมนิตมิได้มีเพียงเท่านั้น ยังมี  
กิจกรรมอื่นๆอีกมากมายน่าสนใจและเป็นประโยชน์ซึ่งผมอยากจะแนะนำให้รู้จัก  
แต่ก่อนที่จะรับรู้เรื่องกิจกรรมต่างๆ ผมใคร่อยากกล่าวถึงความจำเป็นมา  
ของสโมสรมนิตฯเสียก่อน ตั้งแต่ผมได้เข้ามาเป็นสมาชิกชาวซ่อม่วงแห่งนี้  
อย่างถูกต้องตามประเพณีนั้น สโมสรมนิตฯก็มีอยู่แล้ว ผมจึงไม่สามารถทราบ  
ได้ว่าสโมสรมนิตฯเกิดขึ้นอย่างไร และใครเป็นผู้ก่อตั้ง เท่าที่เห็นอยู่ก็มีกันอยู่  
ทุกคณะและทุกมหาวิทยาลัย หน้าที่โดยทั่วไปของสโมสรมนิตฯ หรือที่รู้จักกันว่า  
"สโมฯ" นั้น จะเป็นหน่วยงานของกิจกรรมของเหล่านิสิตในคณะ เช่น การรับน้อง  
เป็นต้น แล้วยังต้องประสานงานกับทางองค์การนิสิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ  
กิจกรรมของมหาวิทยาลัยด้วย เช่น งานไหว้ครู งานรับน้องมหาวิทยาลัย อีกทั้ง  
สโมสรมนิตฯยังต้องดูแลเรื่องอื่นๆในคณะด้วย คอยให้คำแนะนำแก่นิสิตรุ่นน้องใน  
เรื่องการเรียน โดยจะมีที่ทำการเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดพอจุคนได้ประมาณ  
๑๐๐ คน ซึ่งเป็นที่พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ที่อ่านหนังสือ ที่เก็บ  
ของและอีกสารพัดประโยชน์ซึ่งชาวซ่อม่วงทุกคนมีสิทธิ์เข้ามาใช้ได้โดย ไม่ต้อง

พบบัตร แต่ว่าทุกคนจะต้องช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดและความเรียบร้อย ให้ห้องสโมสรน่าอยู่น่านั่งอยู่ตลอดเวลา ก็พอจะรู้กันคร่าวๆว่า สโมสรนิตินิต คณะสังคมศาสตร์เป็นอย่างไร ทำอะไรบ้าง แต่ยังมีอีกอย่างที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าไม่มี สโมสรก็ไม่สามารถดำเนินการได้ สิ่งที่ว่านี้คือ บุคคลที่เป็นทีมงานของสโมสร คือ ประธานสโมสร, รองประธานสโมสร, เลขานุการ, เภรัณญิก และประธานฝ่ายต่าง ๆ อีกมากมาย ที่จะต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกจากนิตินิตในคณะสังคมศาสตร์ โดยเลือกประธานก่อน โดยจะคัดเลือกจากนิตินิตเฉพาะนิตินิตชั้นปีที่ 3 คุณสมบัติสำหรับตำแหน่งประธานก็คือ ความรับผิดชอบสูง มีมนุษยสัมพันธ์ มีประสบการณ์การทำงาน เรียนรู้งานได้เร็ว การคัดเลือกต้องกระทำการคัดเลือกในช่วงเวลาหมดปีการศึกษาเพื่อที่จะได้เตรียมตัวเตรียมใจในการรับหน้าที่ หลังจากนั้นประธานก็จะเป็นผู้สรรหาทีมงานที่จะมาร่วมกันทำงาน ชักชวนเพื่อนฝูงรู้ใจเข้าร่วมทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่

### ประธาน

รองประธานฝ่ายนอก	เลขานุการ	รองประธานฝ่ายใน
ฝ่ายกีฬา	ประชาสัมพันธ์	ฝ่ายพัสดุ
ฝ่ายสารานุกรม		ฝ่ายสวัสดิการ
ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม	เภรัณญิก	ฝ่ายศิลป์
		ฝ่ายทะเบียน

แล้วยังมีอาจารย์ที่ปรึกษาสโมสรอีก เพื่อคอยให้คำแนะนำยามที่ประธานสโมสรและทีมงานคิดอะไรไม่ออก ก็จะขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และ

อาจารย์ที่ปรึกษายังคงดูแลกิจกรรมต่างๆที่ทางสโมสรคิดจะทำว่าเหมาะสมหรือไม่สำหรับกิจกรรมของสโมสรนิสิตนั้นจะมีอยู่ 2 ประเภทคือกิจกรรมที่ทำอยู่เป็นประจำทุกปีและกิจกรรมที่เป็นโครงการพิเศษ กิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกปีนั้นก็จะมีโครงการไหว้ครูคณะฯ การรับน้อง การพัฒนามหาวิทยาลัย กีฬาเชื่อมความสัมพันธ์กับคณะอื่นๆและมหาวิทยาลัยอื่นๆ แล้วยังมีกีฬาที่เชื่อมความสัมพันธ์ในคณะของเราเองอีก และโครงการค่ายวันเด็ก สำหรับกิจกรรมที่เป็นโครงการพิเศษนั้น ก็จะเป็นโครงการแล้วแต่โอกาสที่เหมาะสม เช่น โครงการเยี่ยมเด็กพิการ โครงการออกค่ายพัฒนาชนบท โครงการจัดการแข่งขันทางวิชาการต่างๆ การเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษ เป็นต้น อย่างไรก็ตามพวกเราก็ยินดีช่วยกันทำงานทุกอย่างเพื่อคณะสังคมศาสตร์ของเราต่อไป.



# ชมรมภูมิศาสตร์และธรรมชาติศึกษา

รัชชัช ไม้เกตุ  
ประธานชมรมฯ

ชมรมภูมิศาสตร์และธรรมชาติศึกษาได้ก่อตั้งขึ้นมาพร้อม ๆ กับคณะสังคมศาสตร์ มศว. ประสานมิตร ซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างคณาจารย์และนิสิตของภาควิชา การดำเนินงานของชมรมฯในช่วงต้นเป็นไปอย่างไม่เป็นทางการนัก ซึ่งก่อตั้งขึ้นมาเพื่อทำกิจกรรมบางอย่างที่เป็นประโยชน์สำหรับนิสิตในภาควิชาเท่านั้น แต่กิจกรรมต่าง ๆ ของชมรมเริ่มมีมากขึ้น ทางชมรมฯ จึงได้ขยายการดำเนินการออกไปเพื่อให้บุคคลภายนอกได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ทางชมรมฯจึงได้จัดตั้งเป็นชมรมฯอย่างถาวรขึ้นมาเมื่อประมาณสิบกว่าปี แล้วดำเนินงานมาจนถึงปัจจุบันนี้

ในส่วนของชมรมได้รับการสนับสนุนจากองค์การนิสิต ซึ่งเป็นองค์การบริหารงานส่วนกลางของมหาวิทยาลัย และได้รับความร่วมมือจากสถาบันต่างๆในบางโอกาส ซึ่งในการจัดกิจกรรมของชมรมในแต่ละครั้งได้มีการวางแผนการดำเนินงานไว้ล่วงหน้าเพื่อให้งานที่ออกมานั้นดำเนินไปอย่างมีแบบแผน ถูกต้อง และสมาชิกของชมรมฯได้รับประโยชน์สูงสุด

การปฏิบัติงานของชมรมฯเริ่มมีบทบาทมากขึ้นเนื่องจาก มีผู้ที่ให้ความสนใจเป็นจำนวนมากที่จะเข้าร่วมในการทำกิจกรรม ประกอบกับระยะเวลาในการสะสมประสบการณ์ในการทำงานของชมรมฯเป็นเวลานาน ชมรมฯจึงพยายามปรับปรุงและแก้ไขงานของชมรมฯในบางจุด เพื่อให้งานที่ทำนั้นมีความสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์ปัจจุบันมากที่สุด และให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมใน

การออกความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน การดำเนินงานต่าง ๆ จะ  
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

### วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งชมรมภูมิศาสตร์และธรรมชาติศึกษา

ชมรมภูมิศาสตร์และธรรมชาติศึกษาได้ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อตอบสนองแนว  
ความคิดและทัศนคติต่าง ๆ ที่มีต่อภาควิชา ที่พยายามร่วมมือกันเพื่อพัฒนา  
ภาควิชาภูมิศาสตร์ให้เป็นที่รู้จักกันในมหาวิทยาลัยในรูปของ "ชมรม" ชมรมฯ  
จึงเกิดขึ้นพร้อมกับนำความคิดหลาย ๆ ด้านที่จะสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับ  
สมาชิกและผู้สนใจทั่วไป

งานหลักประการหนึ่งของชมรมฯ คือ การพัฒนาการทางด้านทักษะและ  
กระบวนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์โดยเฉพาะในเรื่องของธรรมชาติ ที่  
เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ที่มนุษย์จะต้องมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติทั้งที่  
เป็นไปในส่วนของรูปธรรมและนามธรรม

สมาชิกของชมรมฯ จะได้มีส่วนร่วมในการศึกษาและปฏิบัติภารกิจต่าง  
อย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองในส่วนของคุณคิดและทัศนคติที่ดีต่อ  
ธรรมชาติ พัฒนาสังคมที่จะช่วยให้สังคมได้มีส่วนในการรับผิดชอบและเป็น  
เจ้าของธรรมชาติอย่างแท้จริง

การออกภาคสนามเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของชมรมฯ ที่จะพยายาม  
ให้สมาชิกของชมรมฯ ได้เข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติและลักษณะทางภูมิศาสตร์  
อย่างใกล้ชิด ได้ศึกษาถึงสภาพหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เห็นและสัมผัสได้ ใน  
เวลาเดียวกันก็จะเป็นการสร้างภาพจินตนาการให้เกิดขึ้นในจิตใจของการเป็น  
นักภูมิศาสตร์

ในการเข้าไปสัมผัสธรรมชาติและศึกษาพื้นที่นั้นสมาชิกจะได้เปิดกว้างทางแนวความคิด มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นต่าง ๆ พร้อมกันนั้นก็จะเป็นการพักผ่อนและใช้ชีวิตไปกับธรรมชาติ ภายใต้อากาศบริสุทธิ์และประสบการณ์ที่ได้รับ

## การดำเนินงาน

ในส่วนของการดำเนินงานคณะกรรมการจะมีการประชุมกันทุกครั้งก่อนที่จะเริ่มโครงการปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาของชมรมคอยให้คำแนะนำและเสนอความคิดต่อคณะกรรมการของชมรมฯ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการดำเนินงานต่อไป

การวางแผนการดำเนินงานเป็นส่วนที่สำคัญมากที่จะทำให้กิจกรรมหรือโครงการที่กำหนดขึ้นเป็นไปอย่างมีแบบแผนและเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด โครงการแต่ละโครงการนั้นจะได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์หลาย ๆ ท่านที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของโครงการแต่ละโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่ต้องการระยะเวลาในการดำเนินงานนาน ๆ และมีความสลับซับซ้อนหรือโครงการที่จะต้องออกภาคสนามไกล ๆ และแต่ละโครงการก็จะมีคณะกรรมการของชมรมฯ หรือสมาชิกเป็นผู้รับผิดชอบโครงการนั้น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานคล่องตัวและออกมาดีที่สุดในสำคัญกว่านั้นก็เพื่อให้สมาชิกของชมรมฯ ได้รับความรู้และประโยชน์มากที่สุด

คณะกรรมการของชมรมฯ จะมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปีการศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของชมรมฯ ที่จะได้รับการพัฒนางานและกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้นมาวาระและโอกาสซึ่งในปีการศึกษา ๒๕๓๙ นี้

ชมรมภูมิศาสตร์และธรรมชาติศึกษามีคณะกรรมการดำเนินงานบริหารชมรมฯดังนี้

- |    |              |                |                  |
|----|--------------|----------------|------------------|
| ๑. | นายธวัชชัย   | ไม้เกตุ        | ประธานชมรมฯ      |
| ๒. | น.ส.ชลิตา    | พงศ์พิทยานันท์ | รองประธาน        |
| ๓. | น.ส.แหวพันธ์ | ไกรเกียรติสกุล | เลขานุการ        |
| ๔. | น.ส.ทัศนีย์  | พุ่มเพชร       | เหรัญญิก         |
| ๕. | น.ส.ภาวดี    | ยอดสัจจนันท์   | ประชาสัมพันธ์    |
| ๖. | นายวรวุฒิ    | อมรวิภาดา      | ฝ่ายวิชาการ      |
| ๗. | น.ส.วรรณช    | พงศ์ดี         | ฝ่ายวิชาการ      |
| ๘. | นายธงชัย     | สืบสายไทย      | ฝ่ายพัสดุอุปกรณ์ |

โดยมีอาจารย์เศวตฉัตร ศรีสุรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมฯ และมีอาจารย์ท่านอื่น ๆ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของโครงการต่าง ๆ

### ผลการดำเนินงาน

หลังจากที่ชมรมฯ ได้จัดตั้งอย่างเป็นทางการขึ้นก็ได้รับความสนใจจากบุคคลภายนอกเป็นอย่างมาก ทางชมรมฯจึงมีประกาศรับสมัครสมาชิกของชมรมฯทุกปี

ในการศึกษาในเรื่องพื้นที่จริงหรือธรรมชาติก็เป็นจุดหนึ่งที่สมาชิกรู้สึกชอบและมีความต้องการที่จะได้เข้าไปสัมผัสที่จริงอีกครั้ง หลังจากที่ได้มีการออกภาคสนามไปแล้วซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทางชมรมฯเล็งเห็นถึงความสำคัญและพยายามจัดกิจกรรมให้มากขึ้น เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของ



สมาชิกของชมรมให้มากที่สุด

## ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ในปัจจุบันภูมิศาสตร์และธรรมชาติได้รับความสนใจมาก ดังนั้นทางชมรมฯ จึงได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่สนใจทั่วไปได้มีโอกาสได้รับความรู้และประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับภูมิศาสตร์และธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ การตอบสนองต่อกิจกรรมต่างๆของสมาชิกที่ชมรมได้จัดขึ้น จึงเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจของการดำเนินการครั้งต่อไปเป็นอย่างมาก เพราะการดำเนินงานในแต่ละครั้งจะต้องได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากหลายๆฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกของชมรมฯที่มีส่วนช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างสมบูรณ์

ทางชมรมฯหวังว่าในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆที่ชมรมฯได้จัดขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและได้มีส่วนช่วยในการพัฒนาทางด้านความคิดและหลักการทางภูมิศาสตร์ให้กับผู้ที่สนใจและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในการวางแผนพัฒนาตนเองอย่างมีหลักการและเหตุผลต่อไป.



# ชมรมประวัติศาสตร์

วรเชษฐ์ สุทธิศิริกุล  
ประธานชมรมฯ

"แผ่นดินใดไร้คน แผ่นดินนั้นเป็นป่าช้า  
แผ่นดินใดมีแต่คนไร้วัฒนธรรมและวินัย  
แผ่นดินนั้นเป็นจลาจล  
แผ่นดินใดร่ำรวยทั้งคนและวัฒนธรรม  
แผ่นดินนั้นย่อมเป็นแผ่นดินทอง  
คนใดไร้ประวัติ คนนั้นพเนจร  
ชาติใดไร้ประวัติศาสตร์ ชาตินั้นป่าเถื่อน  
ไร้วิญญาณ ชาติทิศทาง"

ในอดีตมนุษย์มีความเป็นมาอย่างไร ? เหตุใดจึงดำรงชีวิตอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ ? " มนุษย์เป็นผู้ตั้งคำถามเหล่านี้ขึ้นมา ซึ่งเป็นคำถามที่ทำให้พวกเราสนใจในชาติกำเนิดของตนเองว่าในอดีตที่ผ่านมา มนุษย์ได้มีวิวัฒนาการอย่างไรและเกิดเหตุการณ์อะไรบ้าง จากซากหลักฐานทางโบราณคดีต่างๆ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงสมัยประวัติศาสตร์มากมายที่ขุดพบทั่วโลก ยิ่งเพิ่มความน่าสนใจเกี่ยวกับความเป็นมาของมนุษย์และอารยธรรมที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น เมื่อมนุษย์รู้ชาติกำเนิดของตนเองแล้ว ยังมี

ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบันอีกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า "ถ้ามนุษย์ไม่รู้อดีตแล้ว จะทำปัจจุบันให้ดีได้อย่างไร?" เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตทำให้มนุษย์ได้เรียนรู้ถึงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น มนุษย์สามารถนำแนวทางนี้มาหาวิธีป้องกันและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ซ้ำรอยขึ้นมาได้อีก

ด้วยเหตุนี้เองนิสิตภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องราวที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์และต้องการเผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ให้นิสิตนักศึกษาและผู้ที่สนใจ เกิดความรู้ความเข้าใจในข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง รวมถึงการให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทำนุบำรุงรักษา แหล่งโบราณสถานและโบราณวัตถุ ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ให้ยังคงอยู่สืบต่อไป จึงได้ร่วมมือกันจัดตั้งชมรมประวัติศาสตร์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ

๑. เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์
๒. เพื่อเป็นแหล่งบริการข้อมูลหนังสือและตำราเรียน
๓. เพื่อฝึกการวิเคราะห์ตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่ามีความสำคัญอย่างไร

ในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมของชมรม ทางชมรมจะจัดกิจกรรมพิเศษขึ้น เช่น จะมีการจัดทัศนศึกษาตามแหล่งโบราณสถานที่สำคัญต่าง ๆ โดยมีเป้าหมาย เพื่อให้ความรู้แก่นิสิต และยังเป็น การเปิดโอกาสให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการจัดเตรียมงานในด้านการท่องเที่ยว เพื่อเป็นประโยชน์แก่นิสิตต่อไปในการประกอบอาชีพในอนาคต

ชมรมประวัติศาสตร์ ตั้งขึ้นมาโดยมีเป้าหมายสูงสุดก็เพื่อประโยชน์ของนิสิตเป็นสำคัญ ชมรมประวัติศาสตร์จึงพยายามปรับปรุงและแก้ไขงานของชมรมในบางอย่าง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ในปัจจุบัน เปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ซึ่งเป็นการพัฒนาความคิดและทัศนคติของนิสิต และสามารถช่วยพัฒนาสังคมให้มีความเจริญรุดหน้าต่อไป.



# ชมรมเศรษฐศาสตร์

นายพลชัย เตียงไพบูลย์พงษ์  
ประธานชมรมฯ

ด้วยในปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาไปอย่างยากลำบาก ความรู้และความเข้าใจทางเศรษฐศาสตร์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยในการพัฒนาประเทศ ทางคณะสังคมฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการผลิตบุคลากรทางด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อนำไปพัฒนาเศรษฐกิจ จึงได้รับนิสิตวิชาเอกเศรษฐศาสตร์ขึ้น เริ่มแรกในปีพ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งปัจจุบันจำนวนนิสิตเอกเศรษฐศาสตร์ได้เพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้นจึงได้ร่วมกันจัดตั้งชมรมเศรษฐศาสตร์สำหรับผู้ที่สนใจงานด้านเศรษฐศาสตร์ โดยไม่จำกัดว่าอยู่เอกวิชาใด

ชมรมเศรษฐศาสตร์มีจุดประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกเป็นผู้มีความสามารถในงานหรือกิจกรรมทางเศรษฐศาสตร์
๒. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่งานทางด้านเศรษฐศาสตร์
๓. เพื่อให้สมาชิกรู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ และมีความรับผิดชอบ เสียสละในการทำงาน
๔. เพื่อเป็นศูนย์รวมในการพบปะสังสรรค์ของนิสิตเอกเศรษฐศาสตร์
๕. เพื่อเผยแพร่และรณรงค์ให้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติคุณของสมาชิกชมรมและ

มหาวิทยาลัยและเพื่อให้การดำเนินงานของชมรมเป็นไปตามขั้นตอนและ  
วัตถุประสงค์จึงต้องมีการแต่งตั้งคณะดำเนินงานชมรม ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. นายพลชัย	เตียงไพสิฐพงษ์	ประธานชมรม
๒. นายอดุลย์	ตุลาพิศิษฐ์ชัย	รองประธาน
๓. นางสาวอภิญา	เจียรสนอง	เลขานุการ
๔. นางสาวลัดดาวัลย์	รติทวิทรัพย์	เหรัญญิก
๕. นางสาวศรีวรินทร์	จิตรแจ่ม	ประชาสัมพันธ์
๖. นายเกียรติกร	สายวิวัฒน์	ประสานงาน
๗. นางสาวนันทดี	วนิชวงศ์	สวัสดิการ

โดยมีอาจารย์ณัฐกา ดันสกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

### กิจกรรมและโครงการต่างๆ

ในปีพ.ศ.๒๕๓๙ นี้ทางชมรมเศรษฐศาสตร์ได้จัดโครงการศึกษานอก  
สถานที่เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้ให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป เช่น

การฟังบรรยายพิเศษ เรื่อง "การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย  
กับการควบคุมธนาคารพาณิชย์"

"การทำข่าวเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ "

งานบริการสังคม

สมาชิกชมรมเยี่ยมเด็กกำพร้าและเลี้ยงอาหารกลางวัน ที่บ้านราชวิถี

ชมรมเศรษฐศาสตร์ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสมาชิกชมรมจะได้ประโยชน์สูง

สุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ชมรมฯ ได้ตั้งไว้.



๙ ๙ แนะนำผู้เขียน ๙ ๙ ๙

ศ.ดร. ชัยอนันต์	สมุทวนิช	ประธานมูลนิธิไชยยัง ลี้ทองกุล
ศ.นพ. วิจารณ์	พานิช	ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ผู้บัญชาการโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย
คุณมิน	เชียรวร	กรรมการรองผู้จัดการใหญ่บริหารอาวุโส บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด
ณรงค์	พ่วงพิศ	ที่ปรึกษา, ผู้บรรยายพิเศษคณะสังคมศาสตร์ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดร.ประเสริฐ	วิทยารัฐ	ศาสตราจารย์เกษียณอายุราชการ จากภาค ภูมิภาคศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปัจจุบันยังคงสอนพิเศษที่ ภาควิชาภูมิภาคศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
สุขุม	ศรีบูรินทร์	อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สาวตรี	พิสนุพงศ์	อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
จักรศิลป์	ก่อเศรษฐรัตน์	ศิษย์เก่าเอกประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
กฤติพงศ์	เดชสงจรัส	นิสิตชั้นปีที่ 3 เอกประวัติศาสตร์
ธวัชชัย	ไม้เกตุ	นิสิตชั้นปีที่ 3 เอกภูมิภาคศาสตร์
วรเชษฐ	สุทธิศิริกุล	นิสิตชั้นปีที่ 3 เอกประวัติศาสตร์
พลชัย	เตียงไพสิฐพงษ์	นิสิตชั้นปีที่ 3 เอกเศรษฐศาสตร์



# อภิธาน์นทาการ

จาก

คุณสมิต-รศ.ดวงพันธ์ ทรรษา

# อภิธาน์นทาการ

จาก

คุณสุจริต พิศาล

อภิธาน์ทนาการ

จาก

คุณนิคม จินนิกร

อภิธาน์ทนาการ

จาก

บ. ชิฟเซลล์แอนด์เซอร์วิส จก.

เขตมีนบุรี กทม.

# อภิธาน์นทนาการ

จาก

หัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจ

# อภิธาน์นทนาการ

จาก

หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

หัวหน้าภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ศิษย์เก่า วทบ. (ภูมิศาสตร์) รุ่นที่ 11

## ขอขอบคุณผู้มีอุปการะคุณ มอบทุนการศึกษา

- |  |         |     |
|--|---------|-----|
| ๑. คุณวินเลิศ-อาจารย์สุนทรี ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม       | จำนวน ๒ | ทุน |
| ๒. คุณสมศักดิ์-อาจารย์อังคณา จิระศักดิ์อานนท์            | จำนวน ๒ | ทุน |
| ๓. คุณพิรพร คล่องเวสสะ                                   | จำนวน ๑ | ทุน |
| ๔. คุณถนอมวงศ์ แต่ไพสิฐวงศ์                              | จำนวน ๑ | ทุน |
| ๕. คุณชัยรัตน์ ศรีศิริโรจน์                              | จำนวน ๑ | ทุน |
| ๖. ดร.พุทธกาล รัชธร                                      | จำนวน ๑ | ทุน |
| ๗. คุณมันตา ทอรัตนชัย                                    | จำนวน ๔ | ทุน |
| ๘. อภินันทนาการ จาก ผศ.อาภรณ์ จำปาทอง                    |         |     |
| ๙. อภินันทนาการ จากห้างหุ้นส่วนจำกัด สหะสุวรรณ กรุงเทพฯ  |         |     |
| ๑๐. อภินันทนาการ จากบริษัท สีนอมตะ จำกัด เขตจตุจักร กทม. |         |     |